

ఓం భూర్భువః స్వః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్

ప్రఖర ప్రజ్ఞ

యుగశక్తి గాయత్రి

సజల శ్రద్ధ

ఓం వందే భగవతీం దేవీం శ్రీరామంచ జగద్గురుం
పాదపద్మే తయోః శ్రిత్యా ప్రణమామి ముహుర్ముహః

<p>సంకల్పం - సంరక్షణ వేదమూర్తి, తపోనిష్ఠ, పండిత శ్రీరామ శర్మ ఆచార్య శక్తి స్వరూపిణి మాతా భగవతీ దేవి శర్మ</p>	<p>ఆధ్యాత్మిక చికిత్స</p>
<p>ప్రధాన సంపాదకులు డాక్టర్ ప్రణవ్ పండ్తా సంపాదక వర్గం డా॥ మారెళ్ల శ్రీరామకృష్ణ డా॥ తుమ్మాలి కందర్ప రామచంద్ర రావు కె.బి.సోమయాజులు జి.సత్యనాణి అశ్వినీ సుబ్బారావు</p>	<p>బోధ, నిదానం, విజ్ఞానములతో కూడిన సంపూర్ణ చికిత్స ఆధ్యాత్మిక చికిత్స. జీవితం యొక్క దృశ్యము, అదృశ్యము అయిన వ్యవస్థ గురించిన సమగ్రమైన పరిజ్ఞానం ఈ చికిత్సలో ఉంది. దైహిక, దైవిక, ఆధ్యాత్మిక రోగాల నిదానానికి సూక్ష్మ ప్రక్రియల పరిపూర్ణ జ్ఞానం ఇందులో ఉంది. అన్ని రోగాల చికిత్సలకూ కార్యపద్ధతి ఇందులో ఉంది. మానవ జీవనానికి సంపూర్ణ చికిత్స అనే ఋషి సంకల్పానికి ప్రతిబింబం ఈ కార్యపద్ధతి.</p> <p>ఋగ్వేదం దశను మండలంలోని రోగనివారణ సూక్తం. అయిదవ మంత్రంలో ఋషి అంతః చేతనలో మారుమ్రోగిన మహా సంకల్పం ఇదే. నవయుగం కోసం కొత్త సృష్టి చేసిన బ్రహ్మర్షి విశ్వామిత్రుడు ఆ క్షణాలలో చింతనలో నిమగ్నులై ఉన్నారు. అప్పుడు ఆర్షితో నిండిన, కరుణ కలిగించే ఒక స్వరం వినిపించింది. దుఃఖంలో మునిగి ఉన్న ఒక స్త్రీ చేసిన ఆర్తనాదం అది. ఆయన శిష్యుడు జాబాలి ఆమెను తీసుకువస్తున్నాడు. రోగాలు యౌవనంలోనే ఆమెను వృద్ధురాలుగా చేశాయి.</p> <p>ఆమె సమీపించగానే, బ్రహ్మర్షిని అయిన మహర్షి ఆమె బాధలకు మూల కారణాన్ని గ్రహించారు. ఆయన జాబాలితో ఇలా అన్నారు - “నాయనా! చికిత్స ప్రక్రియలూ, ఔషధాలూ ఈమెమీద పనిచేయలేదని చెప్పాలనుకుంటున్నావుకదా”. “అవును ఆచార్యవర్యా” - అంటూ శిష్యుడు ఏదో చెప్పబోయేలోగానే ఋషి ఇలా అన్నారు - “నాయనా! ఇంకా ఒక చికిత్సా విధానం మిగిలి ఉంది. అది ఆధ్యాత్మిక చికిత్స. నేను నీ ఎదుట ఆ చికిత్స చేస్తాను.”</p> <p>తన గురువుగారికి అనంతమైన ఆధ్యాత్మిక శక్తులు ఉన్నాయని శిష్యుడు జాబాలికి తెలుసు. కనుక అతడు మౌనం వహించాడు. అయినా అతడిలో జిజ్ఞాస ఉంది. ఆ జిజ్ఞాసను తృప్తిపరుస్తూ అంతర్యామి అయిన బ్రహ్మర్షి ఇలా అన్నారు - “నాయనా జాబాలీ! చికిత్స సఫలం కావాలంటే జీవితాన్ని సమగ్రంగా అవగాహన చేసుకోవడం అవసరం. మనిషి శరీరం మాత్రమే కాదు. ఇంద్రియాలు, ప్రాణం, మనస్సు, చిత్తం, బుద్ధి, అహం, అంతరాత్మల అదృశ్యశక్తులు కూడా మనిషిలో ఉన్నాయి. చికిత్స చేయడానికే ఆ శక్తులన్నింటి పరిజ్ఞానం అవసరం అవుతుంది.”</p> <p>ఇలా చెబుతూ మహర్షి ఆ రోగిని తనముందు కూర్చోబెట్టారు. తన మహాతపస్సులోని ఒక అంశను దానం ఇవ్వాలని సంకల్పం చేస్తూ ఇలా చెప్పారు - “ఆ త్యాగమం శంతాభిరథో అరిష్టతాతతిభిః ।” అనగా - శాంతిని వ్యాపింపజేసేవీ, నాశనం లేనివీ అయిన సాధనాలతో నీవద్దకు వచ్చాను. నీలో ప్రచండమైన బలాన్ని నింపుతున్నాను. నీ రోగాన్ని పారద్రోలుతున్నాను. మహర్షి ఈ సంకల్పం చేయగానే, ఆ స్త్రీ రోగం నయమయింది. ఆమెకు ఆరోగ్యం చేకూరింది. ఈ సంఘటనతో ఆధ్యాత్మిక చికిత్స సంప్రదాయం ప్రారంభమయింది. HHH</p>
<p>సంపుటి 5 సంచిక 10 జనవరి 2005 తారణ : మార్గశిరం - విడిప్రతి రూ॥ 8.00 సం॥ చందా రూ॥ 85 3సం॥ చందా రూ॥ 250 10 సం॥ చందా రూ॥ 750</p>	
<p>కూర్పు :- సుందర్ ప్రెస్</p>	

జ్ఞానమనే ముత్యపు చిప్పలో పడి మానవ జీవితం ముత్యం అవుతుంది.

విషయ సూచిక

ముఖ చిత్రం : గీతోపదేశం

గీతాజయంతి : డిసెంబరు 29

1. సంపాదకీయం :	
ఆధ్యాత్మిక చికిత్స	1
2. విషయ సూచిక	2
3. వేద మంత్రం	3
4. ఆధ్యాత్మిక చికిత్స :	
అధర్వణ విద్యలోని అద్భుత సామర్థ్యం	4
5. గాయత్రీ విజ్ఞానం :	
వేదమాత గాయత్రీ ఆవిర్భావం	7
6. ముఖచిత్ర కథనం :	
సమగ్రమైన ఆధ్యాత్మ్య ప్రతిపాదిస్తోంది గీత	10
7. మనం-మన ఆరోగ్యం :	
మొలకెత్తిన గింజలలో అద్భుత ఆహార విలువలు	13
8. బోధ కథ :	
నిజమైన భిక్షువు	15
9. వ్యక్తి నిర్మాణం :	
అత్యవిశ్వాస వికాసానికి ఏడు సూత్రాలు	17
10. సాధన విజ్ఞానం :	
మూడు శరీరాల శోధనకు మూడు సాధనలు	19
11. దేవ సంస్కృతి సౌరభం :	
సంస్కృతి పరిరక్షణ నేటి యుగధర్మం	22

12. ఆశ్రమ వ్యవస్థ అంతర్యం :	
ముసలితనం శాపం కాదు-వరం	24
13. వ్యసన విముక్తి :	
మాదక ద్రవ్యాలనుండి సమాజానికి విముక్తి	27
14. గురుదేవుల అమృతవాణి :	
యుగశిల్పాలకు నాలుగు కార్యక్రమాలు	31
15. కృష్ణావతారం - 25 :	
పాండవులకు మార్గ దర్శనం - 3	36
16. ధారావాహికం: దివ్యజీవన దర్శనం - 12	
మొలకెత్తుతున్న విత్తనాలు - 2	39
17. జీవించే కళ :	
సద్గుణం, సదాలోచన, స్వాధ్యాయం	43
18. వార్తలు :	46

పాఠకులకు ముఖ్య సూచన

యుగశక్తి గాయత్రీ కేంద్రం కార్యాలయం మార్చబడింది. కనుక పాఠకులందరూ ఎలాంటి అవసరాలకైనా క్రింది చిరునామాతో సంప్రదించగలరు -

YUGA SHAKTI GAYATRI KENDRA
16-2-67/73, RAMMURTHY NAGAR,
CBCID Officers Colony, Hydernagar,
(Po) Kukat Pally, Hyderabad - 500 072.
Ph: 040 - 55448494.

డిసెంబర్, జనవరి - 2005 నెలలలో పర్వతినాలు

డిసెంబర్ :

- 16. నాగపంచమి.
- 17. సుబ్రహ్మణ్య షష్ఠి.
- 22. ముక్కోటి ఏకాదశి.
- 23. స్వామి శ్రద్ధానంద జయంతి.
- 25. మదనమోహన మాలవ్యా జయంతి.
- 26. దత్తాత్రేయ జయంతి.
- 28. పరశురామ జయంతి.
- 29. గీతా జయంతి.

జనవరి - 2005 :

- 12. వివేకానంద జయంతి.
- 14. మకర సంక్రాంతి.
- 16. గురుగోవింద సింగ్ జయంతి.
- 23. నేతాజీ జయంతి.
- 26. గణతంత్ర దినోత్సవం.

మనస్సును కడిగివేస్తే - ప్రపంచమంతా నిర్మలంగా కానవస్తుంది.

వేద మంత్రం

స్పృష్టి పన్నామను చరేమ సూర్యాచస్త్రమసావివ ।
పునర్దదతాఘ్నతా జానతా సంగమే మహి ॥

-(ఋగ్వేదం 5/51/15)

భావార్థం : మానవులారా! సూర్యచంద్రులు ఏవిధంగా తమ నియమిత మార్గంలో చరిస్తున్నారో, అదే విధంగా మీరు కూడా న్యాయమార్గాన్ని వదలకూడదు.

సందేశం : ఈ ప్రపంచం ఏమిటి? బ్రహ్మాండంలోని ఒక చిన్న భాగం. అఖిల బ్రహ్మాండం ఎంతో గొప్పది, అత్యంత విశాలము. రోజురోజుకు వైజ్ఞానికంగా ప్రగతి పొందుతున్నప్పటికీ, మనుష్యుడు దానిలో ఒక చిన్న అంశం మాత్రమే తెలుసుకోగలిగాడు. పరమేశ్వరుడు ఎన్ని సౌరమండలాలు, సూర్యులు, పుణ్యులు, నక్షత్రాలను తయారుచేసి ఒక నిశ్చిత వ్యవస్థలో బంధించి, కోట్ల సంవత్సరాలుగా బ్రహ్మాండంలో పరిభ్రమింపజేస్తున్నాడో మనకు తెలియదు. ఎప్పుడూ ఆ వ్యవస్థలో ఏ విధమైన అంతరాయం కలుగదు. నిశ్చిత నియమ పాలనలో ఏ విధమైన సోమరితనం, నిర్లక్ష్యం ఉండవు.

ఈశ్వరీయ వ్యవస్థలోని చమత్కారాన్ని ప్రత్యక్షంగా దర్శిస్తూనే, స్వయంగా వ్యవస్థా పాలనను మనుష్యుడు ఒక బంధనంగా భావించటం అన్నింటికంటే విచారకరమైన విషయం. మనుష్యుడు వ్యక్తిగత కార్యం లేదా కుటుంబ సంబంధం లేదా సామాజిక - ప్రతి పనిలో తన ఇచ్చి వచ్చినట్లు చేయాలనుకుంటాడు. నియమపాలనను భారంగా, అవమాన కరంగానూ భావిస్తాడు. శాసనాన్ని కాపాడవలసిన వారే స్వయంగా దానిని ఉల్లంఘించుటయే గొప్పగా భావిస్తారు. వ్యవస్థితంగా, నియమాను సారం పని చేస్తూ ఉంటే వ్యక్తులందరి వికాసానికి అధికారిక సౌకర్యం లభిస్తుంది. ఆనందం, ఊత్సాహపూరిత వాతావరణం ఏర్పడతాయి. విశృంఖల వ్యవహారంతో కొద్ది మందికి, ఏదో కొంచెం అనుచిత లాభం కలుగవచ్చు కానీ ఎక్కువ మందికి నిరాశ కలుగుతుంది. అదే పరస్పర వైరం, ద్వేషం, వైమనస్యాల విషవలయంగా మారుతుంది.

ఎప్పుడో మనుష్యుడు ఏకాకిగా ఉండి ఉండవచ్చు. కానీ నేడు అతడు ఒక సామాజిక ప్రాణి. అతని స్థిరత్వం, సౌకర్యం, ప్రగతి, అభివృద్ధి, ప్రసన్నత అన్నీ సామాజిక వ్యవస్థ మీద ఆధారపడి ఉన్నాయి. ఆహారం, దుస్తులు, ఇల్లు సుఖ సౌకర్యాల అనేకానేక సాధనాలు అతనికోసం ఎవరు సమకూరుస్తారు? ఎంత మంది వ్యక్తులు పొలాలు, కల్లాలు, కార్ఖానాలలో పగలు రాత్రి పనిచేసి ఇవన్నీ తయారుచేసి మన దాకా చేరుస్తున్నారో మనకు తెలియదు. ఈ వ్యవస్థలో ఏదైనా కొంచెం గందరగోళం జరిగినా, ఎవరైనా స్వార్థంతో ఏదైనా చేసినా- సమాజంలో కేకలు, పెడబొబ్బలు మొదలవుతాయి. సమాజంలో వ్యవస్థ, నియమబద్ధతలను అశ్రద్ధచేస్తే అంతటా అనిశ్చితి, అశాంతి, సందేహాల నల్లమబ్బులు అలుముకొంటాయి. అన్ని వైపులా నీరసం, కర్కశత్వం కనిపిస్తుంది, అవాంఛనీయ ఆక్రమణల దౌర్జన్యమును ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. ఈ స్థితిలో మన రక్షణ, శాంతి, వ్యవస్థ, భవిష్యత్తుపట్ల ఆశ అన్నీ మసకబారిపోతాయి.

మన వ్యక్తిగత జీవనమైనా, కుటుంబమైనా, సమాజమైనా ప్రతి కార్యాన్ని నియమపూర్వకంగా చేయుట అలవాటు చేసుకోవాలి. మన ఆహారం, విహారం, వ్యాయామం, పూజా-ధ్యానం, పని పాటు అన్నీ నియమ పూర్వకంగా, వ్యవస్థాపూర్వకంగా చేయాలి. కుటుంబ సభ్యులు, ప్రత్యేకంగా పిల్లలకు ప్రారంభం నుండే దీనిని బోధపరచాలి, దీనితో పురోగమించి వారు సమాజంలో సూర్యునివలె ప్రకాశిస్తారు.

నియమపాలనను మన స్వభావంగా మలచుకోవాలి.

H H H

ఏ దోషాలకై మనం ఇతరులను నిందిస్తామో ఆ దోషాలను మొదట మనం క్షాళన చేసుకోవాలి.

అధర్వణ విద్యలోని అద్భుత సామర్థ్యం

ఆధ్యాత్మిక చికిత్స అనే మహత్తర సంప్రదాయం వేద రుక్మల నాదంతో ప్రారంభమయింది.

తన జీవనపు ఉషఃకాలంనుండి మనిషి వికృతులతో, విరోధులతో అనేక పోరాటాలు జరిపాడు. ఈ పోరాటాలలో ఒకోసారి అతడి శరీరం గాయాలతో నిండిపోయింది. ఒకోసారి అతడి అంతర మనస్సు ముక్కలయింది. భావనలు చిన్న విచ్చిన్నములయ్యే సందర్భాలు ఎన్నెన్నో వచ్చాయి. అతడు ఆపదలనూ, దారిద్ర్యాన్నీ ఎదుర్కొన్నాడు. శత్రువులు కలిగించిన మనస్తాపాలను అతడు అనుభవించాడు. ఈ బాధల నుండి, వ్యధలనుండి విముక్తి పొందడానికి అతడు కఠోర సాధనలు జరిపాడు. అతడు మహాతపస్సు జ్వాలలలో అతడు తన జీవితాన్ని జ్వలంపజేసుకున్నాడు. సమస్య ఒకే ఒకటి- జీవితంలో వికృతులకు కారణాలనూ, పరిష్కారాలనూ కనుగొనడం.

ఋషుల తపస్సు ఫలితం ఆధ్యాత్మిక చికిత్స

ఆత్మచేతన యొక్క కేంద్రంలో, పరాచేతన సన్నిధిలో అతడికి పరిష్కారపు స్వరం వినిపించింది. నిరంతరంగా మహాతపస్సు చేసిన ఫలితంగా అతడి వ్యక్తిత్వంలో ఋషిత్వం ఆవిర్భవించింది. అతడు ఇలా అన్నాడు-

తం ప్రత్యాస ఋషయే దీధ్యానాః పురోవిప్రా

దధిరే మంద్రజిహ్వమ్ | - ఋగ్వేదం (4-50-1)

ప్రాచీన ఋషిగణాలు పరబ్రహ్మను ధ్యానించి, అతడిని తమ ఎదుట సాక్షాత్కరింపజేసుకున్నారనీ, మంద్రజిహ్వా అయిన పరమాత్మద్వారా వారికి వేద మంత్రాల ఉపదేశం లభిస్తూ వచ్చిందనీ ఈ ఋషి- అనుభూతి స్పష్టం

చేస్తోంది. కీత్, బ్లూమ్ఫీల్డ్ వంటి పాశ్చాత్య విద్వాంసులు ఈ వేద మంత్రాల శబ్దార్థాన్ని కనుగొనడానికి ప్రయత్నించి ఉండవచ్చు. కానీ, వీటి గూఢ అర్థం ఆధ్యాత్మిక చికిత్స.

ఆధ్యాత్మిక చికిత్సను బోధించే ఈ దివ్య కావ్యం గురించి అధర్వణేద ఋషి ఇలా అన్నాడు-

పశ్య దేవస్య కావ్యం న మమార న జీర్యతి |

అనగా-

పరమాత్మయొక్క కావ్యాన్ని (వేదాన్ని) చూడు. అది నశించదు. అది మరణించదు.

వైదిక మంత్రవిద్య

వాస్తవానికి ఈ అమృత కావ్యంలో సంపూర్ణమూ, సర్వతోముఖమూ అయిన ఆధ్యాత్మిక చికిత్సను వర్ణించే సూక్తాలు, సూత్రాలు, విధానాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. తమ మహా తపస్సుద్వారా అసంఖ్యాకులైన పీడితులకు ఆధ్యాత్మిక చికిత్స చేసిన బ్రహ్మర్షి గురుదేవులు ఎన్నో సంవత్సరాల క్రితం ఈ సత్యాన్ని తమ కలంద్వారా వెల్లడించారు. ఋగ్, యజుష్, సామ, అధర్వ వేదాలలోని విశిష్ట మంత్రాలలో ఉన్న ఆధ్యాత్మిక చికిత్స సూత్రాలను ఆయన వెలికితీశారు. ఆ చికిత్సా విధానాన్ని వివరించారు. 'వైదిక మంత్ర విద్య' అనే ఆ అద్భుత గ్రంథం చాలాకాలంవరకు లభించలేదు.

అయితే- 1988లో ఈ దివ్యగ్రంథం ఒక పరిజనుని ద్వారా బ్రహ్మవర్చస్ శోధ సంస్థాన్లోని పరిశోధకులకు అందింది. ఆ గ్రంథం ఆధారంగా 'వేదాలలో మానవ జీవన స్వరూపం, ఆధ్యాత్మిక చికిత్స రహస్యం' అనే విషయంపై పరిశోధన జరిగింది. వేదం ఆధ్యాత్మిక చికిత్సకు ఆది

అగ్ని బంగారానికీ, ఆపద వీరులనూ వన్నె తెస్తుంది.

గ్రంథమని ఆ పరిశోధన ఫలితంగా నిగ్గు తేలింది.

వేదంలో శారీరిక రోగాల చికిత్సకు విధానాలు ఉన్నాయి. అంతే కాదు. మానసిక రోగాల చికిత్స, దారిద్ర్య నివారణ, బ్రహ్మచర్యస్సనూ జ్ఞాపక శక్తిని పెంపొందించడం, కుటుంబంలో సుఖ శాంతులు, సమాజానికి కీర్తి-వీటన్నింటికీ విధానాలు ఉన్నాయి.

ఆ విధానాలు అన్నింటినీ ఒక చిన్న వ్యాసంలో వివరించడం సాధ్యపడదు. అయితే ఒక సామాన్య విధానాన్ని చర్చించగలుగుతాము.

సంపదకోసం మంత్రజపం

ఋగ్వేదం దశమ మండలంలోని 155వ సూక్తం గురించి ఇక్కడ చర్చిద్దాం.

ధనలక్ష్మి కొరవడి బీవితం సాగిస్తూన్న వ్యక్తి ఈ సూక్తంలోని అయిదు మంత్రాలనూ ప్రతిరోజూ ఉదయం స్నానం చేసి 101 మారులు జపించాలి. ఈ జపానికి ముందూ, జపం తర్వాత గాయత్రీ మహామంత్రం ఒక మాల జపం చేయాలి.

వేదంలో ఎన్నెన్నో విధానాలు ఉన్నాయి. ఎన్నెన్నో ప్రక్రియలు ఉన్నాయి. వాల్మీకి రామాయణంలో, మహాభారతంలో బీవితంలోని అనేకానేక సమస్యల పరిష్కారానికై వివిధ ప్రక్రియలు సంకేతాలుగా, వివరంగా చర్చింపబడ్డాయి.

ఉపనిషత్తులలో, పురాణాలలో ఆధ్యాత్మిక చికిత్స

ఐతరేయ బ్రాహ్మణంలో, తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణంలో, శతపథ బ్రాహ్మణంలో, తాండ్య బ్రాహ్మణంలో, షడ్వింశ బ్రాహ్మణంలో ఆధ్యాత్మిక చికిత్స వివరాలు కానవస్తాయి. దేవీభాగవత పురాణం, అగ్ని పురాణం, నారద పురాణం మున్నగు పురాణాలలో కూడ దీని ప్రస్తావన విస్తృతంగా

ఉంది. కల్ప సూత్రాలు, శ్రోత సూత్రాలు, గుహ్య సూత్రాలు, ధర్మ సూత్రాలు, శుల్భ సూత్రాలు మున్నగు సూత్ర గ్రంథాలలో దీని విస్తారమైన వివరణ ఉంది. అవి ఆధారంగా ఒక పరిశోధన గ్రంథాన్ని రూపొందించవచ్చు.

ఋషిభూమి అయిన భారతవర్ష చరిత్రలో ఆధ్యాత్మిక చికిత్సయొక్క దివ్య ప్రవాహానికి సాక్షులుగా ఉన్న అనేక వాస్తవిక సంఘటనలు ఉన్నాయి. ఆధునిక బుద్ధి వీటినీ కపోల కల్పనలుగా పరిగణించవచ్చు. అయితే, భారతీయ ఇతిహాసంలోని సత్యాలను తెలుసుకున్నవారూ, ఋతంపట్ల విశ్వాసం కలిగినవారూ ఈ సంఘటనలను నమ్ముతారు.

శంతను మహారాజుకు మహావ్యాధి

ఉత్తరవైదిక కాలంలో జరిగిన ఒకయధార్థ సంఘటన గురించి తెలుసుకుందాం.

ఆ రోజులలో మూడు వేదాలకు మాత్రమే గుర్తింపు ఉండేది. అథర్వణ విద్యలు ప్రతిష్ఠ పొందడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాయి. అప్పుడే హస్తినాపురం మహారాజు శంతనునికి జబ్బు చేసింది. గతంలో ఆయన సత్యవతిని రెండవ భార్యగా స్వీకరించారు. కురువంశ దీపకుడైన దేవవ్రతుడు యువరాజు పదవిని త్యాగం చేసి భీష్ముడుగా ప్రఖ్యాతి పొంది ఉన్నాడు.

ఆయన పితృభక్తి, మహాత్యాగం, కర్తవ్యనిష్ఠ, నిరంతరసేవ- అన్నీ కలసికూడ శంతను మహారాజు జబ్బును నయం చేయలేకపోయాడు. ఆయన ఆరోగ్యం నానాటికీ క్షీణించిపోతోంది. ఆయన మనస్సులో అశాంతి పెరుగుతోంది. ఎందుకంటే, మహత్తరమైన ఔషధాలుసైతం పనిచేయడం లేదు. గొప్పగొప్ప వైద్యులు చేసిన చికిత్సవల్ల ప్రయోజనం కలగడం లేదు. శంతను మహారాజు జీవిస్తారనే ఆశ ఎవ్వరికీ మిగులలేదు. సత్యవతి ఆఖరు ప్రయత్నంగా వ్యాస మహర్షిని తలచుకున్నది. పితృభక్తుడైన భీష్ముడు

పరావలంబికి స్వంత వివేకమూ, స్వంత బుద్ధి ఉండవు.

ఆయనను సాదరంగా ఆమె వద్దకు తీసుకువచ్చాడు.

రోగాన్ని నిర్మూలించిన అధర్వణ మహర్షి

వ్యాసుడు పరిస్థితి అంతా తెలుసుకున్నారు. తల్లి సత్యవతితో ఇలా అన్నారు-

“అమ్మా! ఈ పని నావల్ల అయ్యేది కాదు. పరమ తపస్వి మహర్షి దధ్యంగ అధర్వణ తలచుకుంటే ఈ జబ్బు నయం చేయగలుగుతారు.”

ఆ ప్రకారం భీష్ముడు ఆయనను తీసుకురావడానికై ఆయనవద్దకు వెళ్లాడు. ఆయన రావడానికి మొదట ఇష్టపడలేదు. అయితే, వ్యాసుడు గట్టిగా కోరిన మీదట రావడానికి ఒప్పుకున్నారు. రాజ మహాలులకూ, రాజపురుషులకూ, రాజనీతికీ దూరంగా ఉండే అధర్వణ మహర్షి హస్తినాపురం రావడం ఒక అద్భుత విషయం. వచ్చిన వెంటనే ఆయన శంతను మహారాజును చూచారు. విరగబడి నవ్వారు. చాలాసేపు అలా నవ్వుతునే ఉన్నారు. అక్కడ ఉన్న వ్యక్తులందరూ ఆశ్చర్యచకితులు అయ్యారు.

అప్పుడు ఆయన కొంత ఉద్వేగంగా ఇలా అన్నారు-

“మహారాజా! నీ శరీరం రోగగ్రస్తం అయినట్లు పైకి కనబడుతోంది. అయితే అసలు నీ ప్రారబ్ధం చెడుగా ఉంది.

నీ మనస్సులో గ్రంథులు (చిక్కుముడులు) ఉన్నాయి. సమగ్రమైన చికిత్స జరగాలంటే, నీ ఆలోచనా సరళి మారాలి. నీ జీవన విధానం మారాలి.”

వాటిని మార్చుకోవడానికి శంతనుడు అంగీకరించాడు. అధర్వణ మహర్షి చికిత్స ప్రారంభించారు. ఔషధాలు వాడారు. మంత్రాలను ప్రయోగించారు. ఇలాంటి అనేక అనుష్ఠానాలు జరిపారు. వాటి ప్రభావంవల్ల శంతనుని శరీరం, మనస్సు బాగుపడ్డాయి. అధర్వణ విద్య ప్రభావాన్ని అందరూ ప్రత్యక్షంగా చూచారు.

అధర్వణ వేద రచన

ఈ సంఘటనకు సాక్షిగా ఉన్న వ్యాస మహర్షి అధర్వణ మహర్షితో ఇలా అన్నారు-

“ఋషివర్యుడా! మీరు జరిపిన ఆధ్యాత్మిక చికిత్స విధానాలు అద్భుతంగా ఉన్నాయి. ఈ దివ్య ప్రక్రియ కొనసాగాలంటే, అధర్వ వేదాన్ని రచించడం అవసరం.”

అధర్వణ మహర్షి ఆశీస్సులతో అధర్వవేద రచన జరిగింది. వేద విజ్ఞానులైన గురువులు ఆధ్యాత్మిక చికిత్స జరిపే వైద్యులుగా గుర్తింపు పొందారు.

H H H

భర్తను సంస్కరించిన భార్య

అనేక సమయాల్లో పత్ని రూపంలో స్త్రీ పతిని మేల్కొల్పి తన కర్తవ్యం నెరవేర్చింది. భారతీయ స్త్రీ సహనశీలతకు ప్రతిరూపం. ఆర్య సమాజ ప్రఖ్యాత నాయకులు స్వామి శ్రద్ధానంద యువకులుగా ఉన్నప్పుడు వారి పేరు ముంషీరామ్. వారికి మద్యపానము, వ్యభిచారం, అపవ్యయం మొదలైన దురలవాట్లు ఉండేవి.

వారి పత్ని శివదేవి తనవంతు కర్తవ్యం, బాధ్యతల పట్ల ధృఢంగా ఉండేది. భర్త బలహీనతల పట్ల కోపించకుండా, ధైర్యంతో ప్రేమతో నచ్చ చెప్పుతూ ఆయనను ప్రభావితం చేసేది. ఫలితంగా ఆయన జీవితానికి కాయకల్పమైనది. వారు ఉన్నత శ్రేణికి చెందిన లోకసేవకులుగా, సంతగా అయ్యారు. దీని శ్రేయస్సంతా వారి ధర్మపత్నిదే. శివదేవి శ్రేష్టసంస్కారాలు తీసుకొని జన్మించిన వారి సంతానం కూడా ఉన్నతులైనారు. ఇంద్ర విద్యావాచస్పతి ప్రతిభతో, దేశసేవతో అందరూ పరిచితులే.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

పాత్రత లోపిస్తే గౌరవం క్షీణిస్తుంది.

గాయత్రీ విజ్ఞానం

వేదమాత గాయత్రీ ఆవిర్భావం

గత రెండువేల సంవత్సరాలలో భారతీయ ఆధ్యాత్మిక స్వరూపం వికృతంగా తయారైంది. గాయత్రీ ఉపాసనవంటి సార్వభౌమిక తత్వజ్ఞానం కూడ దానినుండి తప్పించుకోలేక పోయింది. స్వార్థశక్తులు తమని తాము వంచించుకుని గాయత్రీ సాధన ప్రయోజనాలకు దూరంగా ఉండడమేకాక, ఇతరులు ఆ మార్గంలో వెళ్ళకుండా అన్నిరకాలుగా భయపెట్టాయి. దాని మీద ఏకాధికారం ఉందని ప్రచారం చేశారు. ఫలితంగా- ఎప్పుడూ ఆద్యశక్తి కృపతో సుఖంగా, సమర్థంగా, సమున్నతంగా, శక్తికే స్వామిగా ఉన్న ఈ దేశం మణిని పోగొట్టుకున్న సర్పంలా నిస్తేజమవుతూ వచ్చింది. మరల ఈ దేశానికి నూతన శక్తిని, చైతన్యాన్ని ఇవ్వాలనే ప్రశ్న ఉదయించినపుడు ఋషుల దృష్టి ఈ మహావిద్యవైపు మరలుతుంది. గాయత్రీ తత్వజ్ఞానాన్ని అర్థం చేసుకుంటే అన్ని అనుమానాలూ వాటంతట అవే తొలగిపోతాయి.

వేదాలూ, ఆశ్రమాలూ, వర్ణాలూ

వేదం అంటే జ్ఞానం. జ్ఞానంలో నాలుగు విభాగాలున్నాయి. ఋక్, యజు, సామ, అధర్వణ. శుభం, ప్రభుప్రాప్తి, ఈశ్వర దర్శనం, దివ్యత్వం, ఆత్మశాంతి, బ్రహ్మ, ముక్తి, ధర్మ భావన, కర్తవ్య పాలన, ప్రేమ, తపస్సు, దయ, ఉపకారం, ఉదారత, సేవ మొదలైనవన్నీ 'ఋక్' క్రిందకు వస్తాయి. పరాక్రమం, శ్రమ, సాహసం, వీరత్వం, రక్షణ, ఆక్రమణ, నేతృత్వం, యజ్ఞం, విజయం, పదవి, ప్రతిష్ఠ మొదలగునవి 'యజు' క్రిందకు వస్తాయి. క్రీడలు, వినోదం, మనోరంజనం, సంగీతం, కళలు, సాహిత్యం, స్పర్శ, ఇంద్రియాల స్థూల భాగాలు, ఆ భాగాల చింతన, ప్రియమైన కల్పనలు, ఆటలు, చలనము, రుచి, తృప్తి మొదలైనవి 'సామ' క్రిందకు వస్తాయి. ధనం, వైభవం, వస్తువుల సంగ్రహణ, శాస్త్రాలు, ఔషధాలు, అన్నం, వస్త్రాలు, ధాతువులు, గృహం, వాహనం మొదలైన సుఖ సాధన సామాగ్రి 'అధర్వణ' పరిధిలోకి వస్తాయి.

ఏ జాతి ప్రాణులను తీసుకుని వారి సూక్ష్మ, స్థూల, బాహ్య, ఆంతరిక క్రియలు, కల్పనలను లోతుగా అధ్యయనం చేసినా- ఈ నాలుగు రంగాలలోనే వారి సమస్త చైతన్యం పరిభ్రమిస్తూ ఉంటుందని అర్థమవుతుంది. (1) ఋక్ - కల్యాణం లేదా శుభం, (2) యజు - పౌరుషం, (3) సామ - క్రీడలు, (4) అధర్వణ- అర్థం (ధనం). ఋక్ అనగా ధర్మం. యజు అనగా మోక్షం. సామ అనగా కామం. అధర్వ అనగా అర్థం. ఈ నాలుగు బ్రహ్మదేవుడి నాలుగు ముఖాలు. బ్రహ్మకు ముఖం ఒకటే అయినా నాలుగు రకాల జ్ఞాన ధారలను వెలువరించడం వలన బ్రహ్మను చతుర్ముఖుడు అన్నారు.

వేదం అనే పదానికి అర్థం 'జ్ఞానం'. కనుక అది ఒక్కటే. కాని ఒకటిగా ఉంటూనే ప్రాణుల అంతఃకరణాలలో నాలుగు రకాలుగా కనబడుతుంది. అందువలన ఒకే వేదాన్ని సౌకర్యం కోసం నాలుగు భాగాలుగా విభజించడం జరిగింది. విష్ణు భగవానుని నాలుగు భుజాలు కూడ ఇవే. ఈ నాలుగు విభాగాలను స్వేచ్ఛాపూర్వకంగా నిర్వహించడానికి నాలుగు ఆశ్రమాలు, నాలుగు వర్ణాల వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేయబడింది. బాలుడు క్రీడావస్థలో, యువకుడు అర్ధావస్థలో, వానప్రస్థి పౌరుషావస్థలో, సన్యాసి కల్యాణావస్థలో ఉంటాడు. బ్రాహ్మణుడు- ఋక్కు, క్షత్రియుడు-యజు; వైశ్యుడు-అర్థ (అధర్వ) శూద్రుడు-సామ. ఈ విధంగా ఈ చతుర్విభజన జరిగింది.

నాలుగు వేదాల మాత గాయత్రీ

ఈ నాలుగు రకాల జ్ఞానం ఆ ఒకే చైతన్య శక్తి వికసింపజేసినదే. అదే సృష్టి ఆరంభంలో బ్రహ్మ ఉత్పత్తి చేసినది. దీనిని శాస్త్రకారులు గాయత్రీ పేరుతో సంబోధించారు. ఈ విధంగా నాలుగు వేదాల మాత గాయత్రీ. ఇందువలననే ఆమెను 'వేదమాత' అన్నారు. జల తత్వాన్ని మంచుగడ్డ, ఆవిరి (మేఘాలు, మంచు, పొగమంచు మొ||), వాయువు (హైడ్రోజన్, ఆక్సిజన్), పలుచని నీటి రూపంలో చూడవచ్చు. అన్ని తత్వాన్ని

ఇతరులలోని మంచిని చూడు; నీలో సద్గుణాలు వికసిస్తాయి.

మంట, వేడి, వెలుగు, గమన రూపంలో చూడవచ్చు. అదే విధంగా ఒక జ్ఞాన గాయత్రిని నాలుగు వేదాల రూపంలో దర్శించవచ్చు. గాయత్రి తల్లి అయితే నాలుగు వేదాలు ఆమె పుత్రులు.

ఇది గాయత్రి యొక్క సూక్ష్మ వేదమాత రూపం. ఇప్పుడు స్థూల రూపాన్ని విచారిద్దాము. బ్రహ్మ నాలుగు వేదాల రచనకు పూర్వం 24 అక్షరాల గాయత్రి మంత్రాన్ని రచించాడు. ఈ మంత్రంలోని ఒక్కొక్క అక్షరంలో సూక్ష్మ తత్వాలు నింపబడి ఉన్నాయి. అవి చిగురించి నాలుగు వేదాల శాఖలు, ఉపశాఖలు, ప్రత్యేకతలు ఉద్భవించాయి. ఒక విత్తన గర్భంలో వట వృక్షం దాగి ఉంటుంది. ఆ విత్తనం మొలకెత్తినపుడు అందులో అసంఖ్యాకంగా శాఖలు, కొమ్మలు, ఆకులు, పూలు, పళ్లు వికసిస్తాయి. ఆ మూల విత్తనం కంటే కొన్ని కోట్ల రెట్లు పెద్దవిగా అవన్నీ విస్తరిస్తాయి. గాయత్రి మంత్రంలోని 24 అక్షరాలు అలాంటి బీజాలే (విత్తనాలు). అవి వికసించి వేదాల మహావిస్తరణ రూపంలో అవతరించాయి.

జడం ప్రకృతి, చైతన్యం సావిత్రీ

వ్యాకరణ శాస్త్ర పుట్టుకకు కారణమైన శంకరుని డమరుకం నుండి ఆ పద్ధాలుగు వ్యాకరణ సూత్రాలు బయల్పడ్డాయి. ఒకసారి శంకరుడు ఆనందపారవశ్యంలో తన ప్రీయ వాయిద్యమైన డమరుకాన్ని మ్రోగించాడు. ఆ డమరుకం నుండి 14 ధ్వనులు ఆవిర్భవించాయి. ఆ (జఇఉప, ఋలక్, ఐఓడ, ఐఔవ, హాయవరట్తణ మొ॥) 14 సూత్రాలను తీసుకొని పాణిని మహావ్యాకరణ శాస్త్రం రచించాడు. ఆ తరువాత దాని మీద వ్యాఖ్యల మీద వ్యాఖ్యలు జరుగుతూ ఈనాడు ఎంత పెద్ద వ్యాకరణ శాస్త్రాన్ని తయారైందంటే, దానితో ఒక పెద్ద గ్రంథాలయాన్ని ఏర్పాటు చేయవచ్చు. గాయత్రి మంత్రంలోని 24 అక్షరాల నుండి ఈ విధంగా వైదిక సాహిత్యంలోని అంగ-ప్రత్యంగాలు ఆవిర్భవించాయి. గాయత్రి సూత్రం అనుకుంటే వేదమంత్రాలు దాని విస్తృత వ్యాఖ్యానాలు.

అనాది పరమాత్మ తత్వం బ్రహ్మద్వారా వీటన్నింటిని ఉత్పన్నం చేసింది. సృష్టిని ఉత్పన్నం చేయాలి అన్న ఆలోచన

రావడంతోనే బ్రహ్మలో ఒక స్ఫురణ ఉత్పన్నమైంది. దాని పేరే-శక్తి. శక్తి ద్వారా రెండురకాల సృష్టి జరిగింది. ఒకటి- జడం, రెండు-చైతన్యం. జడ శక్తిని నిర్వహించే శక్తి ప్రకృతి. చైతన్య సృష్టిని ఉత్పన్నం చేసే శక్తి పేరు సావిత్రీ.

ఆదికాలంలో భగవంతుని నాభినుండి కమలం ఉద్భవించిందని పురాణాలలో వర్ణించబడింది. కమల పుష్పంలో బ్రహ్మ ఆవిర్భవించాడు. బ్రహ్మ నుండి సావిత్రీ, సావిత్రీ, బ్రహ్మల సంయోగంతో నాలుగు వేదాలు ఉత్పన్నమయ్యాయి. వేదాల నుండి అన్ని రకాల జ్ఞానాలు ఉద్భవించాయి. తదనంతరం బ్రహ్మ పాంచభౌతిక సృష్టిని రచించాడు. ఈ అలంకారిక గాథలోని రహస్యం ఏమిటంటే- నిర్దిష్ట, నిర్వికల్ప, పరమాత్మతత్వ నాభి నుండి- కేంద్రభూమి నుండి, అంతఃకరణం నుండి కమలం ఉత్పన్నమైంది. శృతి ఇలా చెబుతోంది- 'ఆరంభంలో పరమాత్మ అనుకున్నాడు. 'ఏకోఽహమ్ బహుశ్యామ్'- నేను ఒకడిని అనేకం కావాలి- ఆయన ఇచ్చా స్ఫురణ నాభినుండి వెలువడి ప్రకటించ బడింది. అనగా కమలం లత ఉత్పన్నమై అందులో మొగ్గ తొడిగింది.

సత్యం, రజస్సు, తమస్సులు ప్రాణం రంగులు

ఈ కమల పుష్పం మీద బ్రహ్మ అవతరించాడు. ఈ బ్రహ్మ సృష్టి నిర్మాణ త్రివేద శక్తికి ప్రథమ అంశ. తరువాత ఇది ఉత్పత్తి, స్థితి, నాశన కార్యాలను నిర్వహించే బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరుల రూపంలో దృష్టిగోచరమవుతుంది. ముందు కమల పుష్పం మీద బ్రహ్మ మాత్రమే పుడతాడు. ఎందుకంటే సర్వప్రథమంగా ఉత్పత్తి చేసే శక్తి అవసరం.

ఇప్పుడు బ్రహ్మ కార్యం ప్రారంభమవుతుంది. ఆయన రెండు సృష్టి చేశాడు. ఒకటి చైతన్యం. రెండు-జడం. చైతన్యసృష్టి అంతర్గతంగా అన్ని బీజాలూ వస్తాయి. వాటిలో ఇచ్చ, అనుభూతి, అహం, భావనలు చూడవచ్చు. ఒక స్వతంత్ర చైతన్య తత్వం నిండిఉంది. దానిని 'ప్రాణం' అంటారు. ఆలోచన, సంకల్పం, భావం ఈ ప్రాణ తత్వంలోని మూడు వర్గాలు. సత్, రజ్, తమో- ఈ మూడూ వీటి రంగులు. ఈ తత్వాలను తీసుకునే ఆత్మల సూక్ష్మ, కారణ, లింగాలు తయారవుతాయి. అన్ని రకాల

బాధలకు సగం కారణం - వెతికితే నీలోనే దొరుకుతుంది.

ప్రాణులు ఈ ప్రాణ తత్వం నుండే చైతన్యాన్ని, జీవన శక్తిని పొందుతాయి.

పరమాణువు, సంకల్పం

జడ సృష్టికోసం బ్రహ్మ పంచభూతాలను నిర్మించాడు. ఆకాశం, వాయువు, అగ్ని, జలం, పృథ్వీ- వీటి ద్వారా విశ్వంలోని అన్ని పదార్థాలు - ఘన, ద్రవ, వాయు రూపాలలో ప్రకృతిలోని పరమాణువులు తమ విధులను నిర్వహిస్తూ ఉంటాయి. నదులు, పర్వతాలు, భూమి మొదలైనవన్నీ ఈ పాంచభౌతిక పరమాణువుల ఆట. ప్రాణాల స్థూల శరీరం కూడ ఈ ప్రకృతిజన్యమైన పంచతత్వాలతోనే తయారవుతుంది.

క్రియలు రెండూ సృష్టిలో ఉన్నాయి. ప్రాణమయ చైతన్య సృష్టిలో అహంభావం, సంకల్పం, ప్రేరణల గతివిధులు వివిధ రూపాలలో కనబడుతుంటాయి. భూతమయ జడసృష్టిలో శక్తి, కోలాహలం, సత్తా ఈ ఆధారాల ద్వారా వివిధ రకాల రంగు - రూపాలు. ఆకార- ప్రకారాలు తయారవుతూ నశిస్తూ ఉంటాయి. జడసృష్టికి ఆధారం పరమాణువు. చైతన్య సృష్టికి ఆధారం సంకల్పం. ఆధారాలు రెండే. కాని అత్యంత సూక్ష్మమైనవి, అత్యంత బలంగలవి. వీటికి నాశనం లేదు. కేవలం రూపాలు మాత్రమే మారుతుంటాయి.

జడ, చేతనల సృష్టి నిర్మాణంలో బ్రహ్మయొక్క రెండుశక్తులు పని చేస్తున్నాయి. (1) సంకల్పశక్తి, (2) పరమాణుశక్తి. ఈ రెండింటిలోను ముందు సంకల్పశక్తి అసంపరమైనది. అది లేకుండా చైతన్యం ఆవిర్భవించదు. చైతన్యం లేకుండా పరమాణువుల ఉపయోగం ఎలా జరుగుతుంది? చైతన్యం లేని సృష్టి అంధకారమయం. దాన్ని గురించిన జ్ఞానం ఎవరికీ ఉండదు. దాని వలన ఉపయోగం కూడా ఉండదు. చైతన్యాన్ని వ్యక్తీకరించడంలో సౌకర్యం కోసం దాని ప్రధాన సామాగ్రిగా 'జడం' ఉపయోగపడుతుంది. కనుక బ్రహ్మ ముందు చైతన్యాన్ని సృష్టించాడు. జ్ఞానంతో సంకల్పాన్ని ఆవిష్కరించాడు. పౌరాణిక భాషలో చెప్పాలంటే ముందుగా వేదాల ఉద్ఘాటన జరిగింది.

బ్రహ్మ శరీరం నుండి ఒక నర్వాంగ నుందరి

ఉత్పన్నమైందని పురాణాలలో వర్ణించబడింది. ఆమె ఆయన అంగం నుండి ఉద్భవించింది కాబట్టి పుత్రిక అయింది. ఆ యువతి సహాయంతోనే సృష్టి నిర్మాణ కార్యం అమలు జరిపాడు. తరువాత ఆ రూపవతి అయిన ఒంటరి యువతిని చూసి ఆయన మనసు చలించింది. ఆమెను భార్యగా స్వీకరించాడు. వారి సంగమంతో పరమాణుమయమైన పాంచభౌతిక సృష్టి ఉద్భవించింది. ఈ కథలోని ఆలంకారిక రూపాన్ని, రహస్యమయ దృష్టిని అర్థం చేసుకోకుండా చాలా మంది తమ మనసులో ప్రాచీన తత్వాలను వక్రదృష్టితో, అశ్రద్ధతో చూస్తుంటారు. బ్రహ్మ ఒక మనిషి కాడు అనే విషయాన్ని వారు మరచిపోతుంటారు. ఆయన నుండి ఉత్పన్నమైన శక్తి స్త్రీ కాదని, అది స్త్రీ-పురుషుల మధ్య జరిగే సంగమం కాదని వారికి తెలియదు. ఇక్కడ సృష్టి నిర్మాణ కాలానికి చెందిన ఒక నిగూఢ రహస్యాన్ని ఒక ఆలంకారిక పద్ధతిలో చెప్పి కవి తనలోని కళాత్మక దృష్టిని వ్యక్తీకరించాడు.

బ్రహ్మ పుత్రికలు-గాయత్రి, సావిత్రి

బ్రహ్మ సృష్టిని నిర్మించే నిర్వకార పరమాత్మ యొక్క శక్తి. ఈ నిర్మాణ కార్యాన్ని ప్రారంభించడానికి ఆయనకు రెండు భుజాలున్నాయి. వాటినే సంకల్పము, పరమాణు శక్తి అంటారు. సంకల్పశక్తితో చైతన్యం సంభవించినందున అది బ్రహ్మ పత్ని అయింది. ఈ విధంగా గాయత్రి-సావిత్రి బ్రహ్మ పుత్రికలుగా, పత్నులుగా ప్రసిద్ధమయ్యారు.

దేవ తత్వాల సరళ నిరూపణకు జటిల రూపాన్ని ఇవ్వడం వల్ల పరిస్థితి దిగజారింది. సంతోషించవలసిన విషయం ఏమిటంటే- ఈ రహస్యమయ పరదా ఇప్పుడు తొలగిపోయింది. ఈ జ్ఞాన గంగోత్రిలో స్నానం చేసి తనువు, మనసు, అంతః కరణాలను స్వచ్ఛంగా, పవిత్రంగా, నిర్మలంగా చేసుకోవడం అందరికీ సులభంగా మారింది. గాయత్రి ఉపాసన వైజ్ఞానిక ఉపాసన. దీనిని భావపూర్వకంగా చేయడం వలన ప్రయోజనాలను పొందవచ్చు. ఈ ప్రత్యేకత మరి ఏ ఇతర ఉపాసనలోను లేదు.

-అనువాదం: డి.వి.ఆర్.మూర్తి

H H H

ఉపదేశాలు కురిపించే వ్యక్తి స్వంత జీవితం మేడిపండు కావడం కద్దు.

సమగ్రమైన అధ్యాత్మను ప్రతిపాదిస్తోంది గీత

దేశ కాలాలకు అతీతమైన బోధన

ప్రపంచంలోని గొప్ప ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలన్నీ దేశ కాలాలకు అతీతమైనవి. భగవద్గీత అలాంటి మహా గ్రంథం. దాని ఉపదేశం ఒక దేశానికో, ఒక కాలానికో పరిమితం కాదు. మానవాళి అంతకూ వర్తించేది. దాని బోధనలు సార్వకాలికములు, సార్వదేశికములు.

అలాంటి మహాగ్రంథాన్ని అధ్యయనం చేయడానికి పాండిత్యం, శాస్త్రీయ వివేచన చాలవు. తర్కం ద్వారా దానిలో ప్రతిపాదించబడిన విషయాలను విశ్లేషించడమూ చాలదు. సహాయాన్నీ, వెలుగునూ పొందే లక్ష్యంతో ఈ మహాగ్రంథాన్ని అధ్యయనం చేయాలి. దీని అసలు అర్థాన్ని, దీని సజీవ సందేశాన్ని తెలుసుకోవడం మన లక్ష్యం కావాలి. మన పూర్ణత్వానికి, ఉన్నతోన్నత ఆధ్యాత్మిక భవిష్యత్తుకూ ఆధారం కాగలిగే విషయంకోసం భగవద్గీతను మనం చదవాలి.

పాక్షికమైన భాష్యాలు

తమ సిద్ధాంతాల ప్రతిపాదన కోసం ఈ సమగ్ర గ్రంథాన్ని పాక్షిక గ్రంథంగా నిరూపించడానికి కొందరు విద్వాంసులు ప్రయత్నం చేశారు. కానీ, ఇది పాక్షికమైన గ్రంథం కానే కాదు. ఈ గ్రంథంలోని ఏదో ఒక ప్రత్యేక అంశాన్ని తీసుకుని, దానినే ఆధారం చేసుకుని, గ్రంథంలోని మిగతా భాగాలు అప్రధానమైనవని చెప్పడం, ఆవిధంగా భగవద్గీత తమ సిద్ధాంతాన్నే చెప్పటోందని వాదించడం సమంజసం కాదు.

గీతలో కర్మయోగ ప్రతిపాదన అసలు లేనేలేదని కొందరు చెబుతారు. కర్మయోగ బోధన కర్మ సన్యాసానికి పూర్వ సాధన అని చెబుతారు. గీతలో అక్కడక్కడ ఉన్న

కొన్ని శ్లోకాలను ఎంపిక చేసి, అవి ఆధారంగా తమ సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదిస్తారు. అయితే, పక్షపాతం లేకుండా పరిశీలిస్తే ఈ వాదం నిలవదు. ఎందుకంటే- అకర్మకన్న కర్మ ఉత్తమమైనదని గీతలో పదేపదే చెప్పబడింది. కామనను (కోరికను) ఆంతరికంగా త్యాగం చేసి, కర్మను పరమపురుషునికి అర్పణ చేయడంలోనే కర్మకు శ్రేష్ఠత్వం ఉన్నదని గీత చెబుతోంది.

గీత భక్తిభావాన్ని మాత్రమే ఉపదేశిస్తోందని మరి కొందరు చెబుతారు. ఆత్మలో బ్రహ్మ ప్రశాంతంగా నివసిస్తున్నాడని చెప్పే గీతలోని అద్వైత తత్వాన్ని వారు అవహేళన చేస్తారు. గీతలో భక్తితత్వం పలుమారులు చెప్పబడింది. నిజమే. భగవానుడు పురుషోత్తముడనీ, జగత్తుకు సంబంధించి ఈశ్వరుడని చెప్పబడేది ఆ పురుషోత్తముడేననీ గీత చెబుతోంది. ఇది పురుషోత్తమ సిద్ధాంతం. అయినా- ఈ ఈశ్వరుడు జ్ఞానమంతటికీ పూర్తి తృప్తి ఇచ్చే ఆత్మ. ఈ ఈశ్వరుడు యజ్ఞానికి ప్రభువు. కర్మ అంతా ఈయనవద్దకే వెళుతుంది. ఈయనయే ప్రేమ మయుడైన స్వామి. ఈ స్వామిలోనికే భక్తుని హృదయం చేరుతుంది.

జ్ఞాన, భక్తి, కర్మల సమన్వయం

వాస్తవానికి, జ్ఞాన భక్తి కర్మలు మూడింటికీ సమన్వయాన్నీ, సమతూకాన్నీ స్థాపిస్తోంది గీత. ఒకో చోట జ్ఞానానికీ, ఒకోచోట కర్మకూ, ఒకో చోట భక్తికీ ప్రాముఖ్యం ఇస్తుంది. అయితే ఆ ప్రాముఖ్యం ఆ తాత్కాలిక సందర్భంలో ఇవ్వబడింది. వీటిలో ఒకటి గొప్పదనీ, మరొకటి తక్కువదనీ గీత చెప్పదు. ఈ మూడూ కలిసి ఏ భగవానునిలో ఏకం

శీలం లోపిస్తే విద్య శోచనీయం అవుతుంది; ద్వేషం చేరితే అది అపవిత్రం అవుతుంది.

అవుతాయో అతడే పరమ పురుషుడు, పురుషోత్తముడు.

ఆధునిక భాష్యాలు

ఇటీవలి కాలంలో పాశ్చాత్య భావాలవల్ల ప్రభావితులైన వ్యక్తులు గీతపై వ్యాఖ్యానాలు చేస్తున్నారు. ఫలితంగా-కొందరు జ్ఞాన తత్వాన్నీ, భక్తితత్వాన్నీ అప్రధానములుగా పరిగణిస్తున్నారు. కర్మకు ప్రాధాన్యం ఇస్తున్నారు. గీతను కర్మయోగ శాస్త్రంగా పరిగణిస్తున్నారు. గీత కర్మయోగ శాస్త్రమే. అయితే, ఆ కర్మలు ఆధ్యాత్మిక సిద్ధిలో పరిణమిస్తాయి. ఆ కర్మలు భక్తి ప్రేరితములు. ఆధునికులు కొందరు కర్మగా భావించే చర్యల శాస్త్రం కాదది. అహంకారంతో చేసే కర్మల శాస్త్రం అది అసలే కాదు. అయినా, గీతలో కర్మయొక్క ఆధునిక ఆదర్శమే ప్రతిపాదించబడిందని ఆధునిక భాష్యకారులు వాదిస్తున్నారు. నివృత్తి మార్గాన్నీ, సాధనలో నిమగ్నమైన శాంతి కాముకులనూ గీత వ్యతిరేకిస్తున్నదని వారు చెబుతున్నారు. సామాజిక కర్తవ్యాలను నిస్వార్థ భావంతో నిర్వహించడం గీతా సందేశమని పేర్కొంటున్నారు. ఒక ప్రాచీన గ్రంథాన్ని వర్తమాన బుద్ధితో పరిశీలించినందువల్ల కలిగిన పరిణామం ఇది.

మౌలికంగా గీత నూటికి నూరుపాళ్లు ఆధ్యాత్మిక గ్రంథం. అది నీతి శాస్త్రం కాదు. ఆచార శాస్త్రమూ కాదు. అయితే ఆధునికుల దృష్టి పాశ్చాత్య భావాలలో చిక్కుకున్నది. దార్శనిక ఆదర్శవాదానికి బదులు, భక్తికి బదులు ఆదర్శ సమాజ సేవ అని చెప్పబడేదానికి వారు పెద్ద పీట వేస్తున్నారు. పరమేశ్వరునినుండి వారు విముక్తి పొందారు. పరమేశ్వరుణ్ణి ఆదివారానికి పరిమితం చేశారు. అయితే, కర్మనిష్ఠ ఉత్తమమైనదే. పరమేశ్వరుణ్ణి, మానవాళినీ సుఖపెట్టాలనే వాంఛ ఉత్తమమైనదే. ఇవన్నీ భాగవత సంకల్పంలో అంతర్భాగాలే. నేడు వీటి అవసరం ఉన్నది కూడా.

కానీ, మనిషి తన సామాజిక కౌటుంబిక కర్తవ్యాలను

నిస్వార్థంగా నిర్వహించడమే గీతా సందేశమని వాదించడం పొరపాటు. తన భార్యవద్దకూ, తండ్రివద్దకూ వెళ్లమనీ, శాక్యరాజ్య బాధ్యతను తిరిగి స్వీకరించమనీ గీత గౌతమ బుద్ధునికి చెబుతుందా? ఏదైనా పాఠశాలలో పిల్లలకు చదువు చెప్పమని రామకృష్ణ పరమహంసను కోరుతుందా? తన కుటుంబ పోషణకోసం డాక్టరుగాకాని, న్యాయవాదిగాకాని, పాత్రికేయునిగాకాని పనిచేయమని స్వామి వివేకానందకు చెబుతుందా? అలా ఎన్నటికీ చెప్పదు. దివ్య జీవనాన్ని గడపమని చెబుతోంది గీత. పరమాత్మను మాత్రమే ఆశ్రయించమని అది చెబుతోంది. బుద్ధుని, రామకృష్ణ పరమహంస యొక్క, వివేకానందుని భాగవత కర్మ ఈ బోధనకు అనుగుణమైనది. నిష్కామ కర్మ భగవత్ప్రాప్తికి సాధనలలో ఒకటి. అది లక్ష్యం కాదు.

ఆధునిక భాష్యకారులు గీతలోని మొదటి మూడు నాలుగు అధ్యాయాలకే ప్రాధాన్యం ఇచ్చారు. కర్మయోగాన్ని ప్రతిపాదించే శాస్త్రంగా గీతను వర్ణించారు. కర్మణ్యే వాధికారస్తే మా ఫలేషు కదాచన-అన్నది గీతయొక్క మహావాక్యమని వీరు పేర్కొన్నారు. గీతలోని ఇతర అధ్యాయాలూ, దానిలో నిండి ఉన్న ఉన్నత తత్వ జ్ఞానం వీరి దృష్టిలో అప్రధానమైనవి. ఆధునిక మనస్సుకూ, బుద్ధికి ఇలా వ్యాఖ్యానించడం సహజమే. నిగూఢమైన తాత్విక విషయాలూ, లోతయిన ఆధ్యాత్మిక పరిశోధన వీరి బుద్ధిని తికమకపెట్టడం ఇందుకు కారణం.

గీతలోని మహావాక్యం

గీతలోని మహావాక్యం ఏదో వెదకి వెలికితీయవలసిన అవసరం లేదు. గీత తన చివరి శ్లోకాలలో ఆ దివ్య సంగీతాన్ని ఆలాపించింది.

తమేవ శరణం గచ్ఛ సర్వభావేన భారత ।

తత్ప్రసాదత్ పరాశాంతి స్థానం ప్రాప్యసి శాశ్వతమ్ ॥

ఆపదలు మన మనోబలానికి పరీక్షలు.

చివరలో-

సర్వధర్మాన్ పరిత్రజ్య మమేకం శరణం వ్రజ

ఇదే గీతలోని మహావాక్యం.

దీని భావం-

నీ హృదయంలో నివసించి ఉన్న భగవానుణ్ణి పూర్తిగా శరణు పొందు. ఆయన ప్రసాదంద్వారా నీవు పరమ శాంతిని, శాశ్వత పదాన్ని పొందుతావు. నేను నీకు అత్యంత రహస్యమైన జ్ఞానాన్ని ఇచ్చాను. ఇక నేను చెప్పే పరమ వచనాన్ని విను. నా మనస్సు కలిగినవాడవుగా మారు. నా భక్తుడవుగా మారు. నాకోసం యజ్ఞం చెయ్యి. నాకు నమస్కరించు. నన్ను పూజించు. నీవు నావద్దకు రావడం ఖాయం. ఎందుకంటే- నీవు నాకు ప్రియమైన వాడివి. అన్ని ధర్మాలనూ వదలివేసి నన్నే శరణుపొందు. నేను నిన్ను అన్ని పాపాలనుండి విముక్తుణ్ణి చేస్తాను. దుఃఖించకు.

మూడు సోపానాలు

గీతలోని సందేశం మొత్తం మూడు సోపానాలుగా విభజించబడింది. ఆ సోపానాలు ఎక్కితే, కర్మ మానవ స్థాయినుండి దివ్యమానవ స్థాయికి చేరుతుంది.

మొదటి సోపానంలో మనిషి కోరికను వదలి, సంపూర్ణమైన సమభావంతో, తాను కర్తనని భావిస్తూ, యజ్ఞంగా కర్మ చేస్తాడు. ఆ యజ్ఞాన్ని అతడు భగవానుని కోసం చేస్తాడు. ఆ భగవానుడు పరముడు. అతడు ఒకే ఒక ఆత్మ. అయితే ఇంతవరకు మనిషి దానిని స్వయంగా అనుభూతి పొందలేదు.

రెండవ సోపానంలో ఫలాన్ని కోరే ఆలోచననేకాక తాను కర్తను అనే భావాన్ని కూడ మనిషి వదులుకుంటాడు. ఆత్మ సమతతో కూడిన, అకర్త అయిన, అక్షరము అయిన తత్వము అనే అనుభూతి పొందుతాడు. కర్మ అంతా విశ్వశక్తి

అయిన ప్రకృతికి చెందినదని అనుభూతి పొందుతాడు. ఆ ప్రకృతి విషమము, కర్త, క్షర శక్తి.

మూడవ సోపానం పరమ ఆత్మను, పరమ పురుషుని తెలుసుకోవడం. ఆ పరమ పురుషుడు ప్రకృతిని శాసించేవాడు. ప్రకృతిలోని జీవుడు అతడి అంశయొక్క వ్యక్తీకరణ. అతడే తన పూర్ణ పరాత్పర స్థితిలో ఉంటూ, ప్రకృతిద్వారా కర్మ అంతా చేయిస్తూ ఉంటాడు.

మొదటి సోపానం కర్మయోగం. భగవంతుని ప్రీతికోసం నిష్కామ కర్మతో యజ్ఞం. ఇక్కడ గీత కర్మకు ప్రాధాన్యం ఇస్తోంది.

రెండవ సోపానం జ్ఞాన యోగం. ఆత్మ ఉపలబ్ధి. ఆత్మయొక్క జగత్తుయొక్క నిజస్వరూపాన్ని తెలుసుకోవడం. ఇక్కడ జ్ఞానానికి ప్రాధాన్యం. అయితే దీనితోపాటు నిష్కామ కర్మకూడ సాగుతూ ఉంటుంది.

త్రివేణీ సంగమం

మూడవ సోపానం భక్తియోగం. భగవానుని రూపంలో పరమాత్మయొక్క ఉపాసన, అన్వేషణ. ఇక్కడ భక్తికి ప్రాధాన్యం. అయితే, జ్ఞానం అప్రధానం కాదు. ఆ జ్ఞానంలో ఒక క్రొత్త ప్రాణం వస్తుంది. ఆ జ్ఞానం కృతార్థం అవుతుంది. అయినా కర్మల యజ్ఞం సాగుతూ ఉంటుంది. జ్ఞానం, కర్మ, భక్తి- వీటి త్రివేణీ సంగమం జరుగుతుంది. యజ్ఞ ఫలం లభిస్తుంది. అనగా- పరమ సత్తాతో సంయోగం, పరాభగవతి ప్రకృతితో ఏకత్వం సిద్ధిస్తాయి.

గీతోపదేశంలోని సారం ఇదే. దీనిని స్వీకరించి, దీనిని ధారణ చేసి, నిత్య జీవితంలో ఆచరణలో పెట్టడంద్వారా వ్యక్తి అధ్యాత్మయొక్క శిఖరాగ్రాన్ని చేరుకుంటాడు. ధ్యాన్యుడు అవుతాడు.

HHH

తన నిజాయితీని కోల్పోనంత మేరకే వ్యక్తి సాధనాలను సమీకరించాలి.

మనం-మన ఆరోగ్యం

మొలకెత్తిన గింజలలో అద్భుత ఆహార విలువలు

ఆహారంతో జీవితం నడుస్తుంది, ఏర్పడుతుంది. భోజనంలో ప్రాణశక్తి లేకపోతే శరీరానికి బలం, చైతన్యం కలుగవు. కనుక- ఆహారం ప్రాణవంతంగా ఉండాలి. సంస్కారం ఇవ్వాలి. శరీరాన్ని క్షాళన చేయాలి. నవ నిర్మాణం జరపాలి. మొలకెత్తిన గింజలు ఈ అవసరాలను అద్భుతంగా తీర్చుతాయి.

ప్రకృతిసిద్ధమైన ఆహారం పోషణ ఇవ్వడంలో ఉత్తమమైనది. అది ఔషధాల పాత్రకూడ నిర్వహిస్తుంది. మొలకెత్తిన గింజలు ఈ విషయంలో ఎంతో ప్రయోజనకరంగా ఉంటాయి. గింజలు మొలకెత్తి విడిపోయినపుడు కొత్త గుణాలు ఏర్పడతాయి. విటమిన్లు, ఖనిజ లవణాలు, నునుపు, ప్రోటీన్లు, కార్బోహైడ్రేట్లు వాటిలో భారీయెత్తున ఉత్పత్తి అవుతాయి. వీటిని తీసుకోవడంవల్ల వనస్పతి ఔషధాలు తీసుకోవడంవల్ల కలిగే విధంగా- రక్త క్షాళన, ధాతువుల క్షాళన జరుగుతాయి. మొలకెత్తడంతో కొత్త రసాయనాలు వచ్చి చేరతాయి. కనుక, మొలకెత్తిన గింజలను తినడంవల్ల జీవశక్తి పెరుగుతుంది. ఆయుష్షు పెరుగుతుంది. కాయకల్ప చికిత్సవల్ల కలిగే ఫలితాలు లభిస్తాయి. మొలకెత్తిన గింజలు ప్రకృతి సిద్ధమైనవి కనుక, వాటిలో ఉన్న ప్రోటీన్లను, వసను, విటమిన్లను, కార్బోహైడ్రేట్లను ప్రేగులు తేలికగా పీల్చుకుంటాయి. అవి రక్తంగా, శక్తిగా త్వరగా మారుతాయి.

దాదాపు అన్ని రకాల గింజలనూ మొలకెత్తించి ఆహారంగా వాడవచ్చు. గోధుమలు, శనగలు, వేరుశనగలు, పెసలు మొదలగు గింజలు మొలకెత్తిన తర్వాత మరింత రుచికరంగా ఉంటాయి. మరింతగా పోషణ ఇస్తాయి. మరింతగా అరుగుతాయి. ప్రేవులు బలహీనంగా ఉన్న వ్యక్తులు మొలకెత్తిన గింజలను కొంచెం ఉడికించుకొని, పొడిచేసికొని వాడవచ్చు. మంచి జీర్ణశక్తి కలిగినవారికీ,

వ్యాయామం చేసేవారికీ మొలకెత్తిన శనగలు, వేరుశనగలు ఎంతో ప్రయోజనకరంగా ఉంటాయి.

స్వచ్ఛమైన గింజలను నీళ్లలో నానబెట్టి సుమారు 12 గంటల తర్వాత నూలు బట్టలో కట్టి ఉంచితే, అవి మొలకెత్తి తినడానికి అనువుగా ఉంటాయి.

మొలకెత్తిన గోధుమలు చాలా ఉపయోగకరంగా ఉంటాయని పరిశోధనలవల్ల స్పష్టమయింది. అవి సంపూర్ణ ఆహారమని ప్రఖ్యాత ఆహార నిపుణుడు డా॥ టామస్ పేర్కోన్నారు. అన్ని వయసులవారికీ అది మంచి టానిక్ గా పనిచేస్తుందని ఆయన ప్రకటించారు. పెరిగిన మొలకలను నమలడంవల్ల కాని, పిండిచేసి జల్లించడంవల్లకాని- రైబోఫ్లేవిన్, థ్రెమిన్, నికోటినిక్ ఏసిడ్, కార్నియమ్ మున్నగు పోషకతత్వాలు బాగా లభ్యమవుతాయి. ఆకుకూరలలో, పాలలో ఆరోగ్యాన్ని పెంచే, రక్తాన్ని శుద్ధిచేసే గుణం ఉంది. తాజా మొలకలలో క్లోరోఫిల్ హెచ్చుగా ఉంటుంది. పండ్లలో కన్ను, కూరగాయలలోకన్న వీటిలో 21రెట్లు పోషక శక్తి ఉంది. పెరిగిన గోధుమ మొలకలను తినడంవల్ల గుండె గట్టి పడుతుంది. దాని శక్తి పెరుగుతుంది. రక్త ప్రసరణ ప్రక్రియలో సమతూకం ఏర్పడుతుంది. రక్తహీనత, అల్సర్, పమోరియా వంటి రోగాలకు ఇది అద్భుతమైన మందు. గర్భాశయం, జీర్ణక్రియ, చర్మరోగాలు దీనివల్ల నయమవుతాయి. ప్రఖ్యాత పత్రిక 'ది అమెరికన్ జర్నల్ ఆఫ్ సర్జరీ' ప్రచురించిన పరిశోధనా వ్యాసంలో పై విషయాలు ఉన్నాయి.

మొలకెత్తిన గింజలు సంపూర్ణ ఆహారం. వాటితో కడుపు నిండుతుంది. చికిత్స జరుగుతుంది. పాశ్చాత్య వైద్య శాస్త్రానికి ప్రారంభకుడు హిప్పోక్రేటీస్ పై విషయం తెలిపారు. ప్రసిద్ధ అమెరికన్ వైద్యనిపుణులు డా॥ ఎన్. విగ్నోర్ ఈ విషయంపై విస్తృత పరిశోధనలు జరిపారు. వాటి ఫలితాలను 'హావా-ఈ సఫర్', 'ది ఆన్సర్', 'వీట్ గ్రాస్ మెన్నా' అనే

ఉపేక్షిస్తే ప్రతి వస్తువూ క్షీణిస్తుంది.

గ్రంథాలలో ప్రచురించారు. చిన్నచిన్న గోధుమ మొక్కలతో ఆమె అనేక రోగాలకు చికిత్స చేశారు. ఆ మొక్కను 'గ్రీన్ బ్లడ్' (పచ్చ రక్తం) అని ఆమె వర్ణించారు.

ప్రతి విత్తనంలో పోషక తత్వం కేంద్రీకృతమై ఉంటుంది. నీరు, గాలి, తగిన వేడి తీసుకుని విత్తనం మేలుకొంటుంది. అంతవరకు అది నిద్రాణమై ఉంది. నిద్ర స్థితిలో దానిలో ప్రాణ తత్వం పాలు తక్కువగా ఉంది. మేలుకొనగానే దానిలోని ప్రాణతత్వం అత్యధికం అవుతుంది. కనుకనే, మొలకెత్తిన గింజలలో ప్రాణతత్వం హెచ్చుగా ఉంటుంది. గింజలను వేయిస్తే, పిండిచేస్తే వాటిలోని పోషక తత్వాలు తగ్గిపోతాయి. కనుక వాటిని హెచ్చు మోతాదులో తినవలసివస్తుంది. మొలకెత్తిన గింజలు కొద్దిగా తిన్నప్పటికీ పోషకతత్వాలు అధికంగా లభిస్తాయి. ఇందువల్ల ఆహారం పొదుపు అవుతుంది. కొద్ది ఆహారం హెచ్చుమందికి సరిపోతుంది.

నిద్రాస్థిత్వం విత్తనం పరిస్థితులు అనుకూలించి

నపుడు మొలకెత్తుతుంది. మూలంలో ఉన్న మొలక పెరగడం ప్రారంభిస్తుంది. పెరగడానికి ఆహారం అవసరం అవుతుంది. ఇందుకోసమై విత్తనంలో ఆహారం ప్రోగుపడి ఉంటుంది. ఈ ఆహారం జీర్ణమై మూలంలో ఉన్న మొలకకు చేరుతుంది. అందువల్ల అది పెరుగుతుంది. ప్రోగుపడిన ఆహారాన్ని జీర్ణం చేయడానికై ఎంజైమ్లు అవసరం అవుతాయి. విత్తనం మొలకెత్తే సమయంలో విత్తనంలో ప్రోగుపడిన ఆహారాన్ని జీర్ణంచేసే ఎంజైమ్లు నిర్మాణం అవుతాయి. ఈ ఎంజైమ్లు మొలకెత్తిన గింజలను తిన్న వ్యక్తికి అందుతాయి. కనుక, అవి తేలికగా జీర్ణమవుతాయి.

చెట్టున పండిన పండ్లు మనిషికి ఉత్తమ ఆహారం. మొలకెత్తిన గింజలు వాటి తర్వాత ఉత్తమ ఆహారం. ఇవి పేదలూ, ధనికులూ అందరికీ అందుబాటులో ఉన్నవి. మనం ఈ గింజల ప్రయోజనాన్ని గుర్తించాలి. వీటి రుచిని అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకోవాలి.

H H H

భార్యా భర్తల అద్భుత ప్రేమ

భక్త శ్రేష్ఠుడు జయదేవుని ధర్మపత్నికి రాజభవనంలో చాలా గౌరవముండేది. ఒకసారి ఆమె రాణితో అన్నది- "పతి మరణించిన తర్వాత అతని దేహంతో పాటు సతి యగుట నిమ్మశ్రేణికి చెందినది. నిజమైన పతివ్రత తన పతి మృత్యు వార్త వినగానే ప్రాణ త్యాగం చేస్తుంది".

రాణి విశ్వసించలేకపోయింది. ఒక దినం రాజుతోపాటు జయదేవులు వేటకు వెళ్లారు. సమయం చూసి రాణి అన్నది- "అడవిలో పండితుల వారిని ఒక సింహం తినివేసింది." జయదేవుల భార్య "శ్రీకృష్ణ శ్రీకృష్ణ" అని అంటూ ధడాలున భూమిపై పడిపోయింది. ఆమె మరణానికి రాణి చాల దుఃఖించింది. అబద్ధం చెప్పినందుకు చాలా సేపటి వరకు పశ్చాత్తాప పడింది.

రాజు గారితోపాటు జయదేవులు తిరిగిరాగానే పూర్తి సమాచారం ఇవ్వబడింది. జయదేవులన్నారు- "రాణిమాతతో చెప్పండి. ఆమె గాభరాపడకూడదు. నా మృత్యు వార్త విని ఆమె ప్రాణాలు పోతే, నేను పునర్జీవితమైనందున ఆమె ప్రాణాలు తిరిగి వస్తాయి." జయదేవుడు తన పత్ని మృతదేహం వద్ద హరికీర్తనలో విహ్వలుడైనాడు. ఒక క్షణం కూడా తన భార్య మృత్యువు ధ్యానమే లైదు. నెమ్మది నెమ్మదిగా మృతురాలైన పత్ని దేహంలో కదలిక తిరిగి వచ్చింది.

అలా ఉంటుంది పతి-పత్ని ప్రేమ. ఒకరి నుండి మరొకరు ఎన్నడూ విడిపోలేరు.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

అహంకారికి తన సామర్థ్యం తెలియదు.

బోధ కథ

నిజమైన భిక్షువు

శ్రావస్తీ నగరం బుద్ధ భగవానుని పుణ్య ప్రభావంతో వెలిగిపోతోంది. నగరంలోని వీధులు, భవంతులు, మేడగదులు, ప్రాంగణాలు, కూడలులు- అన్నీ బుద్ధ భగవానుని సుగంధంతో గుబాళిస్తున్నాయి. ప్రభువు సన్నిధిని చేరుకోవాలని పురజనులు పోటాపోటీలు పడుతున్నారు. బాలురు, వృద్ధులు, యువతులు, యువకులు- అందరూ భగవానుని ఆశీస్సుల వర్షంలో తడిసి కృతార్థులు కావాలని కోరుకుంటున్నారు. ఈ పోటీలో, ఈ పరుగులో సామాన్య పౌరులనుండి నగరశ్రేష్ఠి, సామంత వర్గం, స్వయంగా శ్రావస్తీ మహారాజు పాల్గొన్నారు. ప్రభువు ప్రేమను పొందాలనే కోర్కె అందరిలో ప్రబలంగా ఉంది. అందరూ ఆయన కృపను ఆకాంక్షిస్తున్నారు. కరుణా సముద్రుడైన భగవానుని దైవత్వంలోని ఒక అంశను అందుకోవాలని అసంఖ్యాకులైన ప్రజలు ఆరాటపడుతున్నారు.

కానీ, ఈ శ్రావస్తీ నగరంలోనే ప్రభువునుండి ఏదీ కోరడం ఇష్టంలేని వ్యక్తి ఒకడు ఉన్నాడు. అతడికి భగవానునినుండి యోగసిద్ధి అవసరం లేదు. సర్వాంతర్యామి, కరుణామూర్తి అయిన ప్రభువును ఏదైనా అడగడం ఏమిటని అతడి ప్రశ్న. భగవానుని చరణాలముందు భక్తి అనే అర్ఘ్యాన్ని అర్పిస్తారు. అంతే. తనవు సమర్పించాలి. మనసు సమర్పించాలి. ప్రభువు చరణాలవద్ద జీవితం సమర్పించాలి. ఇదే ఆలోచనా స్రవంతి అతడి భావనలను ఆవరించి ఉంది. తథాగత భగవానుని చరణాలముందు తన సర్వస్వాన్నీ సమర్పించాలనే భావన అతడి మనసులో ఉప్పొంగుతోంది.

దేకరభీ కరతా మన్, దే దూ కుచ్ బౌర్ అభీ
నుబహ దూ శ్యామ్ దూఁ, తుర్ఘ్ఘ్ ఆరో యామ్ దూ॥

అనగా-

ఇచ్చికూడా మనసు అంటోంది-ఇంకా ఇవ్వమని, ఇప్పుడే ఇవ్వమని. ఉదయం ఇవ్వమని. సాయంత్రం ఇవ్వమని. నాలుగు జాములూ ఇవ్వమని.

ఈ భావనా స్రవంతిలో అతడు సదా మునిగి ఉంటాడు. బౌద్ధ సంఘంలోని సభ్యులు కొందరు అతడిలోని ఈ భావనను పరిహసిస్తూ ఉంటారు. వారిలా అంటారు-

“ఓ పంచాగ్నిదాయకుడా! భగవానుడు మనల్ని భిక్షువులను చేయాలని కోరుతున్నారు. మరి నీవో దాతను కావాలని భీష్మించుకు కూర్చున్నావు. భగవానునికి ఎవరైనా ఏమి ఇవ్వగలరు! ఆయన అందరికీ అన్నింటినీ ఇవ్వగల ప్రభువు.”

ఆ భక్తుని భావనలలో అలాంటి వ్యక్తుల ప్రశ్నలకు హేతుబద్ధమైన జవాబు లేదు. అయితే అతడి మనసు ఒక్క విషయాన్ని మళ్ళీమళ్ళీ చెబుతోంది - బుద్ధ భగవానుని భిక్షువులు అడుక్కునేవారు కాజాలరు. భిక్షువు అనే పదానికి మరో అర్థం ఉండి ఉండాలి. ఈ జీవితంపై భగవానుని కరుణ ఎన్నడైనా వర్షిస్తే- ఈ భిక్షువు శబ్దంలో దాగిఉన్న అర్థాన్ని ఆయననుండి తెలుసుకుంటాను.

ఇలా ఆలోచించి, పంచాగ్నిదాయకుడైన ఆ బ్రాహ్మణుడు భగవానుని చరణాలవద్ద తన భక్తిని దానంచేస్తూ ఉన్నాడు. ఈ నియమంతోపాటు అతడికి మరో నియమంకూడా ఉంది. నాట్ల సమయంనుండి కోతల సమయంవరకు అయిదు మారులు భిక్షు సంఘానికి దానం ఇవ్వడం. అతడు ఈ నియమాన్ని ఎంతో శ్రద్ధతో, మరెంతో విశ్వాసంతో అమలుజరిపేవాడు. అయితే అతడి భార్యకు ఈ దానాలు ఇవ్వడం ఎంతమాత్రం నచ్చేది కాదు. ఆమె అతడికి పదేపదే ఇలా సలహా ఇచ్చేది- భగవానుని తపస్సులో ఒక అంశను అడగడానికి ఎవరైనా ఆయనవద్దకు వెళతారు. పిచ్చివానిలా తన ఇంటిని దోచి ఇస్తున్నవాడికి నీవు ఒక్కడివే.

భార్య చెప్పే ఈ మాటలు అతడిని ఎంతమాత్రం ప్రభావితం చేయలేదు. అతడు తన నిశ్చయాన్ని, తన సంకల్పాన్ని దృఢంగా అమలుజరుపుతున్నాడు.

బుద్ధ భగవానునికి ఇతడి దృఢ సంకల్పం విషయం

లేనిపోని పెత్తనం చెలాయిస్తే, గౌరవం నశిస్తుంది.

తెలిసింది. భగవానుడు ఒకరోజున బిక్షాటనకు వెళుతూ అతడి గుమ్మంవద్దకు వచ్చి నిలిచారు. ఆ సమయంలో ఆ పంచాగ్నిదాయక బ్రాహ్మణుడు గుమ్మంవైపు వీపు ఉంచి భోజనం చేయడానికి కూర్చున్నాడు. అతడి భార్య అతడికి భోజనం వడ్డించడానికి సరంజామా సిద్ధం చేస్తోంది. భగవానుడు ఇలా నిలబడి ఉండడం చూడగానే, ఆమె మనస్సు వికలమయింది. నా భర్త శ్రవణుడైన ఈ గౌతముణ్ణి చూస్తే రుచికరమైన ఈ భోజనం మొత్తాన్ని ఆయనకు ఇచ్చివేస్తాడు. నేను మళ్ళీ వంట చేయవలసివస్తుంది. నాకా ఇబ్బంది తప్పదు - అని ఆమె అనుకున్నది.

ఇలా ఆలోచించి ఆమె భగవానునికీ, తన భర్తకూమధ్య అడ్డుగా నిలబడింది. తన భర్త ఆయనను చూడకుండా చేయాలని ప్రయత్నించింది. కానీ, భక్తి భావనతో నిండిన ఆ బ్రాహ్మణుడు భగవానుని ఉనికిని తన అంతఃప్రజ్ఞతో గమనించాడు. దానితోపాటు భగవానుని సదా ఆవరించి ఉండే అపూర్వ సుగంధం అతడి ముక్కుపుటాలకు సోకింది. భగవానుని మహాతపస్సు వెలుగులో అతడి ఇల్లు అలౌకికమైన దీప్తితో నిండిపోయింది. తన చీర చెంగుతో తన భర్తను దాచుతూన్న ఆ బ్రాహ్మణికి కూడ ఈ విచిత్ర అనుభవం కలిగింది. ఈ అలౌకిక అనుభవాలలో తన క్షుద్రత్వం ఎప్పుడు విలీనమయిందో ఆమెకు తెలియనేలేదు. ఆమె తన మూర్ఖత్వానికి నవ్వుకున్నది.

బుద్ధ భగవానుడు ఇంకా అక్కడే నిలబడి ఉన్నారు. బ్రాహ్మణుడు ఉలిక్కిపడి వెనుదిరిగి చూచాడు. అతడు తన కళ్లను తాను నమ్మలేకపోయాడు అతడి నోటినుండి ఈ మాటలు వెలువడ్డాయి- “ఓహో! ఇదేమిటి! భగవానుడా!”

అతడు భగవానుని చరణాలను తాకి ప్రణామం చేశాడు. భోజనంతో నిండిన తన పళ్లెన్ని భగవానుని బిక్షాపాత్రలో బోర్లించాడు. అలా చేస్తూన్నప్పుడు అతడి శరీరం గగుర్పాటు చెందింది. తాను ధన్యుడైనందుకు ఆనందంతో అతడి ముఖం ప్రకాశించింది. అతడు చేతులు జోడించి కృతార్థ భావంతో ఇలా అన్నాడు- “ప్రభూ! నేడు మీరు నా నైవేద్యాన్ని స్వీకరించారు. నేను ఎంత అదృష్టవంతుడిని!”

ఈ మాటలకు భగవానుని పెదవులపై చిరునవ్వు రేఖ మెరిసింది. ఆ మెరుపు బ్రాహ్మణుని అంతఃకరణను వెలుగుతో నింపింది. ఆ వెలుగు నుండి ఉదయించిన జిజ్ఞాసతో అతడు ప్రభువుకు ఇలా నివేదించుకున్నాడు - “భగవాన్! మీరు మీ శిష్యులను భిక్షువులని పిలుస్తారు. ఈ భిక్షు శబ్దంలో ఏ అర్థం ఇమిడి ఉంది? ఒక వ్యక్తి భిక్షువు ఎలా అవుతాడు?”

ఈ ప్రశ్న అతడి అంతఃకరణలో అంకురించింది. ఎందుకంటే - భగవానుడు ఇలా తన ఇంటికి వచ్చిన మధుర క్షణంలో అతడి లోపల సన్యాసం తీసుకోవాలనే ఆకాంక్ష పెల్లుబికింది. ఈ పవిత్ర క్షణంలో అతడి కర్మ సంస్కారాలన్నీ క్షయం అయిపోయి ఉండవచ్చు.

బ్రాహ్మణుని ప్రశ్నకు జవాబుగా భగవానుడు అతడిని కరుణార్థ దృష్టితో చూస్తూ ఇలా అన్నారు- నాయనా!

సబ్బసో నామరూపస్మి వస్సు నిత్తి సమాయితిం ।

అసతా చ న సోచతి సవే భిక్షుతి వుచ్యతి ॥

- ధర్మపదం -367

అనగా-

ఎవని నామ రూపాలలో, వంచస్కంధాలలో ఏకాంచమయినా మమకారం ఉండదో, అది లేనందువల్ల ఎవడు శోకించడో - అతడే భిక్షువు. నేను అతడినే భిక్షువని పిలుస్తాను.

బ్రాహ్మణుడు బుద్ధుని వాణి విన్నాడు. అతడు మహదానందంతో ఆయన చరణాలకు ప్రణమిల్లాడు. అతడు ఇలా అన్నాడు-

“ప్రభూ! నన్ను స్వీకరించండి. నామ రూపాల పట్ల మమకారం నాకు ఎంతో దుఃఖాన్ని కలిగించింది. ఇక నన్ను దానికి దూరంచేసి వేయండి. నన్ను అనుగ్రహించండి.”

బ్రాహ్మణుడు ఇలా వేడుకోగానే, కరుణామూర్తి అయిన ప్రభువు అతడి వెన్ను తట్టారు. దానితో అతడు భిక్షువు అయినాడు. వీతరాగి అయిన మహాభిక్షువు అయినాడు. బుద్ధ భగవానునికి నిజమైన భిక్షువు అయినాడు.

H H H

అహంకారాన్ని జయించినవాడే నిజమైన సాహసి.

వ్యక్తి నిర్మాణం

ఆత్మవిశ్వాస వికాసానికి ఏడు సూత్రాలు

'ఎల్లప్పుడూ విజయం' అన్నది ఆత్మవిశ్వాసానికి ఆదర్శవాక్యం. ఆత్మవిశ్వాసం విజయ పథంలో పురోగమిస్తుంది. అపజయం దాని దరిదాపులకే రాదు. చీకటిలో సూర్యుని వెలుగులా అది మెరుస్తూ ఉంటుంది. కష్టాలమధ్య, బాధలమధ్య, ఆపదలమధ్య అది ముందడుగు వేస్తుంది. మరింత దేదీప్యమానంగా వెలుగుతుంది. అది వ్యతిరేక పరిస్థితులన్నింటినీ చీల్చుకుని వెలికివస్తుంది. వ్యతిరేకతను అనుకూలతగా మార్చుకోవడం దాని ప్రధాన లక్ష్యం. ఆత్మవిశ్వాసపరుడు ఎన్నడూ ఓటమిని అంగీకరించడు. ఎన్నడూ ఓడిపోడు. ఎన్నడూ అలసిపోడు. ఎన్నడూ ఆగిపోడు. నిరంతరం తన గమ్యంవైపు పురోగమిస్తూనే ఉంటాడు. అతడు తన పురుషార్థంపై, కార్యశూరతపై నిలబడతాడు. ఇతరులపై ఆధారపడడు. అతడు పరమాత్మ నిర్మించిన విధి విధానంముందు మాత్రమే తలవంచుతాడు. బలహీనతలముందు ఎన్నడూ తలవంచడు.

సాఫల్యం పరమేశ్వర వరప్రసాదం

ఆత్మవిశ్వాసపరునికి దృఢ విశ్వాసం తన ఆత్మశక్తిపై ఉంటుంది. అతడి నమ్మకమంతా ఈ మహాసత్యంపై కేంద్రీకరించబడి ఉంటుంది. శుద్ధోసి, బుద్ధోసి, నిరంజనోసి - నీవు పరిశుద్ధుడవు, నీవు కుశాగ్రబుద్ధివి, నీవు నిరంజనుడవు - అనే పరమ ఋషిమంత్రాన్ని అతడు నిత్యం జపిస్తూ ఉంటాడు. ధ్యానం చేస్తూ ఉంటాడు. భగవత్ కృప నిత్యం అనుభవంలోకి రావడంవల్ల - విజయ శిఖరాన్ని అధిరోహించినా అతడు గర్వోన్నతుడు కాడు. శాంతంగా, స్థిరంగా ఉంటాడు. వైఫల్యపు క్షణాలలో సైతం నిరాశ అంధకారంలో కూరుకుపోడు. ఆలోచనల వెలుగును మసకబారనివ్వడు. ఆత్మవిశ్వాసం లేని వ్యక్తి సాఫల్యం, గౌరవం, పేరు ప్రతిష్ఠలు లభించగానే ఉబ్బితబ్బిబ్బు అయిపోతాడు. ఇతరులు తుచ్చులనీ, క్షుద్రులనీ భావిస్తాడు. వైఫల్యపు ఎదురుదెబ్బలకు అసలు తట్టుకోలేడు. ఆత్మహత్యవంటి మహాపాపానికి సైతం సిద్ధపడతాడు.

ఆత్మవిశ్వాసం సాఫల్యానికి చిహ్నం. సాఫల్యానికి మారుపేరు. ఆత్మవిశ్వాసపరుడు ఈ సాఫల్యాన్ని తన

కార్యశూరతద్వారా సంపాదించినదానినిగా పరిగణించడు. అది దివ్యమైన పరమేశ్వర వరప్రసాదంగా భావిస్తాడు. సాఫల్యం కోసం చేసిన ప్రతి పోరాటం అతడిలో ఒక కొత్త అనుభవాన్నీ, ఒక కొత్త విశిష్టతనూ నింపుతుంది. ఈ పోరాటం ద్వారా అతడిలో సద్గుణాల అభివృద్ధి, వికాసం జరుగుతాయి. మరోప్రక్క- వైఫల్యాలు తన లోటుపాట్లను తెలుసుకోవడంలో, వాటిని సరిదిద్దుకోవడంలో అతడికి దోహదం చేస్తాయి. ఆత్మవిశ్వాసపరుడు తన సాఫల్యాలను తన ప్రయోజనాలకు మాత్రమే వినియోగించుకోడు. వాటిని తరులకు పంచుతాడు. తన సమృద్ధిద్వారా ఎందరెందరో వ్యక్తులకు సేవ చేస్తాడు. సాయపడతాడు. ఏదోవిధంగా సాఫల్యాన్ని సాధించి పేరు ప్రతిష్ఠలు పొందాలనే ప్రవృత్తి అతడిలో ఉండనే ఉండదు.

శీలాన్ని ప్రభావితం చేసే సంజీవని

స్వంత ఆలోచనలు ఆధారంగా, స్వంత నమ్మకాలు ఆధారంగా ఆత్మవిశ్వాసం వికాసం పొందుతుంది. మనం మనల్ని ఎలా పరిగణించుకుంటామో అలా తయారవుతాం. పిరికితనం- శౌర్యం, బూడిద- అగ్నిజ్వాల-వీటిమధ్య ఎంపిక మనమే చేయాలి. ఆత్మవిశ్వాసపరుడు ఈ రెండింటిలో ఉన్నతమైన దానిని ఎంపిక చేస్తాడు. ఆ మార్గంలో పురోగమిస్తాడు. అతడి అడుగుజాడలు ఇతరులకు మార్గదర్శకాలు అవుతాయి. అతడు వ్యతిరేక పరిస్థితులను అనుకూలంగా మార్చుకుంటాడు. తద్వారా తన చుట్టూ స్పర్శియము, సుందరమూ అయిన వాతావరణాన్ని నిర్మించుకుంటాడు. మరోప్రక్క- బలహీన మనస్తత్వం కలిగిన వ్యక్తి ఊహలోకాలలో విహరిస్తూ ఉంటాడు. అతడిలో దృఢ నిశ్చయం ఉండదు. కార్యోత్సాహం అసలే ఉండదు. ఆత్మవిశ్వాసంలోని దృఢత్వం కఠినాతి కఠినమైన పనిని అయినా సులభతరం చేస్తుంది. సరళతరం చేస్తుంది. ఆ స్థితిలో ఆ పనిలో సగం ప్రారంభానికి ముందే పూర్తయిపోతుంది.

ఆత్మవిశ్వాసపరుని ప్రవర్తన ఆకర్షకంగా ఉంటుంది. సమ్మోహనకరంగా ఉంటుంది. వ్యక్తిత్వంలోని మూడు లక్షణాలైన శీలం, చింతన, ప్రవర్తనలను ప్రభావితం చేసే సంజీవని ఆత్మవిశ్వాసం. లక్ష్యంపట్ల విశ్వాసంలోని - తీవ్రత, తీక్షణత

మానవత్వ విజయానికి సాత్విక శక్తి అవసరం.

మన కల్పనలనూ, ఆలోచనా తరంగాలనూ ఆవైపునకు మళ్లిస్తాయి. ఆత్మవిశ్వాసపరుడు తన లక్ష్యాన్ని ఎంపిక చేసుకుంటాడు. నిరంతరం నిర్విరామంగా దాన్నిగురించే చింతన చేస్తూ ఉంటాడు. ఆ లక్ష్యసాధనకు పథకం రూపొందిస్తూ ఉంటాడు. ఆ పథకాన్ని అమలుచేయడానికై తన కార్యశూరత మొత్తాన్ని ఒడ్డుతాడు. ఈ ప్రక్రియ ఎంతో లోతుకు పోయి, శీలంగా అచేతన లోతుల్లో పేరుకుపోతుంది. సంస్కారాలూ, ప్రవృత్తులూ అందుకు అనుగుణంగా రూపుదిద్దుకుంటాయి.

ఆలోచనకూ, భావనకూ సమన్వయం

ఆత్మవిశ్వాసపరుడు ఆలోచనలకూ, భావనలకూ మధ్య సమన్వయాన్ని ఏర్పరచే సామర్థ్యం కలిగి ఉంటాడు. ఆలోచనల రంగంలో తర్క ప్రక్రియకు ప్రాధాన్యం ఉంటుంది. అది తననూ, ఇతరులనూ ఖండిస్తూ ఉంటుంది. విశ్లేషిస్తూ ఉంటుంది. మరోప్రక్క పచ్చి భావుకత్వం ఒక పెద్ద వరదలా ఉంటుంది. అది తన ఉరవడిలో ఆలోచనలను గడ్డివరకలలా కొట్టుకుపోయేటట్లు చేస్తుంది. ఒక ప్రక్క తర్కమనే ముళ్లతో కూడిన ఎడారి. మరోప్రక్క భావుకత్వం అనే కూరుకుపోయే బురద. రెండూ అసంపూర్ణములే. రెండూ అసమగ్రములే. ఆత్మవిశ్వాసపరుని దృష్టి రెంటినీ సమానంగా పరిగణిస్తుంది. అతడి వ్యవహారణ రెంటికీ సమగ్రతను చేకూర్చుతుంది. కనుక, అతడు కర్తవ్య రంగంలో అత్యంత దృఢంగా ఉంటాడు. భావనల రంగంలో అత్యంత వినమ్రంగా, అత్యంత సాత్వికంగా ఉంటాడు. ఈవిధంగా అతడిలో దృఢత్వ, కోమలత్వముల అద్భుత సంగమం కానవస్తుంది. ఈ అపురూప సంగమమే సాఫల్యానికి రహస్యం. సాఫల్యానికి తాళపుచెవి.

ప్రేమార్థమైన అంతఃకరణ

ఈ సాఫల్య సూత్రం ప్రారంభంలో విత్తనంలా చిన్నదిగా ఉంటుంది. అయితే ఈ విత్తనంలో మహావృక్షపు శక్తి సామర్థ్యాలు దాగి ఉంటాయి. ఆత్మవిశ్వాసపరుడు ఈ విత్తనానికి కావలసిన పోషణ ఇస్తాడు. నీడ నిచ్చే మహావృక్షంగా వికసింపజేస్తాడు. ఆ చల్లని నీడలో అలసిసొలసిన ఎందరో బాటసారులు సేదదీరుతారు. ముందుకు వెళ్లేముందు విశ్రాంతి పొందుతారు. ఈవిధంగా అతడు తాను తృప్తి పొందుతాడు. ఇతరులకు తృప్తి కలిగిస్తాడు. ఆత్మవిశ్వాసపరుని అంతఃకరణ ఆర్ద్రమైన భావనలతో మెరుస్తూ ఉంటుంది. తనచుట్టూ ప్రేమమయమూ, సాహార్థమయమూ అయిన వాతావరణాన్ని

నిర్మాణం చేస్తుంది. ఈ ఆంతరిక సామర్థ్యాన్ని సంపాదించిన వ్యక్తి సహజంగానే గొప్పతనపు శిఖరాగ్రాన్ని చేరుకుంటాడు. విజయ కేతనాన్ని నలుగడలా ఎగురవేస్తాడు.

ఏడు దివ్య సూత్రాలు

ఆత్మవిశ్వాసాన్ని వికసింపజేసుకోవడానికి ఏడు దివ్యసూత్రాలు ఉన్నాయి. వాటిని అమలు చేయడంద్వారా వ్యక్తి ఆత్మవిశ్వాసం అనే మహత్తర సంపదను పొందగలుగుతాడు.

1. ఇతరులపై ఆధారపడడానికి బదులు తన శక్తియుక్తులపై ఆధారపడాలి.
2. సందేహాలకూ, శంకలకూ, సంశయాలకూ ఎప్పుడూ దూరంగా ఉండాలి. ఎందుకంటే - వీటివల్ల ఆత్మవిశ్వాసం తరిగిపోతుంది.
3. తాను హీనుడననీ, బలహీనుడననీ, చేతకానివాడిననీ, ఇతరులు శ్రేష్ఠులనీ భావించకూడదు. ఈ మనస్తత్వం అసూయకు జన్మనిస్తుంది.
4. సాఫల్యం పొందినపుడు అహంకారానికీ, వైఫల్యం పొందినపుడు నిరాశకూ లోమకూకూడదు. వైఫల్యాల మూల కారణాలను కనుగొనడంలో వాస్తవిక దృష్టిని చూపాలి.
5. దుర్గుణాలు, దురలవాట్లు, మొండితనముల విషయంలో ఎప్పుడూ మెలకువతో ఉండాలి. అవి చేరకుండా తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి.
6. ఎప్పుడూ శిష్టాచారాన్ని పాటించాలి. వినమ్రంగా, సాదరంగా వ్యవహరించాలి.
7. ప్రతిరోజూ క్రమబద్ధంగా నిర్ణీత సమయానికి స్వాధ్యాయం, సత్సంగం జరిపే విధంగా పథకం వేసుకుని, దాన్ని ఖచ్చితంగా అమలుజరపాలి.

ఈ సూత్రాలలో ఆత్మవిశ్వాసాన్ని అభివృద్ధిపరచే లక్షణాలన్నీ ఇమిడి ఉన్నాయి. వీటిని అమలు జరిపితే, ఏ వ్యక్తి అయినా ఆత్మవిశ్వాసం అనే అక్షయమూ, అమూల్యమూ అయిన నిధిని హస్తగతం చేసుకోవడం నిశ్చయం.

H H H

భారతీయ సంస్కృతికి మూలం సమాజం. ఐరోపా సంస్కృతికి మూలం రాజనీతి.

సాధన విజ్ఞానం

మూడు శరీరాల శోధనకు మూడు సాధనలు

శరీరంలో చేతన తత్వం

మనిషి శారీరక వ్యవస్థ జడ, చేతన తత్వాల మిశ్రమంతో ఏర్పడింది. ఈ వ్యవస్థను గురించిన మన పరిజ్ఞానం పరిమితమైనదే. ఆహార విహారాలను అనుకూలంగా మలచుకుని, దానిని ఆరోగ్యవంతంగా, అందంగా తీర్చిదిద్దడానికి మనిషి చేతనైతనంతవరకు కృషి చేస్తున్నాడు. అయితే శరీరంలో చేతన తత్వంకూడ ఉంది. అది సూక్ష్మ, కారణ శరీరాల వ్యవస్థ. కానీ, దీనిని ఎలా చక్కగా నిలుపుకోవాలో తెలిసినవారు అరుదుగా ఉన్నారు. ఈ పరిజ్ఞానం లోపించడంవల్ల మానవ జీవితంనుండి పొందగలిగే మహత్తర ప్రయోజనాలను మనిషి పొందలేకపోతున్నాడు.

మనిషి ఉనికిని మూడు భాగాలుగా విభజించవచ్చు- (1) స్థూలం, (2) సూక్ష్మం, (3) కారణం. సాధనా విజ్ఞానం మనిషిలోని ఈ మూడు శరీరాలను గురించి చెబుతుంది. అరటిచెట్టు బోదెను చీల్చినపుడు దానిలో పొరలు ఒక్కొక్కటిగా వెలికినస్తాయి. అలాగే, కంటికి కనపడే రక్త మాంసాలతో కూడిన ఈ స్థూల శరీరం లోపల ఒక సూక్ష్మ శరీరం ఉంది. దానిలోపల ఒక కారణ శరీరం ఉంది. మనం శరీరంమీద బనియన్, దానిమీద లాల్చీ, దానిమీద స్పెట్టరు ధరిస్తాము. అలాగే, ఆత్మ పైన చెప్పిన మూడు శరీరాలనూ ధరిస్తుంది.

స్థూలం, సూక్ష్మం, కారణం

స్థూల శరీరంతో మనం తింటాం, నిద్రపోతాం, నడుస్తాం, మాట్లాడతాం. దీనిద్వారానే సాంసారిక జీవనం సాగుతుంది. బ్రతుకు దెరువు, మంచి చెడు పనులు చేయడం, ఇంద్రియ సుఖాలను అనుభవించడం వంటివి ఈ శరీరం ద్వారా జరుగుతాయి.

దీనిలోపల సూక్ష్మ శరీరం ఉంది. మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తం, అహంకారం అనే నాలుగు భాగాలుగా విభజించబడిన అంతఃకరణ మనిషిలోని సూక్ష్మ శరీరం. ఆలోచన, ప్రతిభ, స్ఫూర్తి,

ఆకాంక్ష, అభిరుచి, వేదన వంటి మానసిక కార్యకలాపాలు ఈ సూక్ష్మ శరీరంలో జరుగుతాయి. పాలలో మీగడలా ఈ సూక్ష్మ శరీరం స్థూల శరీరంలో కలసిపోయి ఉంటుంది. అయినా, దీని ముఖ్య స్థలం మస్తిష్కం.

మూడవది కారణ శరీరం. ఇది ఆత్మకు చాలా దగ్గరగా ఉంటుంది. కనుక, ఇది ఉన్నత స్థాయికి చెంది దివ్య భావనలకు ఆధారం. ఇందులో భావనలు మాత్రమే తిరుగుతూ ఉంటాయి. కొందరి ఆంతరిక అధఃపతనం మితిమీరి ఉంటుంది. వారిని మినహాయిస్తే, మిగతా అందరి కారణ శరీరాలలో దయ, ప్రేమ, కరుణ, సంవేదన, ధర్మం, కర్తవ్యం, సంయమనం వంటి ఉన్నత భావనలు ఉంటాయి. మనిషిలో దుష్టత్వం మితిమీరినప్పుడు, అతడి కారణ శరీరం నరసిశాచాలు చేసే దుర్మార్గాలకు ఆమోదం తెలుపుతుంది.

ఆత్మబలంలో స్థిరత్వం

ఇది మూడు శరీరాల సంక్షిప్త పరిచయం. ఈ మూడు శరీరాలకూ మూడు రకాల సాధనలు ఉన్నాయి. ఆ సాధనల సమగ్ర స్వరూపాన్ని తెలుసుకోవడం కోసమే పై పరిచయం ఇవ్వబడింది. దేవత్యపు వెలుగును తీక్షణ రూపంలో కలిగి ఉన్న వ్యక్తులు మాత్రమే యుగ నిర్మాణ ప్రక్రియను, నవ నిర్మాణ ప్రక్రియను అమలు చేయగలుగుతారు. రచయితలు, వక్తలు, నాయకులు, నటీనటులు, ఉద్యమకారులు, ప్రతిభావంతులు అని చెప్పబడేవారు తమ సాధనాలు ఆధారంగా కొద్దిసేపు అద్భుతాలు చూపవచ్చు. కానీ, వాటిలో స్థిరత్వం ఏమాత్రం ఉండదు. ఇసుక మేడలవలె వారి పనులు చూస్తూ ఉండగానే కుప్పకూలిపోతాయి. నేడు మనం కొందరికి జయజయధ్వనాలు పలుకుతాం. రేపు వారి చిరునామా దొరకదు.

స్థిరత్వం సత్యంలో ఉంది. ఆత్మబలం లోతుల్లో ఉంది. 21వ శతాబ్దంలో దేవపరివారం పరిజనులమైన మనం ప్రఖరమైన, తీవ్రమైన సాధనలు ఆధారంగానే మహత్కార్యాన్ని నిర్మాణం

పరమార్థంవల్ల పుణ్యం, ఆత్మకళ్యాణం లభిస్తాయి.

చేయగలుగుతాం. దేవత్యం కలిగిన మహామానవులే ఆ బాధ్యతను నిర్వహించగలుగుతారు. కనుక- నవ నిర్మాణానికి సూత్రధారులు, సంచాలకులు, సేనానాయకులు నేడు తమ వ్యక్తిత్వాలను సాధనా బలంతో శక్తివంతం చేసుకోవాలి.

ఉపాసన తొలిమెట్టు, సాధన మలిమెట్టు

స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ శరీరాలను సమానంగా దేవత్యంతో నింపుకోవడం ద్వారానే మనలో సంపూర్ణమైన దేవత్యం ఆవిర్భవిస్తుంది. ఈ మూడింటినీ సరిగా సంబాళించుకోవడమే 'సాధన'. ఉపాసన ప్రాథమిక శిక్షణ, సాధన ఉన్నత స్థాయి ప్రశిక్షణ. సాధనద్వారానే మనిషిలో దేవత్యం ఉదయిస్తుంది.

భజన, పూజలవల్ల మనస్సు యొక్క స్వభావం మారునుండి బ్రహ్మవైపు మళ్లుతుంది. దైవస్మరణ, దైవసన్నిధి అవసరమని తెలుస్తుంది. ఆత్మ కళ్యాణానికి మార్గం లభిస్తుంది.

దీనికి పై మెట్టు సాధన. మానసిక ప్రవర్తనలను వాసన-తృష్ణలనుండి మళ్లించి సంయమనంలో, పరమార్థంలో ప్రవేశింపజేయడం సాధనకు లక్ష్యం. ఈ మార్గంలో ముందుకు వెళ్లే కొలదీ ఆంతరిక పవిత్రత నిగ్గుతేలుతుంది. పరమేశ్వర ప్రకాశపు దివ్య దర్శనం జరుగుతుంది.

విశిష్ట సాధన, సామ్య సాధన

సాధనలో రెండు విభాగాలు ఉన్నాయి.

(1) ప్రత్యేకమైన వ్యక్తులకు ప్రత్యేక ప్రయోజనం కోసం రూపొందించిన ప్రక్రియ; (2) మామూలు వ్యక్తులకోసం సహజమూ, సుగమమూ, సామ్యమూ అయిన పద్ధతి. మొదటి విశిష్ట ప్రక్రియ యోగులకు, యతులకు, ఏకాంతవాసులకు, సంసార బాధ్యతలు పూర్తయిన అసాధారణ మనోబల సంపన్నులకు, కఠోర తపస్సుకు ఉద్యమించిన వ్యక్తులకు ఉపకరిస్తుంది. హఠయోగం, షడ్ చక్ర భేదనం, కుండలినీ జాగరణ, తంత్రయోగం, ప్రాణయోగం ఇలాంటివి. అయితే ఈ మార్గం అతి కఠినం. పొరపాటు జరిగితే ప్రమాదాలు ముంచుకువస్తాయి. వీటివల్ల సిద్ధులు లభించడం ఖాయం. అయితే, ఈ సిద్ధులద్వారా అద్భుతాలు చేసి చూపి ప్రజలను

ఆశ్చర్యచకితులను చేయాలనే కోరిక అహంకారాన్నే పెంచుతుంది. సిద్ధులద్వారా వ్యక్తుల కష్టాలను తాత్కాలికంగా తొలగించవచ్చు. అందువల్ల కొంత ఆత్మసంతృప్తికూడ లభిస్తుంది. అయితే ఈ మార్గం ప్రమాదభరితం.

మూడు యోగాల సమన్వయం

సామ్యమైన సాధనా పద్ధతిని బ్రతుకు దెరువు సాగించే మామూలు గృహస్థు అనుసరించవచ్చు. ఈ సామ్య సాధనద్వారా స్థూల, సూక్ష్మ, కారణ శరీరాలను సంస్కరించవచ్చు. క్షాళన చేయవచ్చు. పెంచవచ్చు. దీనికి మూడు మార్గములు- కర్మయోగం, జ్ఞానయోగం, భక్తియోగం. మూడింటినీ సమన్వయం చేయడం మంచిది. శ్రీమద్ భవద్గీత, ఇతర ధార్మిక గ్రంథములు ఈ ప్రక్రియను విశ్లేషణ చేశాయి. మన ఆలోచనా విధానంలో, కార్య పద్ధతిలో, భావనా స్థితిలో ఈ మూడు యోగాలనూ తగువిధంగా అమలుచేస్తే - మనం దుర్భర యాతనలతో కూడిన ప్రస్తుత మనఃస్థితినుండి విముక్తి పొందుతాం. ఈ జీవితంలోనే దేవత్వాన్ని అనుభూతి పొందుతాం. ఈ క్రియా విధానంలో కర్మయోగం, జ్ఞానయోగం, భక్తియోగం మూడూ సమన్వయం చేయబడ్డాయి. ఫలితంగా వ్యక్తిలోని మూడు శరీరాలూ పరిపుష్టం అవుతాయి. సమాజ వికాసం జరుగుతుంది. పుణ్య పురుషార్థం లభిస్తుంది.

కర్మయోగ సాధన

కర్మయోగానికి మూలాధారం ఇది- ప్రాతఃకాలం కళ్లు తెరవగానే ప్రక్కమీద పడుకునే ప్రతిఉదయం కొత్త జన్మ, ప్రతి రాత్రి కొత్త మరణం' అనే ఆలోచనా ప్రక్రియను అనుసరించాలి. ఆ రోజును అత్యుత్తమంగా సద్వినియోగం చేయడానికి తయారీ చేసుకోవాలి. నిర్ణీత కార్యక్రమాలనూ, కార్యకలాపాలనూ, ఆలోచనా ప్రక్రియలను ఖరారు చేసుకోవాలి. రోజంతటిలో ఏ స్థాయి భావనలను ఏ పనితో సమన్వయం చేయాలో తప్పకుండా నిర్ణయించుకోవాలి. రోజంతా ఆ నిర్ణయాన్ని దృఢంగా అమలు చేయాలి. ఫలితంగా- మామూలు జీవితాన్నే కర్మయోగంగా మార్చుకోవచ్చు. దాని ఫలాన్ని పొందవచ్చు.

అలాగే- రాత్రి నిద్రపోయేముందు ఆ రోజు చేసిన కార్యకలాపాలను సమీక్షించుకోవాలి. సాఫల్యాలకై పరమేశ్వరునికి

పరమార్థ పరాయణుడైన వ్యక్తి అంతటా గౌరవాన్ని పొందుతాడు.

ధన్యవాదాలు చెప్పాలి. పొరపాట్లకు మనసారా పశ్చాత్తాపం చెందాలి. క్షమించమని ప్రార్థించాలి. నిశ్చింతగా, ప్రశాంతంగా నిద్రాదేవత ఒడిలో చేరాలి.

స్వాధ్యాయం, జ్ఞానయజ్ఞం

ఈ కర్మయోగ సాధనలో జ్ఞానయోగ సాధన కూడ ఇమిడి ఉంది. ఇందుకోసమై మనస్సును నిరంతరం ఉత్కృష్ట భావాలతో నింపుకోవాలి. (పేరణ ఇచ్చే) స్వాధ్యాయం ఇందుకు మార్గం. ఏవేవో కథలు చదవడం స్వాధ్యాయం కాదు. నిత్యజీవితంలో ఆదర్శవాదానికీ, ఉత్కృష్టతకూ దారిచూపే స్వాధ్యాయం అవసరం. ఇవి నిత్య జీవితంలో అంతర్భాగం కావాలి. ఇదే జ్ఞాన యోగ సాధన.

ఈ సాధన జ్ఞాన యజ్ఞంగా మారాలి. సమాజంలో సదాలోచనల కొరత తీవ్రంగా ఉంది. ప్రపంచమంతటా వ్యాపించిన శోక సంతాపాలకు మూలకారణం ఇదే. జనమానసం స్థాయిని మార్చడం ద్వారానే దుఃఖం, పేదరికములనే దావాగ్ని చల్లారుతుంది. జ్ఞాన యజ్ఞం ఇందుకు మార్గం. ఇందుకోసం ప్రతిరోజూ ఒక గంట సమయం, ఒక రూపాయి కేటాయించాలి. ఇది చూడడానికి చిన్నపనే. అయితే, దీని ఫలితం అద్భుతంగా ఉంటుంది. యుగ పరివర్తనకు శక్తివంతమైన ఆయుధం ఇది. సాధకుని ఆత్మ కళ్యాణం, విశ్వ కళ్యాణం రెండూ ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం ద్వారా సిద్ధిస్తాయి.

దివ్యభావనల అనుభూతి భక్తియోగం

భక్తియోగం అంటే అర్థం- అంతరాత్మలో దివ్య భావనలు నిరంతరం ప్రవహిస్తూ ఉండడం. పరబ్రహ్మపట్ల మన అనన్య ప్రేమను స్మరించుడం. తాదాత్మ్యం (మమేకం) యొక్క ప్రచండ అనుభూతినీ, అనన్యమూ, ఉభయ పక్షీయమూ అయిన ప్రేమయొక్క తీవ్ర అనుభూతినీ స్మరించడం, అభ్యాసం చేయడం, లోతయిన పావనమైన ఈ ప్రేమ ప్రవాహం వాతావరణమంతటిలో సౌజన్యాన్నీ, సౌమనస్యాన్నీ, సామరస్యాన్నీ, ప్రవృత్తనూ, వికాసంలోని ఆనందాన్నీ పెంపొందిస్తుంది. నిజమైన సాధకుడు, నిజమైన భక్తుడు దైవ ధ్యానపు రుచిని మాత్రమే ప్రేమించడు. బ్రహ్మాండంలో వ్యాపించి ఉన్న పరమేశ్వర సత్తాతో, ప్రాణకోటి అంతటితో అనన్యమైన

ఆత్మీయతతో నిండిన ప్రేమ సంబంధాన్ని స్థాపించకుంటాడు.

ఈ భావన అడుగడుగునా కరుణ, ఉదారత, సహృదయత, సహానుభూతి, సేవ, సజ్జనత్వముల రూపంలో ఆచరణలో వ్యక్తమవుతూ ఉంటుంది. పరిణతి చెందుతూ ఉంటుంది. దైవభక్తుడు పరిగ్రహుడుగా, తీసుకునే వ్యక్తిగా, స్వార్థపరుడుగా ఎలా ఉండగలడు? అతడికి ఉన్న మార్గం ఒక్కటే- తన సమస్త శక్తి యుక్తులనూ విశ్వమానవుని చరణాలముందు ఆచరణరీత్యా సమర్పించడం. ఇది జరగకపోతే పరమేశ్వరుని కృప లభించదు. లోక కళ్యాణం కోసం తన సర్వస్వాన్నీ సమర్పించే వ్యక్తియే, పరమార్థ పరాయణుడైన వ్యక్తియే నిజమైన దైవభక్తుడు.

ఈ భావ భూమిక ఆధారంగానే అతడు తన కుటుంబాన్ని పోషిస్తాడు. ఈ భావభూమిక ఆధారంగానే అందరితో వ్యవహరిస్తాడు. వాసన-తృప్తలను పూర్తిగా వదులుకున్నవాడే, నిర్మలమూ చింతారహితమూ అయిన అంతఃకరణ కలిగినవాడే భక్తియోగానికి అర్హుడు. శబరి, మీరాబాయి, సూరదాస్, తులసీదాసు మున్నగు భక్తులూ, మహర్షులూ మహామునులు అందరూ ఈ భావ భూమికను చేరుకుని పరమేశ్వర దర్శనాన్నీ, ఆత్మసాక్షాత్కారాన్నీ పొందారు. పరమానందాన్ని అనుభూతి పొందారు. ఇతరులకు కూడ రాచబాట ఇదే.

మూడు శరీరాలు, మూడు యోగాలు

కర్మయోగం ద్వారా స్థూల శరీర సంస్కరణ, జ్ఞానయోగంద్వారా సూక్ష్మ శరీర సముద్ధరణ, భక్తియోగంద్వారా కారణ శరీరంలో పరమేశ్వరుణ్ణి ప్రతిష్ఠించుకోవడం - ఇదే సార్వభౌమమైన మార్గం. విశ్వజనీనమైన మార్గం. ఇలా మూడు విధములైన సాధన ద్వారా మూడు శరీరాల సంస్కరణ, సంవర్ధన చేసుకున్న వ్యక్తి జీవితం తనకూ, తన కుంటుంబానికీ, యావత్తు ప్రపంచానికీ కళ్యాణప్రదం అవుతుంది. నిర్మలమైన అంతః కరణంలో పరమేశ్వరుని దర్శనం జరుగుతుంది. ఆ దర్శనం జరిగినప్పుడు ప్రపంచంలో పొందదగినదంతా అతడికి లభిస్తుంది.

HHH

ఈ యుగపు సమస్యలకు మూల కారణం విశ్వాస సంక్షోభం.

దేవ సంస్కృతి సౌరభం

సంస్కృతి పరిరక్షణ నేటి యుగధర్మం

నిలచిఉన్న మూల తత్వం

భారతీయ సంస్కృతి అహంకారం, ద్వేషం లేని సంస్కృతి. సహజీవన భావనతో నిండిన సంస్కృతి. ఎన్నెన్నో సంస్కృతులు భారతీయ సంస్కృతి సంపర్కంలోకి వచ్చాయి. అయినా దాని ముఖ్యధార సదా పవిత్రంగా, నిర్మలంగా నిలచి ఉంది. ప్రపంచంలోని ఇతర సంస్కృతులతో కలసిన తర్వాత కూడ దాని మూలతత్వం లోపించలేదు. మహర్షులూ, మహామునులూ తమ తపోబలంతో, ప్రజ్ఞాశక్తితో రూపుదిద్దిన మూలతత్వం అది.

సాంస్కృతిక విలువలకు కట్టుబడినవారి భుజస్కుంధాల పైననే మన సామాజిక వ్యవస్థ నిలచి ఉండేది. అయితే నేడూ సాంస్కృతిక విలువలు దిగజారిపోతున్నాయి. మానవత్వం కోసం జీవించే వ్యక్తి అదృశ్యం అయిపోయాడు. ఏ సాంస్కృతిక వారసత్వం కారణంగా మన దేశం జగద్గురువుగా పిలువబడిందో, ఆ వారసత్వంలోని సిద్ధాంతాలూ, ఆదర్శాలూ అడుగంటి పోతున్నాయి. నేడూ భారతీయ సంస్కృతి సూర్యుడు మసకబారాడు. దేశ, ధర్మ, సమాజాల ఉనికి నశించిపోతోంది. ప్రతి మనిషికి స్వార్థమే సర్వస్వంగా తయారయింది. స్వార్థ సాధనలో మనిషి ఉచితా నుచితాలను పరిగణించడం లేదు.

ప్రతి జాతికీ తనదైన మూలతత్వం ఉంటుంది. సాంస్కృతిక వారసత్వం ఉంటుంది. సామాజిక విలువలు ఉంటాయి. వ్యక్తి వ్యక్తిలో జాతీయ ఆత్మగౌరవం మేలుకొన్నప్పుడే జాతి శక్తిశాలిగా ఉంటుంది. జాతీయ సమైక్య భావన బలపడుతుంది. భారతీయ సంస్కృతి వైవిధ్యాల నన్నింటినీ ఒకే సూత్రంలో గుదిగ్రుచ్చుతోంది. అది జాతీయ చైతన్యంతో నిండి ఉంది. జాతీయ చైతన్యం ముందు విభిన్నతకు ప్రాముఖ్యం లేదు. జాతి అన్నింటినీ మించినది. జాతియొక్క సాంస్కృతిక వైశిష్ట్యం, దాని విలువలూ, ఆదర్శాలూ అన్నింటినీ మించినవి.

జీర్ణించుకునే అద్భుత శక్తి

భారతీయ సంస్కృతి తన శ్రోతస్సును, తన

మూలతత్వాన్ని ఎన్నడూ నీరసపరచలేదు. కనుకనే, అది ఎన్ని మారులు పడినా, తిరిగి లేచింది. తరుణం వచ్చినప్పుడు తన జాతీయ చైతన్యాన్ని అద్భుతంగా ప్రకటించింది. గత మూడువేల సంవత్సరాలలో, ముఖ్యంగా గత 1500 సంవత్సరాలలో దురాక్రమణదారు సంస్కృతులు ప్రచండ శక్తితో భారత్ లో ప్రవేశించాయి. అయినా, అవి ఈ జాతిలోని మౌలిక చైతన్యాన్ని వంచలేకపోయాయి. స్నేహ భావంతో భారత్ లో ప్రవేశించిన విదేశీ సంస్కృతులనూ, స్నేహ భావాన్ని చూపిన విదేశీ సంస్కృతులనూ ఈ జాతి గౌరవించింది. ఆయా సంస్కృతులలో తాత్వికంగా నముచితమైన వాటిని స్వీకరించింది. జీర్ణించుకున్నది. విదేశీ సంస్కృతులలోని లోకకళ్యాణ కారకములైన ప్రత్యేకతలను మానవుని నిరుపమాన సాఫల్యములుగా పరిగణించి, మన సంస్కృతి వానిని తనలో కలుపుకుంటూ వచ్చింది.

పరమ ఉదారమైన సంస్కృతి మనది

భారతీయ సంస్కృతి ఎన్నడూ ఇతర సంస్కృతులను ద్వేషించలేదు. జ్ఞానం పొందడానికై తెరచిఉంచిన తన తలుపులను ఎన్నడూ మూయలేదు. అది ఎప్పుడూ ఇతరులతో కలియడానికే ప్రయత్నించింది. అయితే ఆ ప్రయత్నంలో ఎన్నడూ తన ఉనికిని కోల్పోలేదు. ప్రపంచాన్ని శాసించాలని, విశ్వవిజేత కావాలని భారతీయ సంస్కృతి ఎన్నడూ కోరుకోలేదు. అయితే, దానికి తన స్వాతంత్ర్యం ఎంతో విలువైనది. బానిస బ్రతుకును అది ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ అంగీకరించలేదు.

విశ్వమంతటినీ తన కుటుంబంగా పరిగణించిన ఒకే ఒక సంస్కృతి భారతీయ సంస్కృతి. మనిషికి మనిషికి మధ్యగల సమానత్వ హక్కునకు అత్యున్నతమైన గుర్తింపు ఇచ్చిన సంస్కృతి అది. భారతీయ సంస్కృతికి ఒకేఒక లక్ష్యం - సత్య సంపాదన. సత్యం ఎక్కడ ఉన్నా, సత్యం ఏదయినా - భారతీయత దాన్ని గౌరవించింది, స్వీకరించింది. అంతే కాదు. భారతీయ సంస్కృతి పరమోదారమైన సంస్కృతి. అది సత్యం కానిదాన్ని సైతం గౌరవించింది. దానికికూడ సత్యం లభించాలని

మనిషి గొప్పతనానికి మూలాధారాలు - శ్రద్ధ, ప్రజ్ఞ, నిష్ఠ.

కోరుకున్నది. చెడుతో చెడుగా వ్యవహరించక పోవడం, ఆత్మలోని చైతన్యంలో నిలచిఉంటూ చెడ్డతనాన్ని నివారించడం ఈ సంస్కృతి ప్రత్యేకతలు.

ఈ సహనాన్నీ, ఉదారతనూ కొందరు బలహీనతగా పరిగణిస్తారు. ప్రతి యుగంలోనూ, ప్రతి పరిస్థితిలోనూ మన సంస్కృతి తమ మూలతత్వాన్ని, తన కేంద్ర బిందువును, తన మౌలిక వ్యక్తిత్వాన్ని కాపాడుకోవడంలో సఫలం అయిందనే వాస్తవాన్ని ఇలాంటివారు గుర్తించాలి.

మనది కలగూరగంప సంస్కృతి కానేకాదు

భారతదేశానికి తనదైన సాంస్కృతిక విశిష్టత లేదనే వాదన నూటికి నూరుపాళ్ళు అసత్యం. ఈ జాతి అనేక సంస్కృతుల నిలయం అనడం కూడ సరి కాదు. అందరితో మైత్రినీ, అందరి హితాన్నీ, అందరి కళ్యాణాన్నీ, అందరి సుఖ సమృద్ధులనూ కోరుకునే సాంస్కృతిక ప్రవాహం భారత్ లో ప్రవహిస్తోంది. అంతర్ముఖం, సమన్వయకరం అయిన దాని తత్వాన్ని గుర్తించడం అవసరం. దాన్ని విస్మరించకూడదు. సత్యంపట్ల సహజమైన నమ్మకం, సత్యాన్ని స్వీకరించడం, దాన్ని జీర్ణించుకునే శక్తి మన సంస్కృతిని సనాతనం చేశాయి. ప్రాణవంతం చేశాయి.

ప్రతి ప్రాణిపట్ల సద్భావం, దాని వికాసానికి, అది వివేకంతో ప్రవర్తించడానికి భారతీయ సంస్కృతి ఇచ్చిన ప్రాముఖ్యం ప్రపంచంలో మరో సంస్కృతి ఏదీ ఇవ్వలేదన్నది అక్షరసత్యం. అయినా, భారతీయ సంస్కృతి కలగూరగంప సంస్కృతి అని చెప్పడం సరైన దృక్పథం లేకపోవడాన్నే ప్రకటిస్తుంది.

ప్రవాహశీలత ఉన్నప్పుడే శ్రేష్ఠమైన సృజన జరుగుతుంది. భారతీయ సంస్కృతి వికాసం ఈ సృజనపై ఆధారపడి ఉంది. ఈ సంస్కృతి మొదటి రోజునుండే విదేశీ సంస్కృతులను స్వీకరించింది. వాటిని ప్రతిఘటించలేదు. వాటిని నాశనంచేసే ప్రయత్నం ఎన్నడూ చేయలేదు. వేలాది సంవత్సరాల తన చరిత్రలో భారత్ ఎన్నెన్నో మతాలకు శరణు ఇచ్చింది కనుకనే, భారతీయ సంస్కృతి అనే మహాసాగరం వివిధ సాంస్కృతి ప్రవాహాల అద్భుత సంగమంగా నిలచింది. వాటి సమన్వయ స్థలంగా నిలచింది. తనలోని ఈ ఆంతరిక ప్రత్యేకతవల్ల నేటికీ అది విశ్వమంతటికీ వెలుగుబాట చూపే

సామర్థ్యం కలిగిఉంది. కావలసిందల్లా ఆ ప్రత్యేకతను వెలికితీయడం. దానికి పదునుపెట్టడం.

మన కుటుంబ బాధ్యతలను నెరవేర్చడంతోనే జీవితం సార్థకం కాదు. ఈ బాధ్యత ఎంతో విస్తృతమైనది. కుటుంబ బాధ్యతలతోపాటు సామాజిక బాధ్యతలనూ, జాతీయ బాధ్యతలనూ నిర్వహించడం అత్యవసరం. ఒక సమాజపు ఔన్నత్యం, పతనం దాని సాంస్కృతిక విలువలపై ఆధారపడి ఉంటాయి. ప్రతి పరిస్థితిలోనూ సత్యానికీ, ప్రామాణికతకూ కట్టుబడి ఉండాలనే సందేశాన్ని భారతీయ సంస్కృతి ఇస్తోంది. ఈ సందేశం, ఈ విశ్వాసం సత్యనిష్ఠలూ, ప్రామాణికులూ అయిన వ్యక్తులను నిర్మాణం చేశాయి.

కానీ, నేడు సుఖ సౌకర్యాల విలువలు పెరిగాయి. కనుక, భారతీయ సంస్కృతిని తిరిగి ప్రతిష్ఠించడం అవసరం. ఈ సంస్కృతి నిర్ణయించిన ఆధ్యాత్మిక విలువలను మేలుకొలపడం అవసరం. అందుకై సాదా జీవనాన్ని, సరళమైన జీవనాన్ని అవలంబించాలి. త్యాగాన్నీ, నిస్వార్థ ప్రవృత్తినీ అలవరచుకోవాలి. భారతీయ సంస్కృతి అప్పుడే తిరిగి ప్రతిష్ఠితం అవుతుంది.

ఇందుకు తరుణం మించిపోలేదు. మనం ఎంతటి మూల్యం చెల్లించి అయినా భారతీయ సంస్కృతిని రక్షించవలసి ఉంది. మన సంస్కృతి కారణంగానే ప్రపంచమంతటిలో భారత్ కు ప్రత్యేకమైన గుర్తింపు ఉన్నది. ఈ సంస్కృతి నిరంతరం ప్రవహించే లక్షణం కలిగినది. నూతనత్వపు సుగంధాన్ని గుబాళించేది. ప్రాణశక్తి కలిగిన ప్రవాహం ఇది. దీనికి తనదైన ఒక ప్రత్యేక ప్రతిపత్తి ఉన్నది.

భారత్ తన ప్రేరణ కేంద్రాలన్నింటినీ ఈ మట్టిలోనే అన్వేషించాలి. భారత్ కూ, దాని సంస్కృతికీ అవినాభావ సంబంధం ఉన్నది. ఈ సంబంధాన్ని విచ్ఛిన్నం చేయడం జాతికీ శ్రేయస్కరం కాదు, సమాజానికీ శ్రేయస్కరం కాదు. భారతీయ సంస్కృతిని మేలుకొలపడం, ప్రాణశక్తితో నింపడం ప్రతి సంస్కృతి ఆరాధకునికీ యుగధర్మం అవుతోంది. జాతీయ గౌరవాన్ని తిరిగి నెలకొల్పడానికి ఇది అత్యవసరం. అంతే కాదు. ప్రపంచమంతా శాంతికోసం, కళ్యాణంకోసం ఆశతో ఇందుకోసం ఎదురుచూస్తోంది.

H H H

ఆత్మస్వరూపాన్ని విస్మరిస్తే పతనమే.

ముసలితనం శాపం కాదు-పరం

మరుజన్మకు తయారీ

వృద్ధాప్యం జీవితానికి చివరి మజిలీ. అంతే కాదు. అతి ముఖ్యమైన మజిలీ. అది వర్తమాన జీవనం కూడబెట్టుకున్న నిధి. తర్వాతి జీవితానికి సన్నాహం. జీవితమంతా పొందిన అనుభవాల సారం అందులో ఇమిడి ఉంది. తీసి జ్ఞాపకాలూ, చేదు జ్ఞాపకాలూ అందులో అడుగడుగునా ఎగసిపడుతూ ఉంటాయి. అది తనను గురించి లోతుగా ఆలోచించే దశ. లోతుగా మననం చేసుకునే దశ. మంచి పనులు చేయాలనే కోరిక తీరకపోయినా, తీరితే మరిన్ని మంచి పనులు చేయాలని అనుకున్నా- అందుకై తర్వాతి జన్మను కోరుకోవాలి. వ్యక్తిగత సమస్యలనూ, కుటుంబ సమస్యలనూ అధిగమించి- పరమేశ్వర సమర్పితమైన భావి జీవితానికి తయారయ్యే దివ్య దశ అది. మహత్తరమైన ఈ దశను మనం ఆపేక్షలతో, ఉపేక్షలతో వృధా చేసుకోకూడదు. సద్భావనలతో, మంచి వ్యవహారణతో వార్ధక్య సమస్యకు కొత్త మలుపు ఇవ్వవచ్చు.

మలి సగం సమాజానికి

జీవితంలోని తొలి సగం భౌతిక సంవదను ఆర్జించడానికి చాలు. మలి సగాన్ని వాసప్రస్థంద్వారా, సన్యాసంద్వారా సమాజానికి సమర్పించాలి. భారతీయ సంస్కృతిలోని సునిశ్చితమూ, దివ్యమూ అయిన సంప్రదాయం ఇది. ఇందులో లోతయిన మనస్తత్వ శాస్త్రం ఉంది. సమస్యలన్నింటికీ సార్థకమైన పరిష్కారం ఇందులో ఇమిడి ఉంది.

ఆర్య సంప్రదాయంలోని ఈ దృక్పథాన్ని మరచిపోవడంవల్లనే విషమ సమస్యల విషవలయం మనిషిని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తోంది. ఉమ్మడి కుటుంబం విచ్ఛిన్నం కావడం, వినియోగవాదంతో కూడిన ఆర్థిక దృక్పథం, యువతరం స్వార్థంగా ఆలోచించడం- ఈ కారణాలవల్ల వృద్ధులు

కుటుంబానికీ, సమాజానికీ కోరుకోని బరువుగా, పనికిరాని బరువుగా పరిణమిస్తున్నారు. వృద్ధాప్యంలో ఉపేక్షకు గురై వ్యక్తులు శేష జీవితాన్ని బరువుగా వెళ్ళదీస్తున్నారు. ఒక ప్రక్క ముసలితనపు బలహీనత, మరోప్రక్క ఉపేక్షవల్ల జనించే మనోవ్యధ. ఇలా ఈ సమస్య మరింత జటిలం అవుతోంది.

అవయవాల బలహీనత

వృద్ధులపట్ల కుటుంబం చూపే దుష్ట వ్యవహారణ, వృద్ధులలోని వ్యతిరేకాత్మక దృక్పథం వారి మానసిక, శారీరిక సమస్యలను తీవ్రతరం చేస్తున్నాయి. ముసలితనంలో నరాల వ్యవస్థ, గుండె, శ్వాసకోశం, చర్మం, వినికిడి, మూత్ర పిండాలు, కళ్లు- మున్నగువాటిలో సమస్యలు వస్తాయి. వయస్సు పెరిగేకొలదీ గుండెకు ఉండే నిరోధక శక్తి తగ్గుతుంది. 65 సంవత్సరాల వయస్సు తర్వాత వచ్చే మరణాలలో 50 శాతం గుండె జబ్బులవల్లనే వస్తాయి. వయస్సు పెరిగే కొలదీ గుండె కొట్టుకునే వేగం తగ్గుతుంది. గుండెలోని నాడులు అంత త్వరగా ముడుచుకోవు. కనుక గుండె సామర్థ్యం తగ్గుతుంది. సాధారణంగా 90 సంవత్సరాల వయస్సు వచ్చేసరికి గుండెద్వారా శరీరంలోని వివిధ అవయవాలకు పంపబడే రక్త పరిమాణం 50 శాతం తగ్గుతుంది. ముసలితనంలో రక్తనాళాల సంకోచ వ్యాకోచాల సామర్థ్యం తగ్గిపోతుంది. ఫలితంగా బ్లడ్ ప్రెషర్ పెరుగుతుంది.

ముసలితనంలో ఎముకలలో కాల్షియం పరిమాణం క్రమంగా తగ్గుతుంది. ఫలితంగా అవి సున్నితంగా తయారవుతాయి. అవి త్వరగా విరిగిపోయే అవకాశం పెరుగుతుంది. ఈ వయస్సులో ఎముకలు, కీళ్లు కూడ బలహీన పడతాయి. పక్షవాతం వచ్చే అవకాశాలు పెరుగుతాయి. మెదడులోని నరాలలో జ్ఞాపకశక్తికి సంబంధించినవి బలహీన పడతాయి. 60 సంవత్సరాల వయస్సులో మెదడులోని న్యూరాన్లు సగానికి తగ్గిపోతాయి.

బాధ్యతలకు విముఖుడైన వ్యక్తి పతనం చెందుతాడు.

ఫలితంగా జ్ఞాపక శక్తి క్షీణిస్తుంది. బుద్ధి మందగిస్తుంది.

మానసిక, శారీరక రోగాల కలగలుపు

ముసలితనంలో మానసిక రోగాలూ, శారీరక రోగాలూ కలగలుస్తాయి. పరస్పరం ప్రభావితం చేసుకుంటాయి. వృద్ధులపట్ల దుష్ప్రవర్తనవల్ల, నిస్సహాయమూ, అసురక్షితమూ అయిన వారి మనఃస్థితివల్ల వారిలో తీవ్రమైన మనోవ్యధ జనిస్తుందని ఒక పరిశోధనలో వెల్లడి అయింది. ఈ మానసిక వికారం 60-70 సంవత్సరాల వయస్సులో 71.5 శాతం, 70-80 సంవత్సరాల వయస్సులో 124 శాతం, 80 సంవత్సరాలకు పైబడిన వయస్సులో 155 శాతం ఉంటుందని ఆ పరిశోధనలో తేలింది.

భారతీయ ఆయుర్విజ్ఞాన అనుసంధాన పరిషత్ మనోవికారాలకు గురయిన 150 మంది వృద్ధుల మనోవికారాలను అధ్యయనం చేసింది. వారిలో 15 శాతం ఉన్నాడ ప్రవృత్తి కలిగి ఉన్నారు. వీరిలో సాధారణంగా నిద్ర లేమి, చిరుబురులాడడం, హైపర్ ఫోబియా, భావాత్మకమైన అస్థిరత్వంవంటి లక్షణాలు కానవచ్చాయి. 75 శాతం రోగులలో హింసాత్మకమైన ఉద్వేగం కనిపించింది. 70 శాతం వృద్ధులలో విపరీతమైన చింత, 3 శాతం వృద్ధులలో వినికిడి లోపాలు కనిపించాయి. వీరిలో 63 శాతంలో 60 సంవత్సరాల వయస్సుకు ముందు, 37 శాతంలో 60 సంవత్సరాల వయస్సు తర్వాత ఉన్నాడవు తొలి లక్షణాలు అగుపించాయి. వృద్ధులలో 60 సంవత్సరాల వయస్సు తర్వాత సాధారణంగా విషాద ప్రవృత్తి గోచరించింది. అయితే ఆ ప్రవృత్తి అంతకు ముందునుండే ప్రారంభం అయింది. విషాద ప్రవృత్తి మితిమీరడంవల్ల వృద్ధులు ఆత్మహత్యకు సిద్ధపడతారు.

ఆశాభంగంవల్ల మనస్తాపం

దేవసంస్కృతి విశ్వవిద్యాలయం మనోవిజ్ఞాన విభాగంలోని ఒక పరిశోధకురాలు వృద్ధుల మనస్తత్వాన్ని అధ్యయనం చేసింది. వృద్ధులలో హెచ్చుమంది కుటుంబం తమపట్ల చూపుతున్న దుష్ప్రవర్తనవల్ల తీవ్ర మనోవేదనకు

గురవుతున్నారని ఆ అధ్యయనంలో వెల్లడయింది. ఏ కుటుంబాన్ని పెంచి పోషించడానికి తమ జీవితమంతా ఖర్చు చేశారో, సమయాన్నీ ధనాన్నీ ధారపోశారో, ఆ కుటుంబమే చావుదెబ్బ కొడితే- వృద్ధుల వేదన సహించరానిది అవుతుంది. దీనివెనుక ఆశల ఒత్తిడి ఉంటుంది. ఆ ఆశలు తీరకపోవడంతో మనస్సుకూ, హృదయానికీ చావుదెబ్బ తగులుతుంది. మనస్సు వికలం అవుతుంది. హృదయం బ్రద్దలవుతుంది. తనవాళ్లే పరాయివాళ్లు అవుతారు. వారు తమను ఉపేక్షించడంవల్ల సంవేదనల, స్పందనల సూత్రాలు తెగిపోతాయి. మానసికమైన ముడులూ, తమకు రక్షణ లేదనే భావం, చివరికి ఆత్మహత్యకు పాల్పడే ప్రవృత్తి ఏర్పడతాయి. ఇవన్నీ ఆ అధ్యయనంలో వెల్లడయిన విషయాలు.

అహంకారానికి దెబ్బ

ఇవి కాక- వృద్ధులకు స్వంత మానసిక సమస్యలు ఎన్నెన్నో ఉంటాయి. గతంలోని తీరని కోరికలు, వాంఛలు తీరిక సమయాలలో వెలికివస్తాయి. తీవ్రమైన మానసిక వికారాలను కలిగిస్తాయి. బలహీనమైన వారి నాడీ వ్యవస్థ ఈ ఉద్వేగాలకు తట్టుకోలేదు. ఫలితంగా తీవ్రమైన మానసిక రోగాలు జనిస్తాయి. వారు అసంతృప్తితో ఉండిపోతారు. ఈ అసంతృప్తి వివిధ విధాలుగా వ్యక్తమవుతుంది. మనస్సు కొత్త కొత్త రుచులు కోరుతుంది. కాని జీర్ణక్రియ అందుకు సహకరించదు. అణగిఉన్న, దాగిఉన్న కోరికలు విజృంభిస్తాయి. కాని శరీరం సహకరించదు. ఫలితంగా- మనస్సుకూ శరీర అవయవాలకు సంఘర్షణ ఏర్పడుతుంది. వృద్ధాప్యం నరకం అవుతుంది.

ముసలితనంలో పదవి, పేరు ప్రతిష్ఠల అహంకారం అంత మవుతుంది. నిన్నటివరకు తన ఆజ్ఞలను పాటించేవారు నేడు ఆజ్ఞలు జారీ చేస్తారు. అందువల్ల అహం దెబ్బతింటుంది. దెబ్బతిన్న అహంకారం క్రోధంగా, ఉన్నాదంగా, ఉద్వేగంగా కట్టలు తెంచుకుంటుంది. తమకూ, ఇతరులకూ హాని కలిగిస్తుంది. కుటుంబ వాతావరణంలో ఉద్రిక్తత ప్రవేశిస్తుంది. కీచులాటలకు అంతు ఉండదు.

ఆత్మకళ్యాణం చేసుకునేవాడు విశ్వకళ్యాణాన్ని సాధించగలుగుతాడు.

వృద్ధులకు కౌన్సిలింగ్ (నిపుణులు సలహా ఇచ్చే ఏర్పాటు) అవసరమని మనస్తత్వ శాస్త్ర నిపుణులు చెబుతున్నారు. ఆర్థిక సహాయంకన్న, భౌతిక సహాయంకన్న వారికి భావనాత్మకమైన సలహా మరింతగా అవసరం. భావనలు మాత్రమే వారిని దుఃఖంనుండి వెలికితీయగలవు. బాధించే మానసిక గాయాలకు పట్టి వేయగలవు.

ముసలితనంలో మూడు సాధనలు

ప్రాచ్య మనస్తత్వశాస్త్రవేత్తలకు ఈ వాస్తవాలు తెలుసు. కనుకనే వారు వానప్రస్థ, సన్యాస ఆశ్రమాల వ్యవస్థను ఏర్పరచారు. ఈ ఆశ్రమాల మూలసూత్రంలో మహత్తరమైన మనస్తత్వ సిద్ధాంతాలు ఇమిడి ఉన్నాయి. ఈ ఆశ్రమాలు రెండింటిలో అమృతమయములైన మూడు దేవనదుల త్రివేణీ సంగమం ఉన్నది. ఒకటి జ్ఞాన సాధన. రెండవది యోగాభ్యాసం, తపో సాధన. మూడవది లోకకళ్యాణ కార్యముల ద్వారా సేవా సాధన. వ్యక్తి తనను గురించి తెలుసుకోవడానికి జ్ఞాన సాధన ఉపకరిస్తుంది. ఇది వ్యక్తిలోని అసంతృప్తిని నిర్మూలిస్తుంది.

అంతరంగంలో ఆనంద తాండవం

నేను నిజంగా ఎవరిని, నేను ఏమి చేయాలి- అనే ప్రశ్నలకు పాక్షికమైన సమాధానాలు స్వాధ్యాయం వంటి జ్ఞాన సాధనలద్వారా లభిస్తాయి. తనను గురించిన భ్రమలు తొలగిపోవడంలో మనసులోని ముడులు విడివడడం ప్రారంభం అవుతుంది. ఆత్మపై ఆవరించి ఉన్న కషాయ కల్మషాలూ, మాలిన్యాలూ, మబ్బుతెరలూ, మానసిక విక్షేపాలూ తపోసాధన అనే అగ్ని సంస్కారం ద్వారా దగ్ధం అవుతాయి. ఈ సంస్కారం ద్వారా ఇతరులనుండి ఆశించే ప్రవృత్తి, అహంకార ప్రవృత్తి కరిగిపోతాయి. మానసిక రోగాలకు మూలాలు ఇవే. ఇవి కరిగిపోగానే, ఆంతరికమైన తేజస్సు వెలికివస్తుంది. ఆత్మబలం మేలుకోవడంతో, జర్జరమైన ముసలితనం సమాప్తం అవుతుంది. ఆ వయస్సులోనే, ప్రచండమైన తేజస్సుతో నిండిన యౌవనంవంటి వ్యక్తిత్వం జాజ్వల్యమానం అవుతుంది. అందువల్ల మనిషి లోపల అణగి

ఉన్న, కుంచించుకుపోయిన సంవేదన- భావన, హృదయ స్పందన వెలికివస్తుంది. విచ్చుకుంటుంది. సంస్కరించబడుతుంది. పరిశుద్ధం అవుతుంది. ఆ సంవేదన సేవా సాధనలో నిమగ్నం అవుతుంది.

ఫలితంగా- జనమానసంలో ఉత్కృష్టతను నాటి, పల్లవింపజేసి, పుష్పింపజేసే ప్రక్రియ ప్రారంభం అవుతుంది. ఆలోచనల శక్తి, భావనల శక్తి సేవా సాధనలో పొంగిపొరలుతాయి. ఈ శక్తి వ్యక్తం కావడానికి తగిన అవకాశం లేకపోవడంవల్లనే మనసులో ముడులు ఏర్పడతాయి. కనుక- సేవా కార్యాలలో, పరమార్థ పరాయణ కార్యాలలో వ్యక్తి నిమగ్నం కావడంవల్ల ఆ ముడతలన్నీ విడిపోతాయి. మనిషి అంతరంగం ఆనందంతో ఉరకలు వేస్తుంది.

ఈ విధంగా వయసు మళ్లిన ఈ దశలో కూడ వ్యక్తి కొత్త తరహా ఆనందాన్ని అనుభూతి పొందగలుగుతాడు. ఆధ్యాత్మిక, పారమార్థిక కార్యకలాపాలను చేపట్టి, వ్యక్తి తన జీవితపు మలిసగాన్ని ఎంతో సున్నితంగా, మరెంతో సరళంగా తీర్చిదిద్దుకోగలుగుతాడు. కొత్త జన్మ ఎత్తగలుగుతాడు.

దివ్య జీవనానికి ద్వారం

ఈ దశలో గతాన్ని కోల్పోయానని పశ్చాత్తాప పడవలసిన అవసరం ఉండదు. దానికన్న మరింత ఆనందాన్నిచ్చే విభూతులనూ, సాఫల్యాలనూ పొందాలనే ఆకాంక్ష మనిషిలో జ్వలిస్తుంది.

ఈ ఆకాంక్ష ఆధారంగా మరుజన్మకు పూర్తి సన్నాహం జరుగుతుంది. పారమార్థిక కార్యకలాపాలద్వారా పుణ్యమనే పెట్టుబడిని సేకరించడానికై, తద్వారా వచ్చే జన్మలో ఉన్నత స్థితిని పొందడానికై ఉత్కంఠ మేలుకొంటుంది. దివ్య జీవన కార్యకలాపాలను మరింత శ్రద్ధాభక్తులతో నిర్వహించాలనే తపన తీవ్రతరం అవుతుంది.

కనుక- ముసలితనం సమస్యల వలయం కాదు; వరాలిచ్చే దేవత.

H H H

చిన్న గాయత్రీ మంత్రంలో ప్రపంచంలోని సామర్థ్యమంతా ఇమిడి ఉంది - రామకృష్ణ పరమహంస.

వ్యసన విముక్తి

మాదక ద్రవ్యాలనుండి సమాజానికి విముక్తి

ప్రతి మనిషి ధనాన్ని, ఆరోగ్యాన్ని, ప్రవర్తనను, నైతిక విలువలను భ్రష్టు పట్టిస్తూ, నాశనం చేస్తూ సమాజాన్ని అధో పతనం వైపు తీసుకొని వెళుతున్న వ్యసనాల రూపంలో ఉన్న రాక్షసుడు పూర్తి పలుకుబడితో పెరుగుతున్నాడు. ప్రతి ఇంటిలో వీధిలో, పేటలో, పాఠశాలల్లో, కాలేజీల్లో ఇతర అన్ని ప్రదేశాల్లో బస్సుల్లో, రైళ్ళల్లో ధూమపానం, పొగాకు, పాన్ మసాలా, గుట్కా, సారా, భంగు, గంజాయి మొదలగు అనేక రూపాల్లో ఈ రాక్షసుని చూడవచ్చు. కార్యాలయాల్లో, ప్రజా భవనాల గోడలపైన, వాటి మూలల్లో పాన్ మసాలా, పొగాకు ఉమ్మిలతో ఏర్పడే చిత్రాలను చూస్తూ ఎవరయినా కోపంతో మొహాన్ని ముడుచు కొనవచ్చు. కాని, ఈ దుర్గంధాన్ని వ్యాప్తిచేసేవారికి మాత్రం వీటితో సంబంధం ఏమిటి?

ఒక యుగ సైనికుడు ఈ దుష్ట రాక్షసుడిని ఎలా ఎదుర్కొనాలి? దీనికి సంబంధించి కొన్ని ఉపయోగకరమైన సలహాలు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం జరిగింది. మరి, ఈ ప్రయత్నాల్లో ఎన్ని సఫలీకృతం అవుతాయోనని మీరెంతమాత్రం ఆలోచించ నవసరం లేదు. ఈ ప్రయత్నాలు సరియైన దిశలో, పవిత్రమైన ఉద్దేశ్యాలతో, పూర్తి శక్తి సామర్థ్యాలతో చేయడం జరుగుతుంది. మరి అలా చేయడమే ఒక లక్ష్యసాధన. ఈ సంఘర్షణలో ఎవరు విజయం పొందుతారు, ఎవరు పరాజయం పాలవుతారు అనేది అంత ముఖ్యమైన విషయమేమీ కాదు. ఎవరు సాహసంతో, వీరోచితంగా పోరాడారు అన్నదే ప్రముఖమైన విషయం. ఏ కథ అయినా చివరకు గెలుపుతోనే ముగియ నవసరం లేదు. చిట్టచివరివరకు పోరాటం చేయడమే యుగ సైనికుడి ధర్మం. ఈ పోరాటంలో విజయమా, అపజయమా అని ఆలోచించుట యుగ సైనికునికి సంబంధించి నటువంటి విషయమే కాదు.

ప్రతి యుగ సైనికుడు తనలో విశ్వాసాన్ని, ఆత్మబలాన్ని పెంపొందించుకోవాలి. సమాజాన్ని సభ్యసమాజంగా మార్చే ప్రయత్నంలో మనం మాత్రమే (యుగసైనికులం) ఒంటరిగా ఉన్నామని అనుకోవద్దు. మనకు సహకారం, సమర్థన ఇవ్వడంలో విశాలమైన గాయత్రీ పరివార్ తోడు నీడ, గాయత్రీమాత కటాక్షం, ఋషి దంపతుల ఆశీర్వాదాలు మనతో పాటు తప్పకుండా ఉంటాయి. మనం ఎవరి వని చేస్తామో, వారు మన గురించి ఎందుకు ఆలోచించరు?

ప్రతి యుగ సైనికుడు వ్యసనాల నుండి విముక్తికి సంబంధించినటువంటి చిన్న పుస్తకాలను తగినంత సంఖ్యలో తన వెంట ఉంచుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. అంతే కాకుండా వ్యసనాల విముక్తికి సంబంధించి చౌకధరలో ఆకర్షణీయమైన ఫోల్డర్స్, కరపత్రాలు కూడా ముద్రించుకొనవచ్చు. ఉచితంగా పంచవచ్చు. వ్యసన విముక్తి ఉద్యమానికి చెందిన ఈ లఘు పుస్తకాల ముఖ్యమైన నినాదాలు, పుస్తకాల పేర్లు మొదలగు వివరాలు ఇచ్చినట్లయితే జనం వీటిని పూర్తిగా చదవడానికి, విక్రయించడానికి సన్నద్ధులవుతారు.

ఎప్పుడైనా, ఏ వ్యక్తి అయినా ధూమపానం చేస్తూ లేదా పొగాకు, గుట్కా తింటూ ఉండగా చూసినట్లయితే, యుగ సైనికుడు వెంటనే అతనితో వినయంతో ఈ విధంగా మనవిచేయాలి- “మిత్రమా! తమరు బీడి, సిగరెట్టు త్రాగడం వదిలేసి జాగ్రత్తగా నేను చెప్పేది వినండి.” మరల వారితో వినయంగా ఈ దురలవాటు వలన కలిగేటటువంటి నష్టాలు, వాటి వలన కలిగే అపాయాల గురించి తెలియ చేయండి. యుగ సైనికులు సాహిత్యాన్ని చక్కగా చదివి దాని ద్వారా ప్రభావితం చేసే, ప్రేరణను కలుగ జేసే నిజాలను గ్రహించి

భక్తునికి స్వంత కోరిక ఉండదు. అతడు 'తన'ను పరమాత్మ చేతనలో లీనం చేస్తాడు.

జ్ఞాపకముంచుకోవాలి. ఎందుకంటే ఎదుటి వ్యక్తి బహుశా మీతో వాదించవచ్చు కూడా! అప్పుడు మీరు వారితో వితండ వాదన చేయకూడదు. ప్రామాణికమైన నిజాలు, అంకెల ఆధారంగా మీ మాటలను మీరు వారికి తెలియచేయండి. అప్పుడు ఎదుటి వ్యక్తి మీతో ఈ విధంగా అనవచ్చు “నేను నా సంపాదనతో త్రాగుతాను, ఎవరి సంపాదనైనా తీసుకుంటున్నానా?” అప్పుడు వారితో సవినయంగా విన్నవించండి - ఒకవేళ నావలో కూర్చున్న వ్యక్తుల్లో ఒక వ్యక్తి తను కూర్చున్న ప్రదేశంలో రంధ్రం చేస్తానని అంటే, అది ఎంత వరకు సమంజసం? అతని ద్వారా చేయబడే రంధ్రం వలన కలిగే చెడు ఫలితాన్ని నావలో కూర్చున్నవారు అందరూ భరించవలసిందే గదా! అలాగే అన్ని దుర్వ్యసనాల వలన కలిగే హాని వ్యక్తిగతమైనదే కాదు సుమా, మరి సమాజ పరమైనది కూడా! మీ వలన కలిగే హానిని సమాజం యావత్తు భరించవలసిందే. మీరు కేవలం దుర్వ్యసనపరులు మాత్రమేకాక దుర్వ్యసన ప్రచారం కూడా చేస్తున్నారు, దీనివలన ప్రేరేపించబడి ఇతరులు దుర్వ్యసనాలను అనుసరించడం మొదలుపెడతారు. తమరి ద్వారా వదలబడుతున్న ఈ విషతుల్యమైన పొగ, దుర్గంధం, మురికి వలన సమాజంలోని అందరికీ ఇబ్బంది కలుగుతుంది. వాటి వలన కలిగే నష్టాలకు అందరూ లోనుకావలసివస్తుంది. కావున సమాజంలో ఇలా చేసే అధికారం ఎవ్వరికీ ఉండకూడదు.

ఈ విధంగా వారికి నచ్చచెప్పతూ, ఈ దుర్వ్యసనమనే శత్రువుపై విజయం సాధించడానికి మనోబలాన్ని, ఆత్మబలాన్ని కేంద్రీకరించమని వారికి సవినయంగా విన్నవించండి. అప్పుడప్పుడు దుస్సాహస వైఖరిగల కొందరు వ్యక్తులు మిమ్ములను గేలిచేసి తిరస్కరించవచ్చు. కాని మీరు ఇలాంటి పరిస్థితులను ఎదుర్కొనడానికి ముందుగానే తయారుగా ఉండాలి. ఇలాంటి సందర్భాలే ప్రజా సేవకులకు ఒక వరంగా, మీ విజయానికి ప్రథమ సోపానంగా భావించాలి. అంతేకాని ఏ మాత్రం చలించకూడదు.

కొంతమంది మీ మాటలచే తప్పకుండా ప్రభావితులవుతారు. తమ దురలవాట్లను వదలడానికి మార్గాలను అడుగుతారు. మీరు దుర్వ్యసన విముక్తి ఉద్యమ పుస్తకాలను చదవమని వారికి చెప్పండి. వారు మనస్ఫూర్తిగా వ్యసనాలను ఇక శాశ్వతంగా త్యజించివేయాడానికి సంకల్పము చేసేటట్లుగా ఆత్మబలం, మనోబలాన్ని పెంచి వారికి ప్రేరణ కల్పించండి. వారి పేరు, చిరునామా తప్పకుండా వ్రాసికొని వారిని ఉత్తరాల ద్వారా, వ్యక్తిగతంగా మాటిమాటికి వినయ పూర్వకంగా కోరుతూ ఉండండి. మీ ఆత్మీయత, సత్రవర్తన, వారిపట్ల మీ శ్రద్ధ తప్పకుండా ఆశ్చర్యకర ఫలితాలను అందచేయగలవు. ఏ మిత్రుడు తన వ్యసనాలను త్యజిస్తాడో అతనికి ప్రశంసలు తెలియచేయండి. అలాంటి వారిని యజ్ఞం, సత్సంగం, గోష్ఠులు మొదలగు కార్యక్రమాలకు ఆహ్వానించి అభినందించండి. తమ అభిప్రాయాలను వ్యక్తపరచే అవకాశాన్ని వారికి కల్పించండి. ఏ వ్యక్తులు నెమ్మది నెమ్మదిగా వ్యసనాలను తగ్గించే ప్రయత్నం చేస్తారో, అలాంటి వారిని ప్రోత్సహించి నట్లయితే వారికి ఆత్మబలం చేకూరి సాధ్యమైనంత త్వరగా వారు పూర్తిగా వ్యసనాల నుండి విముక్తి చెందుతారు. ఈ విధంగా- యుగస్థైనికులు దుర్వ్యసనాలు గల వ్యక్తులకు మాటిమాటికి అడ్డు చెప్పడం, వాటిని త్యజించడానికి ప్రేరేపించడం ద్వారా సమాజంలో మత్తు పదార్థాల వాడకం ఒక సామాజిక నేరం అనే భావన తప్పకుండా కలుగుతుంది. ప్రజల్లో సామూహికంగా ఈ మత్తు పదార్థాలను సేవించేటటువంటి ప్రవృత్తి ఒక వేళ తగ్గుతూ పోయినట్లయితే నెమ్మది నెమ్మదిగా దుస్ప్రవృత్తి కూడా తనకు తానుగా నశించిపోతుంది.

సమాజంలో ప్రజలు ఈ విధంగా మేల్కొన్నట్లయితే మారక ద్రవ్యాల అవసరం సహజంగానే తగ్గుతూ పోతుంది. వీటికి సంబంధించిన అమ్మకాలు నిరుత్సాహాన్ని కలిగిస్తాయి. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో వ్యాపారస్తులు తమ తమ అమ్మకాలను ప్రోత్సహించడానికి అనేక చెడు మార్గాలు చేపట్టవచ్చు. అప్పుడు

పశు ప్రవృత్తుల దమనం, సత్ప్రవృత్తుల వికాసం - ఇదే యజ్ఞం.

ఈ మాదక ద్రవ్యాలు అమ్మేవారిని, తయారు చేసే వారిని ఈ విధంగా అర్థించాలి. “తమరు ఈ పదార్థాల ఉత్పత్తి, అమ్మకాలను పూర్తిగా ఆపివేసి సమాజానికి చాలా ఉపకారం చేయగలరు.” ఈ వ్యాపారం బదులుగా ‘తంబాకు తమోగుణి’ అనే పుస్తకంలో పేజి నెం.17లో తెలియపర్చిన విధంగా హాని రహితమైన సోపు, ఉసిరికాయతో పాటు నల్ల ఉప్పు మొదలగు వాటి మిశ్రమాన్ని ఆకర్షణీయమైన కవర్లలో తయారు చేసి అమ్మినట్లయితే లాభంతో పాటు సమాజ శ్రేయస్సు సంపాదించుకోవచ్చు.

ఈ ప్రయత్నాలవల్ల సమాజంలో అర్థం చేసుకోగలిగే వ్యక్తి తప్పకుండా తన మార్గాన్ని మార్చుకొని మంచి మార్గంలో ప్రయాణించగలడు. కాని కొంత మంది చెడుప్రవృత్తి గల వ్యక్తులు ఈ మాటలను అర్థం చేసుకోవడానికి ఇష్టపడరు. అలాంటి వారి పట్ల కఠినంగానే వ్యవహరించవలసి ఉంటుంది. కాని అది చిట్టచివరి మార్గంగా ఉండాలి. ఎప్పుడయితే మత్తు పదార్థాల వ్యతిరేకుల సంఖ్య ఎక్కువ అవుతుందో అప్పుడు బీడీ, సిగరెట్టు త్రాగేవారి నుండి వాటిని తీసిపారవేసే పరిస్థితి కూడా తప్పకుండా సమాజంలో వస్తుంది. ముందుగా శాంతియుతంగా చెప్పడం, తరువాత ఒత్తిడి ఉపయోగించడం. అలా ఎందుకంటే రాక్షసత్వం శిక్ష అనే భాషనే అర్థం చేసుకుంటుంది. మన ప్రయత్నం ఎల్లప్పుడూ మనిషిలో నిక్షిప్తమై ఉన్న దైవత్వాన్ని బయటికి తీసి, సమాజాన్ని దుర్వ్యసనాల నుండి విముక్తి చేసి, ఒక సభ్య సమాజాన్ని స్థాపించ గలిగే విధంగా ఉండాలి. ప్రస్తుతం వ్యసనాల ఈ ప్రవృత్తికి విరుద్ధంగా చట్టపరమైన చర్యల అవసరం కూడా ఎంతైనా ఉంది. ఈ విషయంలో మనమందరం ప్రజలందరికీ పైన తెలియజేసిన నిజాలను పరిజ్ఞానాన్ని అందించవలసిన అవసరముంది. అలాగే ఈ మత్తు పదార్థాలు నవనాగరికత కొరకు ఉపయోగించ తగిన వస్తువులు ఎంతమాత్రం కావని వారికి తెలుప వలసి ఉంది. ఈ విధంగా ప్రజల్లో ఉన్న ఆలోచనలు గుర్తింపులలో మార్పులు ఎప్పుడయితే రావడం

మొదలవుతుందో అప్పుడు దుర్వ్యసనమనే ఈ రోగం సమాజంలో కూకటివ్రేళ్ళతో సహా నశిస్తుంది. వ్యసనాల నుండి విముక్తి కొరకు సమాజ సంక్షేమ సంస్థలన్నీ తమ తమ ప్రాంతాల్లో ఈ విధమైన కార్యక్రమాలను చేపట్టి దుర్వ్యసనమనే ఈ రాక్షసుడిని జయించడానికి శక్తితో, బలంతో దండెత్తవలసి ఉంటుంది.

(1) ఈ వ్యసనాలకు వ్యతిరేకంగా ఒక వాతావరణాన్ని తయారు చేయడానికి, ఈ వ్యసనాలకు దూరంగా ఉండే సోదర సోదరి మణులను ఒక చోటికి సంఘటిత పరచి వ్యసనాల విముక్తి కార్యక్రమాలలో వారి సహకారాన్ని అంద చేసేటట్లుగా వారిని తయారు చేయడం.

(2) పేరు ప్రఖ్యాతులు గాంచిన, సమాజంలో అందరి ఆదరణ, గౌరవం కలిగిన గొప్ప వ్యక్తుల ద్వారా అప్పుడప్పుడు నగర కూడలి ప్రదేశాలలో అభిప్రాయ గోష్ఠులను నిర్వహించడం. వ్యసనాల బారినపడిన వ్యక్తులకు కలిగే నష్టాలను తెలియ చేస్తూ వ్యక్తిగత ప్రభావంతో వారిని వ్యసనాల నుండి విముక్తి చేయుట.

(3) పురోహితుల ద్వారా ఇంటింటిలో జరిగే సత్కథా కాలక్షేపం, సత్సంగాలు, యజ్ఞాలు, పూజలు, సంస్కారాలు, పండుగలు మొదలగు సందర్భాలలో వచ్చిన వ్యక్తులకు వారి వ్యసనాలను వదలి సుఖవంతమైన జీవితాన్ని జీవించడానికి ప్రేరణ కలిగించుట. ఇలాంటి సందర్భాలలో దైవశక్తుల సమ్ముఖంలో చెడు ప్రవృత్తులను వదలివేయునట్లు సంకల్పాలు చేయించుట.

(4) ఈ చెడు ప్రవృత్తులను వదలివేయమని వారి ప్రవచనాలల్లో బోధించమని సాధు, సన్యాసులు, మహాత్ములను కోరుట. అలాగే అనేక ఉదాహరణలు, ప్రతిపాదనల ద్వారా వ్యసనాల వలన కలిగే నష్టాలను తెలియ చేయుట.

(5) యోగ్యులు అయిన సమాజసేవ చేయాలనే

గాయత్రిని మించిన జపం లేదు, ఉండబోదు.

ఉద్దేశ్యం కలిగిన ప్రముఖ డాక్టర్లు, వైద్యుల ద్వారా క్రమంగా అభిప్రాయ గోష్ఠాలను, శిబిరాలను నిర్వహిస్తూ సామాన్య ప్రజానీకానికి ఈ చెడు ప్రవృత్తుల వలన కలిగేడు శారీరక, మానసిక, కుటుంబ, సామాజిక నష్టాలను తెలియపర్చడం, మందుల సహాయంతో ఈ వ్యసనాలను దూరం చేయడంలో వారికి సహకారాన్ని అందచేయుట.

(6) కుటుంబ సభ్యులందరు, పిల్లలు, భార్య, ఆప్తమిత్రులు మొదలగు వారందరు, వ్యసనాల బారిన పడిన వ్యక్తులపై క్రమం తప్పకుండా ఒత్తిడి కలిగిస్తూ ఉంటే విజయం తప్పక వరిస్తుంది.

(7) వ్యసన విముక్తి కార్యకర్తలు బ్యానర్లు, ప్లేకార్డులతో ఊరేగింపులు చేయుట; ప్రభుత్వాలను మాదక ద్రవ్యపదార్థాల ఉత్పత్తులు, వాటి వినియోగం పట్ల చట్టపరమైన ఆంక్షలు విధించమని విజ్ఞప్తులు చేయడం; ప్రజా ప్రతినిధుల ద్వారా ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తీసుకురావడం.

(8) మాదక ద్రవ్యపదార్థాలను వినియోగించడం వలన కలిగేడు హృదయ విదారక సంఘటనలను సేకరించుట; దిన, వారపత్రికల ద్వారా వాటి చెడు ప్రభావాన్ని నలుగురికి తెలిసే విధంగా ప్రచురించుట.

(9) స్థానిక పరిస్థితులను దృష్టిలో ఉంచుకొని

సంఘటన శక్తి మేరకు బార్లు, మద్యం దుకాణాలు, ఇతర మాదక ద్రవ్య విక్రయ దుకాణాల ముందు ధర్నాలు, నిరాహారదీక్షలు, ఘెరావులు మొదలగు కార్యక్రమాల ద్వారా సఫలీకృత మనడానికి ప్రయత్నాలు చేయుట.

(10) “వ్యసన విముక్తి ఉద్యమం” పుస్తకాలను సంచార పుస్తకాలయాలూ, జ్ఞాన మందిరాలూ, అమ్మకం మొదలగు పద్ధతుల ద్వారా సామాన్య ప్రజానీకానికి దగ్గరకు తీసుకువెళ్ళి వ్యసనాల బారిన పడిన బాధితుల ఆలోచనలో మార్పు తీసుకువచ్చే ప్రయత్నం చేయాలి. ఎక్కడయినా వ్యసన విముక్తి ఉద్యమం తరపున ఎలాంటి కార్యక్రమం జరిగినా, ర్యాలీలు, ఊరేగింపులు, యాత్రలు మొదలగునవి నిర్వహించబడినా అక్కడ ఈ పుస్తకాలను ఎక్కువ సంఖ్యలో విరివిగా పంచవలసిన అవసరం ఉంది. వ్యసన విముక్తి పోస్టరు, మందులు తయారు చేయబడ్డాయి. ఊరేగింపులకై బ్యానర్లు, ప్లికార్డు, కరపత్రాలు కూడా తయారు చేయబడ్డాయి. వీటిని తప్పక ఉపయోగించాలి.

ఈ కార్యక్రమాల ద్వారా నిజాయితీగా, నిష్ఠా శ్రద్ధలతో, శ్రమతో ప్రయత్నం చేసినట్లయితే ఈ సమాజాన్ని వ్యసనాల నుండి విముక్తి చేయడంలో ఆశించి నటువంటి ఫలితం తప్పక లభించగలదని మాకు పూర్తి నమ్మకం గలదు.

H H H

పేరు నిలిపిన గ్రంథం

వాచస్పతి మిత్రులు భారతీయ దర్శనాలకు ప్రసిద్ధ భాష్యకారులు. పూర్వమీమాంస మినహా మిగిలిన అన్ని దర్శనాలకు భాష్యం వ్రాశారు. వారు ఈ పుణ్య ప్రయత్నంలో నిమగ్నమైనారు. అదే సమయంలో వారి పత్ని సంతానేచ్ఛ ప్రకటించింది. ఆమెను వా రడిగారు- “సంతానం కావాలని ఎందుకు కోరుకుంటున్నావు?” సంకోచంతోనే ఆమె చెప్పింది- “తదనంతరం మన పేరుండాలని.” వాచస్పతి మిత్రులు ఆరోజుల్లో వేదాంత దర్శన భాష్యం చేస్తున్నారు. వారు తక్షణమే ఆ భాష్యం పేరు “భామతి” అని పెట్టారు. అది ఆమె పేరే. వారు భార్యతో అన్నారు- “చూడు, నీ పేరు అమరంగా ఉంటుంది. వ్యర్థ ప్రసవవేదన, పాలనా జంజాటం తలనొప్పి తెచ్చుకొని ఏంచేస్తావు? ఈ పేరు శాశ్వతంగా మన అనుబంధాన్ని తెలియజేస్తూ ఉంటుంది.”

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

గోసేవలో ఉన్నాయి దేశసేవ, దైవారాధన.

గురుదేవుల అమృతవాణి

యుగశిల్పాలకు నాలుగు కార్యక్రమాలు

ఇది సామాన్యమైన సమయం కాదు. అసామాన్యమైన సమయం. ఇది యుగసంధి కాలం. ఇప్పుడు యుగం మారుతుంది. అంటే కొంత మార్పులు చేర్పులు జరగటం అవసరం అని మీకు తెలుసు. బిడ్డ జన్మించేటప్పుడు, కడుపులో నుండి బయటకు వచ్చేటప్పుడు ఎంతో బాధను అనుభవిస్తుంది. ఇప్పుడు పాతయుగం వెళ్లిపోతోంది. నూతన యుగం వస్తోంది. ఈ సమయంలో రెండు పనులు జరుగుతాయి. ఒకటి నిర్మాణం. మరొకటి ధ్వంసం. పరివర్తన చెందే ఈ సమయంలో ధ్వంసం అయ్యేవి ఏమిటి? వీని గురించి బైబిల్లో చెప్పబడుతుంది. “సేనా సమయం వస్తుంది. అప్పుడు ప్రపంచం అంతా నాశనం అవుతుంది.” దీని గురించి ఇస్లాం మత గ్రంథం ఖురాన్లో ఇలా ఉంది- “14వ శతాబ్దం వస్తుంది. అప్పుడు ప్రపంచం శిథిలం అవుతుంది” భవిష్యపురాణంలో ఇలా ఉంది- “ప్రపంచం మరలే సమయంలో నాశనం జరుగుతుంది” ఇది శిథిలం అయ్యే సమయం. ఇది నిర్మాణం అయ్యే సమయం, ఇది యుగ పరివర్తన కాలం. ఇది సంధి కాలం.

సంధికాలంలో నిర్మాణం, ధ్వంసం రెండూ ఒకదాని వెంట ఒకటి ఉంటాయి. ఒకటి నిర్మింపబడుతూ ఉంటుంది. ఒకటి ధ్వంసం అవుతూ ఉంటుంది. ఇల్లు నిర్మించేటప్పుడు పునాదులు తవ్వతూ ఉంటారు. రెండోవైపు గోడలు కడుతూ ఉంటారు. ఒక వైపు పునాదులు త్రవ్వే పని ప్రారంభం అవుతుంది. రెండవవైపు వాని నిర్మాణం ప్రారంభం అవుతుంది. నిర్మాణం, శిథిలం రెండు ఒకదానితో మరొకటి కలసి జరుగుతూ ఉంటాయి. బిడ్డ జన్మించేటప్పుడు మంత్రసాని అవసరం ఉంటుంది. నర్స్ అవసరం ఉంటుంది. ఇదే విధంగా పరివర్తనను ఎంతోమంది పర్యవేక్షించవలసిన అవసరం ఉంటుంది. మీకు తెలియదు. ప్రకృతికి కోపం వస్తే కొన్ని ప్రదేశాలలో వరదలు, మరికొన్ని ప్రదేశాలలో అతివృష్టి, కొన్ని ప్రదేశాలలో అనావృష్టి సంభవిస్తాయి. కొన్ని చోట్ల తుఫాను సంభవిస్తుంది. కొన్నిచోట్ల

భూకంపం వస్తుంది. ఈ విధంగా ప్రకృతి తన కోపాన్ని మనపై చూపిస్తుంది. ఇప్పుడు వాతావరణం ఎలా అయిపోయిందంటే కొంతమంది పిల్లలు పుడుతూ ఉన్నారు. వీరు జన్మతః కుసంస్కారులు. వీరు తల్లి మాట వినరు. ఉపాధ్యాయుల మాట వినరు. వీరు పెరిగి పెద్దయిన తరువాత ఇంకెలాంటి వ్యర్థమైన పనులు చేస్తారో? ఇదంతా చెడు వాతావరణం ప్రభావం.

దీని నుండి రక్షించటానికి, వాతావరణాన్ని పరిశుభ్రపరచటానికి మేము ఒక పనిని ప్రారంభించాం. దీని బాధ్యత వహించాం. భగీరథుడు ఏవిధంగా తపస్సు చేశాడో మేము అదే విధంగా తపస్సు చేశాము. భగీరథుడు తపస్సు చేయటం వలన ఏం జరిగింది? స్వర్గంలో ఉండే గంగ భగీరథుని తపస్సు వలన భూలోకానికి వచ్చింది. గంగ నేలపై ప్రవహించటంతోనే నేలంతా పచ్చదనం సంతరించుకున్నది. వృక్షాలు జనించాయి. భగీరథుడు ఏ విధంగా తపస్సు చేశాడో అదే విధంగా నేను తపస్సు చేశాను.

ఒకానొక సమయంలో స్వర్గలోక అధికారంకొరకు దేవతలను రాక్షసులు బాధించేవారు. దేవతలు బ్రహ్మ దగ్గరికి వెళ్లారు. బ్రహ్మ “భూమిపై ధధీచి పేరుగల ఒక మహర్షి ఉన్నాడు. అతని అస్థికలతో ఇంద్రునికి వజ్రాయుధం తయారుచేయండి. దానితో రాక్షసులను ఓడించటం సులభమౌతుంది” అని చెప్పెను. దేవతలు ఆ విధంగానే చేశారు. ధధీచి ఎంత గొప్పగా తపస్సు చేసెనంటే అతని ఎముకలతో తయారు చేసిన వజ్రాయుధంతో వృత్తాసురుని వంటి (వృత్తాసురుడంటే లోకమంతటికీ భయం) రాక్షసుని కూడా వధించవచ్చు. నేను కూడా అలాగే చేశాను. నేను రెండు “సంవత్సరాలు” మౌనవ్రతం పాటించాను. ఏకాంతంగా నివసించాను. ఈ విధంగా నా తపస్సు, ఏకాంత సేవనం సాగాయి.

ఇదంతా నా బాధ్యత. మరి మీ బాధ్యత ఏమిటి? మీరు కూడా కొంచెం చేయాలి. మీరు చేయకపోతే అప్పుడు? రాణీ

పరిణామాన్ని ఊహించి అనురాగం ఉదయించడు.

ఈగ పిల్లల కొరకు తేనెతుట్టెను ఏర్పాటు చేస్తుంది. ఒంటరిగా చేస్తుందా? మిగతా ఈగలు తిరిగి తిరిగి అక్కడక్కడా ఉన్న పూలనుండి మకరందాన్ని తీసుకుని వస్తాయి. సేవాపతి ఉంటాడు. అతను యుద్ధం చేస్తాడు. అయితే ఒంటరిగా చేస్తాడా? అతని వెంట సిపాయిలు ఉంటారు. లంకకు వెళ్లేముందు వారధిని నిర్మించారు. రామ లక్ష్మణు లిరువురే నిర్మించారా? వారితో ఎలుగుబంటి, వానరాలు కూడా ఉన్నారు. మహాభారతంలో అర్జునుడు యుద్ధం చేశాడు. ఒంటరిగా చేశాడా? లేదు. అతనితో చాలామంది సహచరులు ఉన్నారు. శ్రీకృష్ణుడు గోవర్ధనగిరిని ఒంటరిగా ఎత్తాడా? అతనితోపాటు అతని అనుచరులు ఉన్నారు. ధర్మ చక్ర ప్రవర్తనను బుద్ధుడు ఒంటరిగా చేశాడా? బౌద్ధ భిక్షువులు అతని వెంట ఉన్నారు. గాంధీజీ సత్యాగ్రహాన్ని చేసి స్వరాజ్యాన్ని సంపాదించారు. అయితే ఆయన వెంట కొన్ని వేలమంది ఉన్నారు.

ఇదే విధంగా నా తపశ్చర్య కొనసాగుతోంది. అయితే ఇది ఒంటరిగా కొనసాగుతుందా? నా కుటుంబ సభ్యుల, సోదరుల, నా అల్లుళ్ల, నా పిల్లల, నా పూర్వీకుల, అన్ని వయస్సులుకల సభ్యుల సహకారంతో ఈ పని జరగాలి. ఇది నా 75వ సంవత్సరం. ఈ సంవత్సరం నేను నా కార్యకర్తలకు కొన్ని పనులు అప్పగించాలి అనుకుంటున్నాను. ఏయే పనులు అప్పగించాలి?

మొదటి పని మేము నలందా విశ్వవిద్యాలయం వంటి, తక్షణ విశ్వవిద్యాలయం వంటి ధర్మ శిక్షణ ప్రచారక సంస్థలు ఏర్పాటుచేయాలి అనుకుంటున్నాం. ఇది చాలా పెద్ద పని. ఈ ప్రపంచంలో త్రాగటాన్ని నేర్పించేవాళ్లు, వ్యభిచారాన్ని నేర్పించే వాళ్లున్నారు. ఎవరూ మంచి పనులను నేర్పించరు. మంచి పనులను నేర్పించటానికి నాకు లక్షమంది కావాలి. గాంధీజీ వందమంది వ్యక్తులు ఉంటే నా పనులు జరుగుతాయి అని చెప్పేవారట. కానీ నాకు వీలు కాదు. ఎందుకంటే భారతదేశంలో 7 లక్షల గ్రామాలున్నాయి. ఒక్కొక్క వ్యక్తికి 7 గ్రామాలు ఇచ్చినప్పటికీ, లక్షమంది కంటే తక్కువమంది ఉంటే సరిపోదు. లక్ష మంది ప్రచారకులను నేను తయారుచేయదలచాను. దీని కొరకు మీ పరిచయస్థులను, మిత్రులను, కుటుంబ సభ్యులను

ఒక్కొక్కరిని శిక్షణ కొరకు పంపించండి. మేము ఒక నెలలో అంతా నేర్పించి వారిని సమర్థవంతులుగా తయారుచేస్తాం. సంగీతం ద్వారా నూతన యుగ సందేశాన్ని ఇవ్వగలిగేటట్లు వారిని తయారుచేస్తాం.

నా శిక్షణ వ్యాఖ్యానప్రధానమైనది కాదు. సంగీత ప్రధానమైనది. విషయాన్ని పాట రూపంలో చేసి మేం చెప్తాం. మీరు ఒక పని చేయండి. చురుకైన వారిని, సమయదానం చేయగలిగినవారరిని, సేవాభావం కలిగిన వారిని, నేర్చుకోవాలనే అభిలాష కల వారిని ఇక్కడకు పంపించండి. వృద్ధులను, రోగులను పంపిస్తే వారు ఏం నేర్చుకోగలరు? వాళ్లు చదువలేరు. ఏమీ చూడలేరు. అటువంటి వ్యక్తులను ఏం చేసుకోగలము? మీరు ఇక్కడకు పంపించే చురుకైన వ్యక్తికి మీరు ఒక విన్నపం చేయాలి. అతడు ఇక్కడ నుండి వెళ్లిన తరువాత ఒక విద్యాలయాన్ని ఏర్పరచాలి. అది ప్రచార విద్యాలయం కావాలి. అక్కడ సంగీతం నేర్పించాలి. ప్రవచనం ఇవ్వటం నేర్పించబడాలి. మేము మొదట నలందా విశ్వవిద్యాలయం, తక్షణ విశ్వవిద్యాలయం వద్దతిలో లక్షమంది ప్రచారకులను తయారుచేస్తాం. ఆ ప్రచారకుల ద్వారా ప్రతి వ్యక్తి తన కర్తవ్యం ఏమిటి? తనేం చేయాలి? అని ఆలోచించే వాతావరణాన్ని కల్పిస్తాం. ప్రజ్ఞా శిక్షణ విద్యాలయాల గురించి అఖండజ్యోతి సంపాదకీయాలలో వ్రాయబడి ఉంది. ఎన్నో చోట్ల చెప్పాను కూడా. మీ గ్రామంలో కూడా ఒక విద్యాలయం నిర్మించాలి. అక్కడ సంగీతంతో కూడిన ఒక బృందం ఉండాలి. ఒక వ్యక్తి మాత్రమే పాట పాడితే సరిపోదు. ఎంతో మంది వ్యక్తులు కలసి బృందంగా ఏర్పడి తమ ఆలోచన పాటద్వారా విస్తరింపచేయాలి. ఇది మొదటి పని.

రెండవ పని. రెండవ పనిగా లక్ష యజ్ఞాలు చేయాలని నేను నిశ్చయించుకున్నాను అవును లక్ష. ఎలా? అమావాస్య, పౌర్ణమి, ఏకాదశి, ఆదివారం ఇలా ఏదో ఒక రోజు మీకు వీలయిన రోజు యజ్ఞం చేయాలని నిర్ణయించుకోండి. ఆ రోజు ఐదు కుండాలు తయారు చేయండి. హవనం చేయండి. హవనమును మేము ఎంతో సులువు చేశాం. ఎంతో ఖర్చవుతుంది. ఎందరో పండితులు వస్తారు. ఎంతో దక్షిణ తీసుకుంటారు. లేదు.

ఫలితాన్ని ఆశించి ప్రేమ జనించదు.

ఎలాంటి దక్షిణా తీసుకోరు. మీరంతా కలసి మంత్రాలు ఉచ్చరించండి. కుండాలు ఏర్పరచవలసిన అవసరం కూడా లేదు. చతురస్రంగా ఉన్న వేదికను ఏర్పరచండి. ఇది 24 అంగుళముల పొడవు. 24 అంగుళముల వెడల్పు. 3 అంగుళముల ఎత్తు ఉండాలి. ఈ వేదికపై ముగ్గువేసి పూజాస్థలంగా తయారుచేసి హవనం చేయండి. హవన సామాగ్రి మీ దగ్గర లేనట్లయితే బెల్లం, నెయ్యి కలిపి ఉండలుగా చేసి ఒక్కొక్క ఉండను హవనం చేస్తూ ఉండండి. దీని సుగంధం వలన వాతావరణం అంతా సుగంధభరితం అవుతుంది. పవిత్రం అవుతుంది. ఎందుకంటే బెల్లం, నెయ్యిలలో మనుషుల అనారోగ్యాన్ని తొలగించటానికి అవసరమైన గుణాలన్నీ ఉన్నాయి. ఇవి హవన సామాగ్రిలో కూడా లభిస్తాయి. ధాన్యం, గోధుమలను హోమం చేయమని చెప్పలేదు. నువ్వులను వేయమని అనలేదు. బియాన్ని వేయమని చెప్పలేదు. ధాన్యాన్ని వేయటాన్ని నేను పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తాను. ఈ వస్తువులను వేయవలసిన అవసరం లేదు.

దీనితోపాటు జన్మదినం కూడా జరపాలి. గాయత్రి పరివార్లో 24 లక్షల మంది కలరు. ఈ వ్యక్తులందరి జన్మదినం జరిపితే 24 లక్షల జన్మదినాలు జరుగుతాయి. యజ్ఞం అంటే నా ఉద్దేశ్యంలో ఆడంబరాలు, భారీ అట్టహాసాలు కాదు. పెద్ద పెద్ద సమూహాలు, వందలకొలదీ యజ్ఞకుండాలు కానే కాదు. ఈ కాలంలో యజ్ఞం అంటే చాలా ఖర్చుతో కూడుకుని ఉన్నది. పెద్ద యజ్ఞంలో ఎంతో సామాను ఖర్చవుతుంది. ప్రజల వద్ద చందాలుగా వసూలు చేసిన ధనం దుర్వినియోగం అవుతుంది. దీనిని నేను పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తాను. కొంతమంది నా దగ్గరకు వచ్చారు. వచ్చి “మేము వంద కుండాల యజ్ఞాన్ని చేస్తాం” అన్నారు. మేము “ఒక్కసారే వద్దు” అని చెప్పాం. ఐదు కుండాల కంటే ఎక్కువ చేయవద్దు. మీరు ఐదు కుండాల యజ్ఞ వేదికను ఏర్పరచి, వానితో మీకు వచ్చిన ఒకటి రెండు రూపాయలతో హవనం బాగా చేయగలరు. ఈ ప్రకారం ఒక లక్ష హవనాలను ఈ సంవత్సరంలో తప్పకుండా పూర్తి చేస్తారు. ప్రపంచ చరిత్రలో లక్ష కుండాలలో హవనం చేయటం ఒక అద్భుతమైన విషయం. దీనికి ఒక వద్దతి ప్రతి ప్రదేశంలో నెలకు ఒకసారి ఐదు కుండాలతో హవనం చేయటం, అందరి జన్మదినాలు జరపటం.

ఇందులో సంగీతం, ప్రవచనం, ప్రజ్ఞాపురాణం జరుగుతుంది.

ఈ విధంగా లక్ష యజ్ఞాలు చేయించటం నా ప్రణాళిక. నా దగ్గర బండ్లు ఉన్నాయి. ఇక్కడనుండి వాహనాలతో ప్రచారకులను గుంపులుగా పంపిస్తాము. వాహనాలపై ప్రచారకుల సమూహాన్ని ఎక్కడ పెద్ద పెద్ద ఏర్పాట్లు అవసరమో అక్కడికి మేం పంపిస్తాం. దీనికి మీరు పెట్రోల్ ఖర్చు మినహాయించి మరేమీ ఇవ్వనక్కరలేదు. మా కార్యక్రమాల వెళ్తారు. వారికి దక్షిణ ఇవ్వాలా? అవసరం లేదు. మైక్, లాడ్స్పీకర్ మొదలైనవి ఇక్కడ నుండే మేం పంపిస్తాం. కానీ ఇప్పుడు కొంచెం ఆలస్యం అయింది. ఈ కాలంలో కొట్లాటలు బాగా ఎక్కువ అయ్యాయి. పంజాబ్లో కొట్లాటలు జరుగుతున్నాయి. హిందూ ముస్లింల మధ్య కొట్లాటలు జరుగుతున్నాయి. కొట్లాటలు తగ్గి శాంతి నెలకొంటుంది. అయితే ఈ కార్యక్రమాల కోసం సమూహాలు కావాలి. మీకు రెండు విషయాలు అర్థమయ్యాయా? లేదా? మొదటి పని ప్రజ్ఞా ప్రశిక్షణ ఏర్పాట్ల కొరకు మీరు సంసిద్ధులు కావాలి. ఇక్కడ శిబిరంలో పుస్తకాలయం, సంగీతం, విద్యాలయం నడపాలి. ఇవి మీరు అర్థం చేసుకుంటే ఈ కార్యక్రమాలు పూర్తి అయినట్లే.

మీకు ఇవ్వబడిన మూడవ పని వృక్షాలను నాటటం. హవనం చేయటం, వృక్షాలను నాటటం దాదాపు రెండూ ఒకటే. వాతావరణంలో విషం ఎంతగా పేరుకుపోయిందో! గాలిలో, నీటిలో ఎంతో విషం చేరిపోతోంది. ప్రతి ప్రదేశంలో విషం ఉంది. ఈ విషానికి సమాధానం వృక్షాలను నాటటమే. లేదండీ! మా దగ్గర ఖాళీ ప్రదేశం లేదు, పొలం లేదు అంటారా? అప్పుడు మీరు మీ ఇంటిలోనే చిన్న తోటను నిర్మించండి. చిన్నచిన్న తులసి మొక్కలను నాటండి. శాంతికుంజ్ వస్తే మేము వనమూలికలతో ఎంత పెద్ద ఉద్యానాన్ని నిర్మించామో, దాని వలన ఎంతమంది లాభాన్ని పొందుతున్నారో మీరు చూడగలరు. మీరు కూడా ఇంట్లో వనమూలికలను సృష్టించి ప్రజలకు ఇస్తే వారి అనారోగ్యాలను నివారించవచ్చు. వాని ఆకులతో హవన సామాగ్రిని కూడా తయారు చేయవచ్చు. మీరు ఒక వృక్షాన్ని నాటగలరు. ఎక్కడైనా నాటండి. మీ ఇల్లు కానీ, గవర్నమెంటువారి స్థలంలో కానీ, ఇరుగుపొరుగువారి ప్రదేశంలో కానీ నాటండి.

ఇతరుల మెదడులను పని చేయించగల మెదడు ఉన్నవాడే మేధావి.

నాటి “దీనిని నేను నాటాను, కానీ కొన్నాళ్లుపోతే ఇది మీ స్వంతమాతుంది” అని చెప్పండి. వాతావరణాన్ని పరిశుభ్రపరచటం కోసం మేము వ్యక్షాలను ఎక్కువగా నాటాం. ఇదే మూడవ కార్యక్రమం.

నాల్గవ కార్యక్రమం. ముందు నిర్మించిన శక్తిపీఠాలన్నీ చాలా పెద్దవి. వాటి నిర్మాణానికి లక్షల రూపాయలు ఖర్చయినవి. లక్షల రూపాయలు ఖర్చయినప్పటికీ దానికి సరిపడిన పని జరగలేదు. ఇప్పుడు వాటి స్థానంలో మీరు అద్దెకు ఒక ఇల్లు తీసుకోండి. లేదా సత్రాలు ఖాళీగా ఉంటాయి. వానిలో మీరు రెండు గదులు అడగండి. ఎవరైనా పెద్దనాళ్ల దగ్గరకు వెళ్లి మీరు నాలుగు గంటలు మాకు ఈ గదులను ఇస్తే ఇందులో మేం పెద్దనాళ్లకు, చిన్ననాళ్లకు విద్యను బోధిస్తాం. ప్రజ్ఞా ప్రశిక్షణ కూడా జరుపుతాం, మాకు నాలుగుగంటలు ఇవ్వండి. మిగతా సమయాన్ని మీరు మీ పనుల కొరకు వినియోగించండి” అని చెప్పండి. అలా అయితే మీరు కోరుకున్న ఇల్లు మీకు లభ్యమౌతుంది. ఒకవేళ లభించనట్లయితే చిన్న పెంకుటిల్లు కానీ, పూరిల్లుకానీ నిర్మించండి. ఇందులో పాతిక నుండి ముప్పైమంది వరకు కూర్చోనగలుగుతారు.

శక్తిపీఠాలకు నేను ఒక క్రొత్త రూపాన్ని ఇచ్చాను. ఈ శక్తిపీఠాలు 100 రూపాయలతో కూడా నిర్మించవచ్చు. ఇందులో మీరు గాయత్రిమాత ఫోటోను ఒకటి ఉంచండి. అందరూ దానికి నమస్కరించి, అక్కడ కూర్చుని గాయత్రి మంత్రం జపిస్తే అదే శక్తిపీఠం అవుతుంది.

ఇందులో శిక్షణ కార్యక్రమాలు జరుపబడాలి. అలా జరిగినట్లయితే మా జీవాత్మ ప్రసన్నమౌతుంది. శక్తిపీఠాలు నిర్మించాలన్న నా ఉద్దేశ్యం నెరవేరుతుంది. ఇది దేశం అభివృద్ధి చెందటానికి, ముందుకు వెళ్లటానికి, వ్యక్తిత్వ వికాసానికి దోహదం చేస్తుంది. వ్యక్తి ఉన్నత సంస్కారాన్ని పొందటానికి మేము బీజాన్ని నాటుతాము. అది తరువాత వ్యక్తి నిర్మాణానికి, సమాజ నిర్మాణానికి దోహదం చేస్తుంది. మన శక్తిపీఠం జన జాగృతికి కేంద్రం కావాలి. మేము మీకు నాలుగు కార్యక్రమాలను గురించి చెప్పాము. ఐదవ కార్యక్రమం కూడా చెప్తే ఈ రోజు ప్రవచనం

అయిపోతుంది.

ఐదవ పని ఏమిటంటే- మీరు ఎప్పుడైనా హరిద్వార్ వచ్చినట్లయితే శాంతికుంజ్ తప్పకుండా రండి. శాంతికుంజ్ లో మేము ఉంటామా? అవును, దాదాపుగా అంతే. యుగసంధి సమయం ఎంత వరకూ ఉంటే అంత వరకు మాతాజీ ప్రాణం, నా ప్రాణం మా తపశ్చర్యలతో పాటుగా వాతావరణంలో ఉంటాయి. ప్రపంచంలో ఎక్కడా జరగని సంఘటనలు శాంతికుంజ్ లో జరుగుతాయి. మీరు ఇటువంటి పుణ్యక్షేత్రమును ఇంకెక్కడా చూడరు. దీనిని చూడటానికి మీరు మీ కుటుంబ సభ్యులతో పాటు రండి. శాంతికుంజ్ చాలా ఉపయోగకరమైన ప్రదేశం. వివాహం మొదలైన కార్యాల కోసం అనవసరపు ఖర్చు తగ్గించుకోవాలన్నది నా కోరిక. భారతదేశంలో పేదరికాన్ని అంతం చేయాలని నేను అనుకుంటున్నాను. పేదరికాన్ని అంతం చేయాలి అంటే మీ ఆదాయం పెరగాలి. ఆదాయం పెరగటానికి ఒక పద్ధతి- ఖర్చును తగ్గించుకోవటం. భారతదేశంలో వివాహానికే ఎక్కువ ఖర్చు అవుతుంది. మీరు ఖర్చును తగ్గించుకోండి. మీ ఇండ్లలో ఇరుగు పొరుగువారు, బంధువులు మిమ్మల్ని హైరానా పెడితే శాంతికుంజ్ వచ్చేయండి. మీరు మీ అమ్మాయి, వరుడు, అతని తల్లితండ్రులతో ఇక్కడకు వచ్చేయండి. బండి ఖర్చులు మీకు అవుతాయి. కానీ శుభకార్యానికి ఎటువంటి ఖర్చులూ కావు. ఎవరికీ దక్షిణ ఇవ్వనక్కరలేదు. అన్నీ ఇక్కడ ఎల్లప్పుడూ తయారుగా ఉంటాయి. మీ పిల్లలకు జాత్తు తీయించటానికి, అన్నప్రాశన చేయించటానికి, విద్యారంభ కార్యక్రమానికి ఇక్కడకు వచ్చేయండి.

మిత్రులారా! ఇది చాలా గొప్ప వాతావరణం కల ప్రదేశం. గంగాతీరం. హిమాలాయాల సమీపం. సప్తఋషుల తపోభూమి ఇది. సాధనతో నిండిఉన్న వాతావరణం. ఇక్కడ అఖండ దీపం స్థాపించబడింది. అఖండ జపం నిరంతరం జరుగుతూ ఉంటుంది. నిత్యం 9 కుండాలతో యజ్ఞం జరుగుతూ ఉంటుంది. ఇవన్నీ ఇక్కడ జరగటానికి కారణం ఈ స్థానం అటువంటిది. ఇక్కడ నివసించేవారు సహజంగా తపోశక్తితో నిండి ఉంటారు. ఆధ్యాత్మికంగా శాంతికుంజ్ సాటిలేని ప్రదేశం. సప్తఋషుల తపోభూమి వద్ద గాయత్రీ

ఒక పౌను చదువును ఆచరణలో పెట్టడానికి పది పౌనుల లోకజ్ఞానం కావాలి - వివేకానంద

పుణ్యక్షేత్రం నిర్మించబడింది. ఈ ప్రదేశంలో ఇప్పటికీ విశ్వామిత్రుని సంస్కారం, చేతన, నిండి ఉన్నవి. శాంతికుంజ్లో నివసించేవారు, బయటనుండి వచ్చేవారు అందరూ ఎంతో సాధన చేసి ఆత్మబలాన్ని పొందుతారు. అన్ని బలాల కంటే ఆత్మబలం ఎంతో ఉత్కృష్టమైనది. పరాక్రమం, తేజస్సు, వర్చస్సు దీని వలన లభిస్తాయి. ఈ వాతావరణంలో నివసించే వారికి భావానుభూతి సహజంగా వృద్ధి చెందుతుంది. ఇది ప్రత్యక్షంగా కనిపించే ఉపయోగం. పరోక్షంగా హిమాలయాలలో తపస్సు చేసిన సప్తఋషుల భావాలు ఇక్కడ ప్రసరిస్తూ ఉంటాయి. ఇక్కడి దైవశక్తి వలన ఇక్కడ నివసించేవారు ప్రేరణ పొందే అవకాశం లభిస్తుంది. కొద్ది సమయంలోనే ఎక్కువ పొందగలుగుతారు. శాంతికుంజ్లో జరిగే శిక్షణ దైవకృపవలన జరుగుతున్నదే.

స్నేహితులారా! జ్ఞానగంగ ఎక్కడ నుండి ప్రవహిస్తుందో ఆ గంగోత్రి క్షేత్రం ఇది. గోముఖం నుండి గంగ ప్రవహిస్తుంది. శాంతికుంజ్ నుండి నాలుగువైపులా జ్ఞానమనే ప్రకాశం వెలువడుతుంది. నలువైపులా గంగ ప్రవహిస్తుంది. నలుదిక్కులా సస్యశ్యామలం చేస్తుంది. ఇక్కడ నుండి మేము నాలుగువైపులా జనరేటర్వలె వెలుగును ప్రకాశింపజేస్తాం. ఇది ప్రకాశానికి కేంద్రం. ఇది సామాన్యమైనది కాదు. అసామాన్యమైనది. మీరు ఎన్నో పుణ్యక్షేత్రాలు చూసి ఉంటారు. కానీ శాంతికుంజ్ కు రెండుసార్లు కంటే ఎక్కువసార్లు రావలసిన అవసరం లేదు. మీ పరిచయస్థులకు, మిత్రులకు ఒక్కసారి చెప్పండి. ఎప్పుడైనా హరిద్వార్ వస్తే శాంతికుంజ్ కు కూడా రమ్మిని. బ్రహ్మ వర్చస్సులో ఏమి జరుగుతాయి? వానిని చూడటానికి రండి, ప్రతివ్యక్తి, ప్రతిక్షణం మిషన్ వలె పని చేయటాన్ని మీరు ఇక్కడ చూస్తారు. ఇక్కడ ఎవరూ మిమ్మల్ని చేయి చాపి మాకు భిక్ష వేయండి, మాకు దానం ఇవ్వండి, మాకు డబ్బులివ్వండి, మాకు దక్షిణ ఇవ్వండి అని అడగరు. ఇక్కడ మీకు సేవ మాత్రమే చేస్తారు. అందువలన మీరు శాంతికుంజ్ కు రావాలన్న కోరిక ఉంటే హరిద్వార్ వచ్చినప్పుడు శాంతికుంజ్ కు మరచిపోకండి.

మీకు తెలిసిన వారికి కూడా శాంతికుంజ్ కు రావటం మరచిపోవద్దని చెప్పండి. శాంతికుంజ్ గురించి మీకు చెప్పాల్సినది ఇదే.

మరొక్కసారి మీరు ఏమేం చేయాలో వినండి. మొదటిది- ఒక వ్యక్తిని, ఒక యుగశిల్పిని ఇక్కడకు పంపించాలి. అతడు ఇక్కడ ఒక నెల శిక్షణను పొందిన తరువాత అక్కడ శిక్షణను ఇవ్వగలిగి ఉండాలి. అతడు మీ ప్రదేశానికి అధ్యాపకుడు అవుతాడు. అప్పుడు మీకు నన్ను మళ్ళీ పిలవవలసిన అవసరం ఉండదు. అతని ద్వారానే మీరు మీ పనులన్నింటినీ చేసుకోవచ్చు. ప్రజ్ఞా ప్రశిక్షణ విద్యాలయాల లక్ష శాఖలు ఉండాలి. మీరు అక్కడ ఐదు కుండాలతో హవనం చేయటానికి ఏర్పాట్లు చేయండి. ప్రతి వ్యక్తి జన్మదినానికి యజ్ఞం చేయండి.

స్నేహితులారా! మీకు నేను చెప్పే మరొక విషయం ఏమిటంటే మీరు చెట్లని నాటండి. ఎన్ని చెట్లు నాటగలిగితే అన్ని చెట్లు నాటండి. మీ పూర్వీకుల పేరు మీద చెట్లు నాటి పుణ్యాన్ని పెంపొందింప చేసుకోండి. మీరు ఆ చెట్లను సొలాలలో నాటండి. మీ ఇంటి ఆవరణలో నాటండి. నిరుపయోగంగా ఉన్న వాతావరణం వలన ఉపయోగాన్ని పొందండి. మీరు ఇక్కడ ఉన్న బ్రహ్మవర్చస్సు పరిశోధనా సంస్థను చూసి ఇక్కడ ఎంత ఎక్కువ పరిశోధన జరుగుతోందో చూడండి. ఇక్కడ తొమ్మిది కుండీల యజ్ఞం ఎలా జరుగుతోందో చూడండి. హిమాలయాల మందిరం ఎలా ఏర్పడినదో చూడండి. సాధువులు ఏం చేస్తున్నారో చూడండి. బ్రహ్మచారి అని ఎవరిని అంటారు? ఎవరైతే తమ ఇంటిని వదిలేసి, వేల రూపాయల ఉద్యోగాన్ని వదిలేసి రాత్రి పగలు పని చేస్తారో వారిని అంటారు. మీరు వీటన్నింటినీ చూడండి.

మీరు నేను చెప్పిన ఈ నాలుగైదు అంశాల పట్ల శ్రద్ధ వహిస్తారని నేను ఆశిస్తాను. మీరు ఇవన్నీ చేసినట్లయితే, నేను మీకు మిత్రుడను అనుకోండి. నా చేతితో కలిసి, నా అడుగులో అడుగువేసిన వారు నాకు సోదరుడు, నా కుటుంబీకుడు. ఇవన్నీ మీరు చేస్తారన్న నమ్మకం నాకుంది.

H H H

అందం కంటిని ఆకట్టుకుంటుంది. సౌశీల్యం హృదయాన్ని దోచుకుంటుంది.

పాండవులకు మార్గ దర్శనం - 3

శ్రీకృష్ణుని ముఖారవిందమునుండి ఇట్టి ఘోరమునకై కార్యములను చేయుదురు. అయినయందే యుపదేశమును విని అర్జునుడు ఇట్లు పలికెను. అసుర నాశకా! నీదయ వలన మా మనస్సులలో సత్పురుషుల జీవన విధానము పట్ల జిజ్ఞాస ఉత్పన్నమైనది. అందువలన నీవు దయయుంచి సంసారులమగు మాపై వెలుగును ప్రసరింపజేయుము. వాసుదేవా! తమ ఉత్తమ ఆచరణల వలన భూసురులుగా జెప్పబడు బ్రాహ్మణులు అనేక విధములుగా బాధ్యతలను నిర్వహించుచు ఎట్లు ఈశ్వర సాక్షాత్కారమును సాందుచున్నారు? గృహస్థాశ్రమములో ఉండి మానవుడెట్లు ప్రవర్తింపవలెను?

శ్రీకృష్ణుడీ ప్రశ్నకు సంతోషించి ఇట్లు పలికెను. కౌన్తేయా! నీవు తత్త్వవిషయము నడిగితివి. నిజమైన బ్రాహ్మణులు లోకహితమునకై అనేకములైన బాధ్యతలను నిర్వహించుచుందురు. తమ స్వార్థమునకై శ్రమించువారికంటెను అధిక తత్పరతతో విభిన్నములగు కార్యములను చేయుచుందురు. కాని వారికి ఎట్టి ఆకాంక్షయు ఉండదు. అందువలన వారు కర్మలను చేయుచున్నను కర్మబంధనములలో చిక్కుకొనరు. చూచుటకు వారి పనులు వేరువేరుగ కనబడువచ్చుగాక! కాని వారి ఏకైక ఉద్దేశ్యము జనహితమే. అట్లేవారు ఒకే ఆలోచనతో, ఒకే ఆదర్శముతో ప్రేరితులగుచుందురు.

నానాలింగా శ్రమస్థానాం యేషాం బుద్ధిః శమాత్మికా |
తే భావమేక మాయాన్తి సరితః సాగరం తథా ||

ఆ బ్రాహ్మణుల కార్యస్థానములు చిహ్నములు వేరు వేరుగా ఉండును. అయినను వారి మార్గములు ఒకే విధముగా ఉండును. వేరు వేరు ఆశ్రమములలో ఉన్నను వారి బుద్ధి శాంతి సాధనలో లగ్నమైయుండును. అనేక స్థలములలో అనేక దిశలలో ప్రవహించుచున్న నదులు సముద్రము వైపే ప్రవహించును. అట్లే వారు ఒకే భావనతో ప్రేరితులై విశ్వాత్ముని యొక్క

హితమునకై కార్యములను చేయుదురు. అయినయందే కలియుదురు.

1. ఉద్దేశ్యము ఒకటేయైనచో బాహ్యములైన స్థూల చిహ్నముల యొక్క ఆచరణల యొక్క భేదములో ఏవిధమగు తేడా ఉండదు.
2. సద్బుద్ధి యుక్తుడు సద్భావనాయుక్తుడు అగుటయే బ్రాహ్మణత్వము యొక్క చిహ్నము.
3. కర్మబంధనములనుండి ముక్తుడగుటకు క్రియాహీనుడు కావలెనను ఆలోచన తప్ప.

గృహస్థ ధర్మముయొక్క మహత్యమును, కర్తవ్యమును వివరించుచు భగవంతు డిట్లు పలికెను.

గృహస్థో బ్రహ్మచారీ చ వానప్రస్థోఽభిక్షుకః |
చత్వార ఆశ్రమాః ప్రోక్తాః సర్వే గార్హస్థ్యములకాః ||
యః కశ్చిదిహ లోకేఽస్మిన్నాగమః పరికీర్తితః |
తస్యాన్తగమనం శ్రేయః కీర్తిరేషా సనాతనీ ||

బ్రహ్మచర్యము, గృహస్థము, వానప్రస్థము, సంన్యాసము అను ఈ నాలుగు ఆశ్రమములు శాస్త్రములలో చెప్పబడినవి. గృహస్థాశ్రమమే వీటన్నిటికీ కేంద్రము. ఈ ప్రపంచములో తనదిగా జేసికొనుటకు యోగ్యమైన, యోగ్యముకాని ఏ ఆచారశాస్త్రమున్నదో దానిని పూర్తిగ గృహస్థాశ్రమములోని ద్విజులు తెలిసికొనవలెను. దీనివలన నూతనమగు యశస్సు లభించును.

1. గృహస్థు ఉత్తమ బ్రహ్మచారులను నిర్మించును. మరియు తన బాధ్యతల నుండి విముక్తుడై వాన ప్రస్థ సంన్యాసములకు సంబంధించి గొప్ప బాధ్యతలను గూడా నిర్వహింపగలుగును. అందువలన ఇది కేంద్రమని చెప్పబడినది.

నిరంతర గాయత్రీ జపం ఆత్మీయతనూ, ఆరోగ్యాన్నీ ప్రసాదిస్తుంది - మహాత్మా గాంధీ.

2. తాను దారి తప్పాడు. ఇతరులకు సరియైన సలహాను ఈయవలెను. అందుకై ఉచితానుచిత పక్షములను గూర్చి తెలిసికొనుట సద్గుహస్థునకు అవసరము.

స్వదారనిరతో నిత్యం శిష్టాచారో జితేంద్రియః |
పంచభిశ్చ మహాయజ్ఞైః శ్రద్ధధానో యజేదిహ ॥

తన భార్య పట్ల నమ్మకము కలిగియుండుట, ఎల్లప్పుడు సత్పురుషుల ఆచారములను పాలించుట. ఇంద్రియములను పశుపరచుకొనుట గృహస్థునకు అత్యవసరము. అతడు శ్రద్ధతో పంచమహా యజ్ఞములతో దేవతాదులను పూజించవలెను.

1. భార్యకు మానవోచితములైన అధికారములను, గౌరవములను ఇచ్చుట, ఆమె వికాసమునకు సంరక్షణకు అవకాశము కలిగించుట, పరస్మిన్ పట్ల ఆకర్షింపబడకుండుట- వీనిని పాటించినచో భార్యపై నమ్మకము కలిగియుండుట అగును.

2. ఇంద్రియములను తగిన హద్దులో ఉంచి హితకరములైన కార్యములలో నిమగ్నము చేయవలెను. వానిని అదుపులో పెట్టుకొనవలెను.

న పాణిపాదచపలో న నేత్రచపలో మునిః |
న చ వాగంగచపల ఇతి శిష్టస్య గోచరః ॥

గృహస్థు కాళ్ళను, చేతులను, వాక్కును, శరీరమును ఆడించరాదు. అనగా వానిచే ఏవిధమగు అనుచిత కార్యమునుగాని, నిరర్థకమైన కార్యమునుగాని చేయింపరాదు. ఇదియే సత్పురుషుల ప్రవర్తన (శిష్టాచారము).

నియతో యమదానాభ్యాం సదా శిష్టైశ్చ సంవిశేత్ |
జిత శిశ్నోదరో మైత్రీః శిష్టాచారసమన్వితః ॥

శౌచము, సంతోషము మున్నగు నియమములను, సత్యము అహింస మున్నగు యమములను పాటించుచు యథాశక్తిగా దానము చేయుచుండవలెను. ఉపస్థేంద్రియమును, ఉదరమును అదుపులో ఉంచుకొనవలెను. అందరితో మైత్రీభావముతో వ్యవహరించవలెను.

1. యమములు:- 1. సత్యము 2. అహింస, 3. బ్రహ్మచర్యము 4. అస్తేయము (దొంగతనము చేయకుండుట) 5. అపరిగ్రహము (దానము తీసికొనకుండుట).

నియమములు:- 1. శౌచము 2. తపస్సు 3. స్వాధ్యాయము 4. సంతోషము 5. ఈశ్వరప్రణిధానము (భగవద్విశ్వాసము) యొక్క మహత్తును తెలిసికొనవలెను.

2 దానము:- ఉచితమైన ఉపయోగమువలన మిగిలిన ధనమును ఉత్తమ కార్యములలో వినియోగించుట గృహస్థ ధర్మము.

3. ఉత్తమ వ్యక్తుల సాంగత్య మహత్యమును తెలిసికొనుట.

4. జిహ్వ, ఉపస్థేంద్రియము విశేషముగ పెడదారి పట్టించును. వీనిని అదుపులో నుంచుకొనవలెను.

5 అందరి మేలుకై ప్రయత్నించుటయే అందరితో మైత్రీ నెరవేసవలెను.

బ్రాహ్మణుని గూర్చి, గృహస్థుని గూర్చి వివరణ వినిన పిదప అర్జునునికి మనస్సు, శరీరము, ఆత్మను గూర్చి తెలిసికొనవలెనను కోరిక కలిగెను. ఇది గుర్తించిన యోగేశ్వరుడగు శ్రీకృష్ణుడిట్లు పలికెను. పరంతపా! నేను నీకు ఈ విషయములో గురుశిష్య సంవాదమును వినిపింతును. దాని వలన జిజ్ఞాసకు సమాధానము కలుగును. శిష్యుడు గురువు నడిగెను. - శరీరము ఆత్మ కలిసి ఎట్లు పని చేయును, వానికి సద్గతి ఏ ఆధారముపై కలుగును? గురువు శిష్యునకు సమాధానముగా ఇట్లు చెప్పెను- శరీరము ఒక ఉపకరణము, ఆత్మ దానిని ఉపయోగించుకొనును.

మహదశ్య సమాయుక్తం బుద్ధిసంయమనం రథమ్ |
సమారుహ్య స భూతాత్మా సమన్తాత్ పరిధావతి ॥

శరీరమొక రథము. దానియందు ఇంద్రియములనెడు గుఱ్ఱములు బంధింపబడియున్నవి. బుద్ధియను సారథి వానిని నడుపుచున్నాడు. ఆ దేహమనెడు రథముపై అధివసించి

సింధు మాతృతమామ్ - నదులు అమ్మకన్న మిన్న అయినవి.

భూతాత్మ నలువైపులా పరుగిడుచుండును.

1. శరీరము ఇంద్రియములు బుద్ధి అధీనములో నుండును.
2. శరీరము ఇంద్రియములు తమకు యజమానియగు ఆత్మయొక్క లక్ష్యమున సహాయకములు కావలెను.

గురువు చెప్పెను :- కార్యమును ఇంద్రియములు శరీరము చేయును. కాని ఏ పని చేయవలెను - ఈ నిర్ణయమును ఆత్మలక్ష్యమును దృష్టిలో నుంచుకొని బుద్ధి చేయవలెను. ఎందుకనగా శరీరము యొక్క జీవుల యొక్క దుర్గతిగాని సద్గతిగాని కర్మ సిద్ధాంతము ననుసరించి యుండును.

**ఏవం కర్మ కృతం చిత్రం విషయస్థం పృథక్ పృథక్ ।
యథా కర్మ కృతం లోకే తథైతానుపపద్యతే ॥**

ఈ విధముగా చేయబడిన విచిత్ర కర్మలు వేరువేరు ఫలముల నిచ్చునట్టివి. ప్రపంచములో ఎవరు ఎట్టి పని చేయుదురో వారికి అట్టి ఫలము లభించును.

- 1 ఏ విధముగా కర్మ ఆకర్షకముగా ఉండును అని చూడక దానికి ప్రక్రియ ఏమగును అని ఆలోచించి కార్యమును ఎన్నుకొనవలెను.

ఉత్తమ జీవిత లక్ష్యమును తెలిసికొనియు జనులు దానిని పొందలేక పోవుచున్నారు. దీనికి కారణము వారిలో తపస్సు లేకపోవుటయే. ఉత్తమ లక్ష్యమును పొందుటకు కఠిన జీవిత విధానమును అవలంబింపవలెను. తన్ను తాను మలచుకొనుటయే తపస్సు అని గురువుగారు చెప్పిరి. తపః ప్రభావమును చెప్పుచు ఆయన ఇంకను ఇట్లు తెలిపెను.

**యద్దురాపం దురామ్నాయం దురాధర్షం దురస్వయమ్ ।
తత్సర్వం తపసా సాధ్యం తపో హి దురతిక్రమమ్ ॥**

సర్వసాధనములకు మూలము తపస్సే. దేనిని పొందుట, దేనిని అధికారములోకి తీసికొనుట, దేనికి సంబంధమును కలుపుట మిక్కిలి కష్టమో అది అంతయు తపస్సుద్వారానే సాధ్యము. తపస్సు యొక్క ప్రభావము అసాధారణము గదా!

- 1 ఎవరికైతే చెప్పుకోదగిన సాఫల్యము లభించినవో వారు సోమరితనము వదలి తాపసిక జీవనమును అవలంబింపవలెను.

**తపః ప్రదీప ఇత్యాహు రాచారో ధర్మ సాధకః ।
జ్ఞానం వై పరమం విద్యాత్ సన్యాసం తప ఉత్తమమ్ ॥
యస్తు వేద నిరాధారం జ్ఞానం తత్త్వ వినిశ్చయాత్ ।
సర్వభూతస్థ మాతనం న సర్వగతిరిష్యతే ॥**

జ్ఞానులగు పురుషులు చెప్పునదేమనగా తపస్సు దీపము; ఆచరణమువలన ధర్మము సిద్ధించును. జ్ఞానము పరబ్రహ్మ స్వరూపము. సంన్యాసమే ఉత్తమ తపస్సు. ఈ తత్త్వమును తెలిసికొని జ్ఞానస్వరూపము, నిరాధారము, సర్వప్రాణులలోను ఉండు ఆత్మను తెలిసికొనువాడు సర్వవ్యాపకుడగును.

1. తపః ప్రభావముచే సరియగు విధానము అవగతమగును.
2. జ్ఞానముయొక్క గొప్పతనము తెలిసికొనవలెను.
3. తపస్సు అనగా శరీరమును బాధించుట కాదు. ఉత్తమ జీవిత విధానమును అవలంబించుట.

ఈ తత్త్వజ్ఞానమును విని అర్జునుడు శ్రీకృష్ణుని అడిగెను - జనార్దనా! ఇట్లు ప్రశ్నించు శిష్యుడెవడు? దీనికి సమాధానము చెప్పు గురువెవరు? కృష్ణుడు నవ్వి అర్జునా! నేను నీకు అలంకారిక రీతిలో తెలిపితిని అని పలికెను.

**అహం గురుర్మహాబాహో మనః శిష్యం చ విద్ధి మే ।
త్వత్ప్రీత్యా గుహ్యమేతచ్చ కథితం తే ధనంజయ ॥**

మహాబాహూ! నేను గురువును. మనస్సును నా శిష్యునిగా భావింపుము. ధనంజయా! నీ పై గల ప్రీతితో ఈ రహస్యమును నీకు చెప్పితిని.

1. ప్రతి మానవునిలోను ఉన్న ఈశ్వర చైతన్యమే నిజమగు గురువు. మనస్సు తన శిష్యునివలె దాని నిర్ణయముల ననుసరించి ప్రవర్తించవలెను.
2. స్నేహసంబంధము అన్నింటికంటె దృఢమైనది. దానిలో మానవుడు ఎట్టి దాపరికము ఉంచడు. HHH

బాధలను బోధలతో అధిగమించు.

మొలకెత్తుతూన్న విత్తనాలు - 2

సమస్కారం నాయనా

నావ యమునా నది దాటుతోంది. ఆ సంత చిరునామా అడుగుతూ శ్రీరామ్ నది ఒడ్డుకు చేరారు. నావలో నదిని దాటారు. ఆ సంత మంచెవద్దకు చేరుకున్నారు. మధ్యాహ్న సమయం. సంత మంచెమీద కూర్చోని ఉన్నారు. క్రింద నలుగు రైదుగురు నిలబడి ఉన్నారు. రెండు వందల మీటర్ల దూరంలోనే ఆయన శ్రీరామ్ ను చూచారు. “ఋషి కుమారుడా! రా. నాయనా, నీకోసం ఎదురుచూస్తున్నా-” అని ఆప్యాయంగా కేక వేశారు. ఆ కేక విని శ్రీరామ్ వెనుదిరిగి చూచారు. ఆయన మరెవరినో పిలుస్తున్నారని అనుకున్నారు. “నాయనా శ్రీరామ్! నేను పిలుస్తోంది నిన్నే”- అని ఆయన మళ్ళీ కేక వేశారు. తన పేరు విన్నమీదట శ్రీరామ్ అనుమానం తొలగిపోయింది. ముందుకు వెళ్ళడానికి అంతవరకు ఉన్న సంకోచం తొలగిపోయింది. ఆయన మామూలుగా నడుస్తూ సరాసరి మంచెవద్దకు వెళ్ళారు. బాబాకు ప్రణామం చేశారు.

ఆయన రెండు చేతులూ ఎత్తి “నాయనా! నీకూ నా ప్రణామం”- అన్నారు. ఆ మాట విని, అక్కడ నిలబడి ఉన్న వ్యక్తులు విస్తుపోయి చూస్తూ ఉండిపోయారు. “నాయనా, నా ఆశీస్సులు” అనో, “నాయనా! సుఖీభవ” అనో ఆయన అక్కడికి వచ్చి ప్రణామం చేసే శ్రద్ధాళువులకు చెపుతూ ఉంటారు. ఇప్పుడు 12-13 సంవత్సరాల పిల్లవాడి ప్రణామానికి ప్రణామంతో జవాబు చెప్పారు.

కొద్దిసేపటి తర్వాత బాబా చెప్పిన మాటలవల్ల వారి ఆశ్చర్యం కొంత తగ్గింది. బాబా ఇలా అన్నారు- “నాయనా!

నీవు వస్తావని కబురు వచ్చింది. నీవు వస్తున్నావని ఆ దైవీ ఆత్మలద్వారా తెలిసింది. ఎంతో సంతోషం కలిగింది.”

శ్రీరామ్ మౌనంగా వింటున్నాడు. “నాయనా! గాయత్రీ మంత్రం పఠించు”, అని బాబా స్వయంగా గాయత్రీ మంత్రాన్ని పఠించసాగారు. ఆయన వైష్ణవ సంత. శ్రద్ధాళువులందరిచేత “ఓం నమః భగవతే వాసుదేవాయ” అనే ద్వాదశ అక్షర మంత్రాన్ని పఠింపజేస్తారు. గాయత్రీ మంత్రం పఠించిన తర్వాత బాబా ఇలా అన్నారు-

“నాయనా! నీవు సావిత్రి సిద్ధి పొందావు. నీవు గొప్ప పనులు చేయాలి. హిమాలయాలలో పెద్దపెద్ద యోగులూ, మునులూ ఉంటారు. వారు అక్కడి గుహలలో నివసిస్తారు. ఎన్ని వందల సంవత్సరాలనుంచి వారక్కడ తపస్సు చేస్తున్నారో తెలియదు. వారి ఆశీస్సు నీకు అందింది. ఆ ఆత్మలు నీకు బాగా సహకరిస్తాయి.” ఆ తర్వాత బాబా చాలా విషయాలు చెప్పుకుపోయారు.

ఆయన ప్రవచనంలో హిమాలయ రహస్యాలూ, సిద్ధలోకం గురించిన సాంకేతిక విషయాలూ ఉన్నాయి. బాబాకు ఉన్న భాషాజ్ఞానం కొద్దిపాటిది. ఆయన సధుక్కడీ హిందీలో మాట్లాడుతున్నారు. ఆయన మాటలను బట్టి ఆయన అభిప్రాయాన్ని గ్రహించాలని ప్రయత్నిస్తే, మనం భ్రమలో పడవచ్చు.

వయస్సు రహస్యం

శ్రీరామ్ ఇలా అడిగారు- “బాబా! మీ గురించి ఎన్నో విషయాలు వినవస్తున్నాయి. వాటి రహస్యం ఏమిటి?” బాబా ఇలా అన్నారు- “భగవానుని యొక్క ఈ ప్రపంచాన్ని మించిన

గోరక్షణలో ఉంది సత్యసంపద రక్షణ.

అద్భుతం లేదు. జనం మా గురించి ఏమీ చెబుతున్నారో మాకు తెలియదు. ఇక్కడికి వచ్చే భక్తులందరికీ మేము ఆశీస్సులు కోరుతాము. ఆ కోరిక ఫలిస్తే అది పరమేశ్వరుని కృప. ఫలించకపోతే ఆయన ఇష్టం. నాయనా! ఆయన ఇష్టంలేనిదే ఏమీ జరగదు.” ఆ తర్వాత ఆయన తన వయస్సు గురించి ఇలా అన్నారు- “శరీరం మరణ ధర్మం కలిగినది. దాని వయస్సు అడగడం ఎందుకు? గంగా, యమునల మధ్యగల ఒక గ్రామంలో ఈ శరీరం పుట్టింది. ఆ గ్రామంలో జనం తిధులూ, వారాలూ వ్రాసి ఉంచరు. అక్కడి ప్రజలు చదువుకున్నవారు కారు. కనుక, శరీరానికి ఎంత వయస్సు వచ్చిందో తెలియదు.”

ఈ సమాధానంవల్లనే జనం బాబా వయస్సును అంచనా వేస్తూ ఉంటారు. ఆ అంచనా అసలు వయస్సు కన్న హెచ్చుగానే ఉండవచ్చు. ఆయన ఆ తర్వాత ఇలా అన్నారు- “నాకు నీ వయస్సే ఉండేది. అప్పుడే ఇల్లు వదలిపెట్టాను. నర్మదా నది ఒడ్డున చాలా కాలం ఉన్నాను, ద్వారక, రామేశ్వరం, పూరీ, బదరీనాథ్ వెళ్లాను. తీర్థాలనూ సేవించాను. చివరికి గంగామాత ఒడ్డును ఎంపిక చేశాను. యమునా మాత ఒడ్డుకు వెళ్లమని మాత చెప్పింది. ఇక తిరగడం ఆగిపోయింది.” కొద్దిగా ఆగి, బాబా ఇలా అన్నారు- “అయితే, నీకోసం విధి మరో విధానాన్ని రచించింది. నీ గురుదేవులు తగు సమయంలో నీకు అంతా వివరిస్తారు.” గురుదేవులతో మా సమావేశం ఎప్పుడు జరుగుతుందని అడగడం అనవసరమని శ్రీరామ్ భావించారు. బాబా ఇచ్చిన ఉపదేశాన్నీ, సంకేతాన్నీ విని, ఆయన ఆ సాయంత్రమే తిరిగివెళ్లారు.

రాసలీల రహస్యం

శ్రీరామ్ ఆ రోజు రాత్రి బృందావనంలో ఆగారు. అక్కడ ఉన్న ఒక తోటలో రాధా కృష్ణులు రాసలీల జరుపుతారని ఆయన విన్నారు. రాత్రి సమయంలో రాధా కృష్ణులు అక్కడ విశ్రాంతి తీసుకుంటారు; ఆ సమయంలో అక్కడికి ఎవ్వరూ వెళ్లరు. వెళ్లినవారికి అనర్థం జరుగుతుంది- అని కూడా ఆయన విన్నారు. రాధా కృష్ణులు రోజూ రాసలీల జరపడం సరే; అయితే ఆ రాసలీల చూచినవారికి అనర్థం ఎందుకు జరుగుతుంది? శ్రీరామ్ కు అనుమానం కలిగింది. భగవంతుని దర్శనం పొందితే మంచే జరగాలి కదా. కౌమారంలో ఉన్న శ్రీరామ్ ఈ అనుమానాన్ని నివృత్తి చేసుకోవాలని అనుకున్నారు.

ఆయన ఆ తోటవైపు వెళుతూ ఉండగా, గోపాల్ దాస్ అనే వైష్ణవ సంత కలిశారు. శ్రీరామ్ ఆయనను ఆ విషయం అడిగారు. సాధు గోపాల్ దాస్ ఇలా అన్నారు- “నిత్యం లీలా విహారం జరుగుతూనే ఉంది. ఈ జగత్తు ఆయనదే కదా. బృందావనంలోని కణకణంలో ఆయన నృత్యం చేస్తున్నారు. ఈ విశ్వమంతా ఆయన నృత్యమే. ఇక్కడ అది మరింతగా ప్రత్యక్షం అవుతుంది. ఎందుకంటే- సాధకుల చిత్తం ఇక్కడ మరింత గ్రహణశీలం అవుతుంది. గ్రహించే శక్తి వారిలో పెరుగుతుంది.” సాధువు డొంకతిరుగుడుగా మాట్లాడుతున్నారని శ్రీరామ్ కు అనిపించింది. శ్రీరామ్ ఆయన మాటలను మధ్యలో ఆపి ఇలా అడిగారు- “రాధా కృష్ణులు తోటకు రాత్రిపూట నిజంగానే సశరీరంగా వస్తారా?”

సాధువు నవ్వి ఊరుకున్నారు. శ్రీరామ్ తిరిగి ఇలా అడిగారు- “ఆయన భగవంతుడు అయితే, ఆయన దర్శనంవల్ల కీడు ఎందుకు జరుగుతుంది?” ఆయన ఈ మాటలు చెప్పగానే, సాధువు మందిరం మెట్లవైపు చూపుతూ ఇలా అన్నారు- శ్రీకృష్ణుడు అలా వెళుతున్నారు, చూడు; ఆయనతో రాధకూడ ఉన్నది. శ్రీరామ్ మెట్లవైపు చూచారు. నల్లని శ్రీకృష్ణుడూ, తెల్లని రాధ మందిరం మెట్లు ఎక్కుతున్నారు. వారు వెను దిరిగి సాధువువైపు, ఆయనవైపు చూస్తున్నారు. కొద్ది క్షణాలపాటు చుట్టుప్రక్కల జనం, దుకాణాలు, ఇళ్లు, వీధులు, అక్కడి సందడి- అంతా అదృశ్యం అయింది. రాధా కృష్ణుల రూపాలే మిగిలాయి. కొద్దిక్షణాలపాటు బాహ్య స్పృహ లోపించింది. భావ సమాధి స్థితి ఏర్పడింది. ఆ తర్వాత అంతా మామూలు స్థితికి వచ్చింది. ఎదురుగా ఉన్న గోపాల్ దాస్ ఇలా అన్నారు- “ఇలాంటి దృశ్యం మనలోపల కూర్చున్న భగవానుని బాహ్యరూపం. సాధన మరింత ప్రగాఢం అయినకొలదీ ఇలాంటి అనుభూతి కలుగుతూ ఉంటుంది. అయితే అంతటితో ఆగిపోకూడదు. సాధనను నిరంతరం కొనసాగించాలి.”

సాధు గోపాల్ దాస్ ఇలా స్పష్టం చేశారు- “భగవానుని దర్శనం ఏవిధంగానూ హాని కలిగించదు. రాధా కృష్ణులు వచ్చి రాసలీల జరుపుతారనే మాటలో నిజం తక్కువ ఉంది. బూటకం హెచ్చు. ఈ విధంగా ఈ తోట మహిమను గానం చేస్తారు. ఈ సాకులతో జనంనుండి డబ్బు గుంజుతారు. హాని జరుగుతుందనే మాట ప్రచారం కావడంతో, ప్రజలు

మానవత్వం లేని మతం మతం కాదు.

భయపడతారు. పగలు అక్కడికి వెళ్లి కానుకలు సమర్పిస్తారు. నిజం తెలుసుకోవాలంటే ఒకరోజు రాత్రి ఆ తోటలోకి వెళ్లి చూడు." సాధు గోపాల్దాస్ ఆ రహస్యాన్ని విప్పిచెప్పారు. స్వయంగా తెలుసుకోమని చెప్పారు. శ్రీరామ్ ఆ తోటవైపు నడిచారు.

చీకటిపడడానికి ముందుగా శ్రీరామ్ ఆ తోటలోకి వెళ్లారు. ద్వారాన్ని మూసివేసేముందు పండాలు (అర్చకులు) తోటను కలయజూచారు- ఎవ్వరూ లేరుకదా అని. శ్రీరామ్ ఒక చెట్టు గుబురులో దాక్కున్నాడు. ఎవ్వరూ లేరని వారికి అనిపించింది. శ్రీరామ్ ఆ గుబురునుండి వెలికివచ్చారు. రాధా కృష్ణులు విశ్రాంతి తీసుకుంటారని చెప్పబడిన గదివద్దకు చేరుకున్నారు. ఆ గదికి సుమారు 20 అడుగుల దూరంలో ఒక చెట్టును ఆనుకుని కూర్చున్నారు. గది తలుపు తెరచి ఉంది. చీకటిపడింది. రాత్రి రెండవ జాము ప్రారంభమయింది. వాతావరణం అత్యంత ప్రశాంతంగా ఉంది. చెట్లలో దాగి ఉన్న పక్షుల, ప్రాణుల కలరవాలు ఆగిపోయాయి. ఒక కోతి కిచకిచ వినబడింది. కీమరాళ్ల ధ్వనితప్ప మరేదీ వినబడడం లేదు. రాత్రి మరింత దట్టం అవుతోంది. అర్ధరాత్రి దాటింది. శ్రీరామ్ బాసీపట్టు వేసుకుని కూర్చోని ఆ గదివైపు చూస్తున్నారు. ఎవరైనా వస్తారేమోనని. ఇలా ఎదురుచూస్తూ ఆయన అలసిపోయారు. నిద్రతో కళ్లు మూతలు పడుతున్నాయి. నిద్ర పోగొట్టుకోవడానికి ఆయన తోటలో ఉన్న నూయివద్దకు వెళ్లారు. చేదతో నీళ్లు తోడి, చేతులూ ముఖం కడుక్కున్నారు. తిరిగివచ్చి ఆ చెట్లక్రిందనే కూర్చున్నారు.

నీళ్లు చేదడంలో, చేతులూ ముఖం కడుక్కోవడంలో కొద్దిగా చప్పు డయింది. ఆ తర్వాత తోట బయట కీర్తన వినిపించింది. కొద్దిసేపటికి కీర్తన ఆగిపోయింది. ఈలోగా తోటలోపల కాలిమువ్వల ధ్వని వినిపించింది. ఎవరో నాట్యం చేస్తూన్న పద ధ్వని వినిపించింది. కొంతసేపు ఆ ధ్వని సాగింది. ఆ తర్వాత దానికదే ఆగిపోయింది. ఆతర్వాత తోట బయట మరోమారు కీర్తన వినిపించింది. కొద్ది సేపు సాగి, కీర్తన ఆగిపోయింది. ఉదయం అయిదు గంటలవరకు తోటలో ఒకోసారి మరళీనాదం వినిపిస్తోంది. ఒకోసారి తబలానాదం. ఒకోసారి హార్మోనియం సంగీతం. ఆ గదివద్ద మూడుసార్లు వెలుగు కనిపించింది. దీపపు వెలుగు అది. ఆ దీపాన్ని

వెలిగిస్తూన్న వ్యక్తికూడ కనిపించాడు. అయిదారు నిమిషాలు వెలిగి, ఆ దీపం ఆరిపోయింది- ఎవరో ఊది ఆర్పివేసినట్లు.

రాత్రి జరిగిన సంఘటనలు

అయిదు గంటలకు ఆ గది దగ్గర ఇద్దరు వ్యక్తులు కనిపించారు. వారు గదిలోకి వెళ్లారు. కొద్దిసేపటి తర్వాత తిరిగివచ్చారు. ఆ తర్వాత తోట బయట హారతి- వందన వినిపించింది. అనంతరం జనం రాసాగారు. తొమ్మిది, పదిమంది జట్టులో శ్రీరామ్ చేరారు. ఆ గదివరకు వెళ్లారు. ఆ జట్టులోని వ్యక్తులు గదిలోకి వెళ్లి గద్దదులు అయినారు. పరుపుపై ఉన్న దుప్పటి ముడతలు పడి ఉంది. ఎవరో పడుకుని వెళ్లినట్లు. నూనె సీసా ఎత్తి చూచారు. సీసా మూత తెరచి ఉంది.

ఆ జట్టులో ఒకడు అన్నాడు- సాయంత్రం సీసాలో ఉంచిన నూనె తగ్గింది. రెండవవాడు అన్నాడు- ఇది చూడండి. కుంకుమ బరిణ తెరచి ఉంది. రాధ బొట్టు పెట్టుకుని ఉంటుంది. మూడవవాడు అన్నాడు- అయ్యో! భగవానుడు తన పీతాంబరం మరచిపోయాడు. ఇలా ఆశ్చర్యం పెరిగిపోయింది. వీరు గత దినం సాయంత్రం ఆ గదిలోకి వెళ్లి ఉన్నారు. అప్పుడు అంతా సవ్యంగా ఉంది. దుప్పటికి ముడతలు లేవు. కుంకుమ బరిణ మూతవేసి ఉంది. నూనెసీసా పూర్తిగా నిండి ఉంది. ఇప్పటి స్థితి చూస్తే, ఎవరో తల దువ్వుకున్నట్లు ఉంది. గతరాత్రి దర్శనం చేసుకున్న తర్వాత వీరు తోట బయటనే ఉన్నారు. ఇప్పుడు ఉదయం మొట్టమొదటి దర్శకులు వీరే.

తోటలో రాధా కృష్ణుల విహారం వీరంతా వేసిన నాటకమని వీరి ఆశ్చర్యాన్ని, ఈ మధ్య జరిగిన సంఘటనలను చూచిన తర్వాత శ్రీరామ్ కు స్పష్టంగా అనుభవమయింది. మధ్యమధ్యలో వినిపించే సంగీతం, ధ్వనులు, వెలుగు, ఆ గది చుట్టుప్రక్కల కనిపించిన జనం-ఇదందా తోటలోకి రాధా కృష్ణులు వచ్చారని అనిపించడానికి జరిగినవే. ఉదయం 5 గంటలకు ఆ వ్యక్తులే గదిలోని దృశ్యాన్ని మార్చారు. భగవానుడు నిజంగానే వచ్చారని బయట ఉన్న భక్తులకు చెప్పారు. భక్తులు మందిరంలో వెండి నాణెములు అర్పించారు. వృక్షాలకు భోగం అర్పించారు. పూజారులకు విడిగా దక్షిణ ఇచ్చారు.

శ్రీరామ్ కు సాధు గోపాల్దాస్ మాటలు గుర్తువచ్చాయి. భగవానుడు అంతటా ఉన్నాడు. స్మరిస్తే, తన్మయత్వంతో

ఒక చిన్న రంధ్రం పడవను ముంచుతుంది. ఒక చిన్న దుర్గుణం మనిషిని ముంచుతుంది.

పిలిస్తే- ప్రత్యక్షం అవుతాడు. పిలవకపోతే- ఎదురుగా వచ్చినా, గుర్తుపట్టలేము. శ్రీరామ్ ఈ సంఘటన మొత్తాన్ని ప్రశాంతంగా చూచారు. అందుకు ప్రతిక్రియ వ్యక్తం చేయకుండా తోట బయటికి వచ్చారు. ఈ బాలుడుకూడ భక్తులతోపాటు వచ్చాడని పూజారులు అనుకున్నారు. తాము ఆడిన నాటకాన్ని ఆయన తన కళ్లతో చూచారని వారికి ఏం తెలుసు.

భవిష్య దర్శనం

బృందావన యాత్ర పూర్తయింది. కరియా బాబాతో సమావేశం జరిగిన మధురలోని తోటలో శ్రీరామ్ ఒక రోజు ఆగారు. గాయత్రీ మాత విగ్రహం అని చెప్పబడిన విగ్రహం ఎదుట పద్మాసనంలో కొద్దిసేపు కూర్చున్నారు. మనస్సులో తరంగాలు ఎగిసిపడసాగాయి. ఏదో సంకేతం అందుతూన్నట్లు, ఏదో నిర్దేశం వస్తూన్నట్లు అనిపించింది. కాలం పరుగులు తీస్తోంది. ఆయన పెద్దవారు అవుతున్నారు. 20-25-30-40 సంవత్సరాల వయస్సు దాటింది. 40 సంవత్సరాల వయస్సులో తాము ఆ స్థలంలోనే ఉన్నట్లు అనుభవమయింది. ఇక్కడ ఎందరెందరో వ్యక్తులు సాధన చేస్తున్నారు. హారతులు ఇస్తున్నారు. యజ్ఞాలు చేస్తున్నారు. జనం వస్తున్నారు. వెళుతున్నారు.

ఈ దృశ్యం కొద్దిసేపు నిలచి ఉంది. ఆ తర్వాత అదృశ్యం అయింది. (అవంతర కాలంలో 1953లో ఈ స్థలంలోనే గాయత్రీ తపోభూమి స్థాపన జరిగింది.) మరునాడు ఉదయం

సంధ్యావందనం ముగించుకుని, ద్వారికాధీశుని దర్శనం చేసుకుని, శ్రీరామ్ ఆగ్రా (ఆవల్ఖేడా)కు బయలుదేరారు. తా-ఈజీకి ప్రసాదం తీసుకువెళ్లే సమయానికి- తన కుమారుడు తిరిగివస్తున్నాడని తా-ఈజీకి తట్టినట్లుంది. ఆమె గుమ్మంవద్ద నిలబడి ఎదురయ్యారు. శ్రీరామ్ తల్లికి కాళ్లకు నమస్కరించారు. తల్లి ఆశీస్సులు ఇచ్చారు. నా పిల్లవాడు ఇప్పుడు పెద్దవాడు అయ్యాడు; కుర్రతనం పోయింది; బాధ్యతలు స్వీకరించే పెద్దరికం వచ్చింది. నా చింతను ద్వారికాధీశుడు తొలగించాడు- అని ఆమె అన్నది.

శ్రీరామ్ ఆవల్ఖేడాకు తిరిగివచ్చిన తర్వాత బీవితం యథావిధిగా సాగిపోయింది. వ్యవసాయం. వంశపారంపర్యంగా వచ్చిన వృత్తి, భక్తులు వచ్చి పోవడం పూర్వంవలె సాగుతున్నాయి. తండ్రిగారు లేని లోటు అందరినీ కలచివేస్తోంది. శ్రీరామ్ ను తండ్రిగారి పనిలో చేర్చాలని ఇంటిలోని వ్యక్తుల సలహా ఇచ్చారు. కౌమార వయస్సు. ఆ వయస్సులో కంఠంనుండి మధురమైన స్వరం వస్తుంది. ఇప్పుడే ప్రారంభిస్తే, యౌవనం వచ్చేసరికి స్థిరపడతాడు. ఆయన నోటినుండి అమృతవాణివలె పురాణం వెలువడుతుంది. బంధువర్గం అంతా ఇలా సలహా ఇస్తువచ్చారు. తల్లికూడ మౌనంగా అందుకు ఆమోదించింది. కానీ, వ్యాసపీఠం ముందు కూర్చుని పురాణం చెప్పడానికి శ్రీరామ్ మనస్సు ఎన్నడూ ఇష్టపడ లేదు. ఆయన దృష్టి దానిపై నిలవడం లేదు.

H H H

తల్లి వేదన

తుపాసు గాలి వేగానికి వేళ్ళతో సహా లేచి వృక్షం క్రిందపడిపోయింది. వృక్షానికి భూమిపై చాలా కోపం వచ్చింది. గలగలా అన్నది- “నేటి నా దుర్గతికి నీవే బాధ్యత వహించాలి. నీవు నా ఆహారాన్ని ఆపివేశావు. ఒకటి రెండు రోజులైతే నేను సహించగలను. నేను ఆకలితో దప్పికల తో అలమటించి ఎండిపోయాను. నీవు నిర్దయగా ఉన్నావు. నేను నేలపై పడిపోతే నీ గుండె చల్లబడింది.”

వృక్షం చేసిన ఈ అనవసర ప్రసంగానికి భూమాత దుఃఖించింది. సమాధాన మిస్తూ అంది- “తల్లి ఎక్కడైనా తన సంతానం దుర్గతి చూసి సంతోషిస్తుందా? నేను మీ అందరికోసం నాలోపల జలం, ఇతర పౌష్టిక తత్వాలు దాచి ఉంచుతాను. ఏ విధంగా మీ వృక్షాలు, ఫలాలు మీ కోసం ఉపయోగించుకోకుండా ఇతరులకు ఇస్తున్నారో నేను కూడా ప్రోగు చేసిన ఆహారాన్ని మీకోసమే ఉంచుతాను, అవసరాన్ని బట్టి ఇస్తాను. కానీ నీ వ్రేళ్లు నిస్సారమైపోయాయి, దీనికి నేనేమి చేయగలను?”

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

ఇంద్రియాలు వశపరచుకుంటే మిత్రులు, దాసులమయితే శత్రువులు.

జీవించే కళ

సద్గుణం, సదాలోచన, స్యాధ్యాయం

టాల్స్టాయ్ కి తుర్గనేవ్ లేఖ

మహామనీషి టాల్స్టాయ్ తన జీవితపు చివరి రోజులలో సాహిత్యాన్ని వదలిపెట్టి ధార్మికత ఒడిలో, పరమేశ్వర చింతనలో లీనమయినారు. అప్పుడు ఆయన ఆప్తమిత్రుడు తుర్గనేవ్ ఆయనకొక లేఖ వ్రాశారు. ఆ లేఖలో ఆయన ఇలా అభ్యర్థించారు-

‘ఓ సరస్వతీపుత్రుడా! నా చివరి కోరిక ఒక్కటే. మీ ప్రతిభ పరిపక్వం అయిన ఈ వయస్సును ధార్మిక కార్యకలాపాలలో వృధా చేయకండి. ఎందుకంటే- అవి ప్రస్తుత ప్రపంచానికి నిరర్థకాలు, నిరుపయోగాలు అయినవి. మీరు సాహిత్య రంగానికి తిరిగిరండి. నేను మళ్ళీమళ్ళీ చేస్తూన్న విజ్ఞప్తి ఇది.’

టాల్స్టాయ్ ఆ ఉత్తరానికి జవాబు వ్రాయకముందే తుర్గనేవ్ ఈ ప్రపంచంనుండి నిష్క్రమించారు.

ఆ ఉత్తరానికి జవాబు వ్రాయడం అనవసరమని టాల్స్టాయ్ భావించారు. ఎందుకంటే - ఏదో క్షణికమైన ఆవేశంలో ఆయన పరమేశ్వర చింతన వైపు మళ్ళలేదు. ఆయన అనుభవించిన భౌతిక సుఖాలు ప్రపంచంలో మరొకరు ఎవరూ అనుభవించలేదేమో. ఆత్మవిశ్వాసంతో నిశ్చింతగా జీవితం గడుపుతున్న ఆ రచయిత ఏ కారణంవల్ల తన జీవిత దిశను మార్చుకున్నారు? పరమేశ్వర చింతనవైపు ఎందుకు మళ్ళారు? జీవితానికి లక్ష్యం ఏమిటి- అనే ప్రశ్నకు ఆయన అంతవరకు సమాధానం పొందలేకపోయారు కనుక.

జీవితానికి లక్ష్యం ఏమిటి?

నేను ఎందుకు జీవిస్తున్నాను? నేను ఎలా జీవించాలి? - అనే ప్రశ్నలకు షాపెన్ హావర్, ప్లేటో, కాంట్, పాస్కల్ తాత్విక సిద్ధాంతాలు కూడ సమాధానం చెప్పలేకపోయాయి. చివరికి

మహామనీషి టాల్స్టాయ్ భగవంతుణ్ణి ఇలా ప్రార్థించారు-

“ఓ పరమేశ్వరా! నాకు ధర్మాన్ని ప్రసాదించు. నాకు శక్తి ఇవ్వు. సుఖ శాంతులతో జీవితాన్ని గడవడంలో ఇతరులకు సహాయపడడానికి నాకీ శక్తి అవసరం.’

భగవత్ శక్తిని పొందే సామర్థ్యం మనలోపల ఉన్నదా? ఉంటే దాని స్వరూపం ఏమిటి?

ఇలాంటి ప్రశ్నలకు జవాబులు పొందాలనే జిజ్ఞాస టాల్స్టాయ్ హృదయంలో మాత్రమే ఉదయించలేదు. ప్రపంచంలోని ఇతర మేధావులు కూడ దాన్నిగురించి తమతమ ధోరణులలో ఆలోచించారు. అయితే ఆ ఆలోచనలు నిత్యజీవితంలో ఉపయోగపడనందువల్ల అవి యుగధర్మంగా రూపొందలేకపోయాయి.

శరీర రథానికి యజమాని ఆత్మ

పరమేశ్వరుని వరాన్ని పొందే సామర్థ్యం జీవుని ఆత్మలో ఉంది. శరీరమనే రథానికి యజమాని ఆత్మ. రథం నడపడానికి గుర్రాలు కావాలి. అయిదు కర్మేంద్రియాలు, అయిదు జ్ఞానేంద్రియాలు కలసి మొత్తం పది శరీరమనే రథానికి గుర్రాలు. విద్య, కర్మ- ఈ రెండూ ఈ రథానికి చక్రాలు. ఎందుకంటే- ప్రపంచంలో ఆత్మకు కర్మద్వారానే ప్రగతి సాధ్యపడుతుంది. జీవించడం, చనిపోవడం, పిల్లలను కనడం, తినడం, త్రాగడం వంటి కర్మలు ఆత్మయొక్క బాహ్య స్వరూపాన్ని వ్యక్తం చేస్తాయి. మంచి ఆలోచనలవల్ల ఆత్మ బలపడుతుంది. చెడు ఆలోచనలవల్ల, చెడు ఆచరణలవల్ల ఆత్మకు ఉన్న శక్తి క్షీణిస్తుంది.

అపనమ్మకం మనస్సులోని చీకటి

‘ఆత్మజ్యోతి’ విషయంలో మహాయోగి శ్రీ అరవిందులు ఇలా ప్రవచించారు-

దేహాన్ని లాలించకు - పాలించు.

“మెలకువ, జాగరూకత, చైతన్యం ఆత్మలోని మూడు విధములైన జ్యోతులు. వాటి వెలుగులో మానవ శరీరం యొక్క లక్ష్యం కానవస్తుంది. ఈ జ్యోతులను వెలిగించే వ్యక్తి సునాయాసంగా పరమాత్మ సాక్షాత్కారం పొందుతాడు.”

మరోప్రక్క సంశయం, అపనమ్మకం, గ్రుడ్డి నమ్మకం మనిషి మనస్సులోని చీకట్లు. అవి మనసులో ఏర్పడినపుడు సరైన దారిలో నడిచే వ్యక్తిసైతం దారి తప్పుతాడు. తన లక్ష్యానికి దూరం అవుతాడు.

దుఃఖానికి మూలం బంధనం

ప్రపంచంలోని దుఃఖాలన్నింటికీ మూల కారణం బంధనం. ఈ బంధనం మాయవల్ల ఏర్పడుతుంది. బంధించబడి నిలువ ఉన్న నీటికి దుర్వాసన వస్తుంది. అది పనికిరాకుండా పోతుంది. అలాగే, ప్రపంచంలోని ప్రలోభనాల, వ్యామోహాల బంధాలలో చిక్కుకున్న వ్యక్తి తన శక్తిని కోల్పోతాడు. జడప్రాయుడు అవుతాడు. బాహ్యమైన బంధనాలకన్న ఆంతరికమైన బంధనాలు మరింత ప్రమాదకరమైనవి. మనిషి తనను తాను బంధించుకొనకపోతే- అతడిని బంధించి ఉంచే సామర్థ్యం ఎవరికీ లేదు. ఎందుకంటే - జీవితం చైతన్య స్వరూపం. దాని బంధనాలన్నీ జడములు. ప్రాణం లేనివి. ప్రాణం లేని వస్తువు చైతన్యాన్ని, ప్రాణాన్ని ఎలా బంధించగలుగుతుంది- అది తనను తాను బంధించుకుంటే తప్ప?

మనిషి స్వయంగా మమకారం, అజ్ఞానం, అహంకారం, భయం అనే బంధనాలతో తనను తాను బంధించుకుంటున్నాడు. ఫలితంగా- ప్రాపంచికమైన కష్టాలతో విసిగివేసారిపోయి మరణాన్ని కోరుకోవడం కానవస్తోంది. జీవితానికి అర్థం తెలియకపోవడంవల్ల జీవించే కళను అభ్యసించకపోవడంవల్ల మనిషి దుఃఖ పరంపరలో చిక్కుకుంటున్నాడు.

బంధన విముక్తి మనిషి లక్ష్యం

ఈ బంధనాలనుండి విముక్తి పొందడం జీవిత లక్ష్యంగా రూపొందినపుడు మనిషికి మిగతావన్నీ పనికిరానివిగా, నిరర్థకాలుగా పరిణమిస్తాయి. సూర్యుడు ఉదయించగానే చీకట్లు మాయమయిన విధంగా - మమకారం, వ్యామోహం మాయమైపోతాయి. పూర్ణత్వాన్ని పొందగోరే సాధకుడు అన్ని బంధనాలనూ త్రొంచుకోవాలి. కులంపట్ల, కుటుంబంపట్ల, సంస్థపట్ల గల వ్యామోహం అతడిని దారితప్పేటట్లు చేయకూడదు. ఏ వ్యక్తిపట్ల అయినా వ్యామోహాన్ని పెంచుకుంటే, అతడి హృదయం బలహీన మవుతుంది.

సాధకునికి ప్రాణులన్నీ సమానమే. అందరిలోనూ ఒకే బ్రహ్మశక్తి నివసిస్తోంది. కనుక, అతడి దృష్టిలో ఒక పెద్దా కారు, ఒకరు చిన్నా కారు.

ఆత్మవత్ సర్వభూతేషు యః పశ్యతి స పశ్యతి

అనగా - అన్ని భూతములలో ఆత్మను చూడగలిగినవాడే నిజంగా చూపు ఉన్నవాడు.

కనుక- ప్రతి జీవీ విశ్వమానవునిలోని ఒక అంశం. విశ్వ కళ్యాణంకోసం తనను తాను బలిదానం చేసుకున్నపుడే అలాంటి సాధకునికి మనశ్శాంతి లభిస్తుంది. ఆ లక్ష్యం ఈ జన్మలో పూర్తి కాకపోతే, అందుకోసం ఎన్ని జన్మలు ఎత్త వలసివచ్చినా, అతడి కార్యదీక్ష కుంటుపడదు.

ఇలాంటి తపస్సు పేరే ‘అధ్యాత్మ’. ఎవ్వరికీ వంచించని వ్యక్తియే ప్రాణులందరిపట్లా సమభావంతో వ్యవహరించే వ్యక్తియే ఆత్మయొక్క నిజస్వరూపాన్ని గుర్తించిన వ్యక్తి; నా జీవితానికి అర్థం ఏమిటి- అనే ప్రశ్నకు సరైన జవాబు పొందిన వ్యక్తి.

సంకల్పశక్తిలో అద్భుత బలం

పై భావనను బలపరచుకోవాలంటే, సాధకుని

వాంఛలు తగ్గితే వ్యక్తి వేలుపు అవుతాడు.

సంకల్పశక్తి పటిష్ఠం కావాలి. సంకల్పశక్తిలో ఉన్న బలం ఊహ కందనిది. భగవానుడు సంకల్పశక్తి బలంతోనే ఈ సృష్టిని నిర్మాణం చేశాడని మన ఆర్ష గ్రంథాలు చెపుతున్నాయి.

తృప్తవైపు, వాసనల వైపు రాత్రింబవళ్లు పరుగులు తీసే మనస్సును వివేక బుద్ధితో అదుపు చేయడం ద్వారా జీవితంలోని పెక్కు సమస్యలను పరిష్కరించవచ్చు. తనపై ఎంత కఠోరమైన క్రమశిక్షణను అమలుపరచితే అంత శ్రేష్ఠుడుగా, అంత ఉన్నతుడుగా మనిషి ఎదుగుతాడు.

తన మనస్సును సమతూకంలో ఉంచుకోవడం ద్వారా మనిషి తనలోని శక్తులను సంఘటితం చేసుకోగలుగుతాడు. ఏకాగ్రతలో ఉన్న శక్తి, తన్మయత్వంలో ఉన్న శక్తి అంచనాలకు అందనిది. సంయమనంద్వారా, ఇంద్రియ నిగ్రహం ద్వారా ఏకాగ్రత లభిస్తుంది.

మానసిక దుర్బలత్వంవల్ల, ఆంతరికమైన అస్తవ్యస్త స్థితివల్ల మనస్సు ఇటూఅటూ పరుగులు పెడుతూ ఉంటుంది. మన ఇచ్చలూ, కామనలూ వివేకబుద్ధి చేసే కఠోరమైన నియంత్రణకు లోబడి ఉంటే, మనం తప్పుకుండా ఉన్నతులం అవుతాం. అది జరగకపోతే శక్తులు

క్షీణించిపోతాయి; జీవితం అర్థరహితం అవుతుంది.

‘వసుధైక కుటుంబకం’ వైపు

జీవించే కళను నేర్చుకోవడంలో మొదటి చర్యగా మనం గుణవంతులుగా, ఆలోచనాపరులుగా, స్వాధ్యాయ నిరతులుగా తయారుకావాలి. మనం మన ఆలోచనలను దృఢతరం చేసుకోవాలి.

‘మనసులో, మాటలో, పనిలో నేను పవిత్రుణ్ణి. ఇతరుల సుఖ దుఃఖాలు నా సుఖ దుఃఖాలు. ప్రపంచంలో అన్నివైపులనుండి నాకు ప్రేమయే అందుతోంది.

ఈ ఆలోచన మన మనస్సులో దృఢం కావాలి. అప్పుడు ప్రపంచంలో మనకు మరొకటి ఏదీ కనిపించదు. ‘ఆత్మవత్ సర్వభూతేషు’ అనే భావన వసుధైక కుటుంబకం’ అనే భావనవైపు మనలను తీసుకువెళుతుంది.

జీవితానికి అర్థం ఇదే. టాల్స్టాయ్ హృదయం తపించింది దీనికోసమే. ఇందుకోసమే ఆయన సాహిత్యరంగాన్ని వదిలి పరమేశ్వర చింతనద్వారా ఆత్మ కళ్యాణాన్ని సాధించాలనే లక్ష్యాన్ని స్వీకరించారు.

H H H

తల్లిని వదిలివేస్తే సిద్ధి ఎలా వస్తుంది?

వైధవ్య భారాన్ని సహిస్తూనే తల్లి తన పుత్రుని పెంచి పెద్ద చేసింది. కానీ పుత్రుడు తన వృద్ధమాతను నిరాశ్రయంగా వదిలివేసి తాంత్రిక సాధనల ద్వారా శక్తి పొందటానికి ఇంటి నుండి వెళ్లిపోయాడు. దేవశర్మ పేరుగల ఆ యువకుడు తన తాంత్రిక సిద్ధుల బలంతో తన వస్త్రం తీసుకొని ఎగిరి వెళ్లే రెండు కాకులను భస్మంచేసి గొప్పవాడి ననుకొన్నాడు.

ఒక సదృహిణి ఇంటిముందు భిక్షకోసం వెళ్లి, ఆలస్యమైనందుకు కోపం తెచ్చుకొన్నాడు. ఆ గృహిణి అన్నది- “మహాత్మా! మీకు శాపం ఇవ్వటం వచ్చు. కానీ నేను కాకిని కాదు కదా భస్మం కావటానికి. ఏ తల్లి నిన్ను జీవితమంతా పెంచిందో ఆమెను త్యజించి ముక్తి కోసం తిరుగుతున్న మీరు నన్నేమీ చేయలేరు.”

ఇది విని దేవశర్మకు చాలా ఆశ్చర్యం కలిగింది. అతడు అడిగాడు- “మీరు ఏ సాధన చేస్తారు?” “కర్తవ్య సాధన.” ఈ సమాధానంతో దేవశర్మ తాంత్రిక సాధనలు వదిలి తల్లి సేవకు వెళ్లిపోయాడు.

- ప్రజ్ఞాపురాణం నుండి

తల్లి పాలిస్తుంది; సత్యంగం జ్ఞాన క్షీరాన్ని ఇస్తుంది.

వార్తలు

పరమపూజ్య గురుదేవుల జయంతి సందర్భంగా గోశామహల్ నేత్ర శిబిరంలో 30 శస్త్ర చికిత్సలు

పరమపూజ్య గురుదేవుల జయంతి సందర్భంగా అక్టోబరు 12న హైదరాబాదు గోశామహల్లోని గాయత్రీ శక్తిపీఠంలో ఉచిత నేత్ర శిబిరం జరిగింది.

ఆరోజు ఉదయం 9 నుండి మధ్యాహ్నం ఒంటిగంట వరకు జరిగిన శిబిరంలో సాధారణ కంటి ఆస్పత్రికి చెందిన అనుభవజ్ఞులైన నేత్రవైద్య నిపుణులు 30 మందికి కంటి శస్త్రచికిత్సలు జరిపారు. 25 మందికి శ్రీగోకుల్చంద్ జీ ఉపాధ్యాయ ఉచితంగా కళ్లజోళ్లు ఇచ్చారు. శిబిరంలో 200 మంది కళ్ళ పరీక్షలు చేయించుకున్నారు.

శ్రీయుతులు గోకుల్చంద్ జీ ఉపాధ్యాయ, లఖమ్సీభాయి పటేల్, మోతీసింహజీ రాజపురోహిత్ ప్రభువులు కార్యక్రమానికి ఆర్థిక సహకారం అందించారు.

ఆరోజు ఉదయం 4 గంటల నుండి 6:30 వరకు ప్రార్థన, ఆరతి, సామూహిక ప్రజ్ఞాయోగ వ్యాయామం, 7 నుండి 8 వరకు గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగాయి.

శ్రీహీర్సింగ్ రాజపురోహిత్ కార్యక్రమానికి ఆధ్వర్యం వహించారు. శ్రీయుతులు నవరత్న ఓరూ, రత్నలల్ ఓరూ, రాధేశ్యామ్ ఓరూ, సూఆలాల్ తివారీ కార్యక్రమ నిర్వహణలో సహకరించారు.

నవరాత్రి మహోత్సవం

నవరాత్రి ఉత్సవాల సందర్భంగా హైదరాబాదు గోశామహల్ ప్రజ్ఞాపీఠం నగరంలోని వివిధ స్థలాలలో ఏకకుండీ, పంచకుండీ యజ్ఞాలు నిర్వహించింది.

అక్టోబరు 14 నుండి 22 వరకు 24గురు పురుషులు, 30మంది స్త్రీలు ప్రజ్ఞాపీఠంలో గాయత్రీ లఘు అనుష్ఠానం జరిపారు. శ్రీకృష్ణ గోశాల మండల్ కోకాపేట్ రోడ్ నారసింగి శ్రీరామ్దేవ్ బాబా, అష్టకోణీ మందిర్, ఈసామియా బజార్, సైనిక పురి, ఆబిడ్స్, గోశామహల్ మున్నగు స్థలాలలో ఏకకుండీ, పంచకుండీ, నవకుండీ గాయత్రీ యజ్ఞాలు నిర్వహించారు.

శ్రీయుతులు నవరత్న ఓరూ, రత్నలల్ ఓరూ, రాధేశ్యామ్ ఓరూ, సూఆలాల్ తివారీ, మోలాళీ గాయత్రీ పరివార్, గోకుల్చంద్ జీ ఉపాధ్యాయ కార్యక్రమాల నిర్వహణలో ప్రత్యేక సహకారం అందించారు. శ్రీ హీర్సింగ్ రాజపురోహిత్ మార్గదర్శనం చేశారు.

చీరాలలో గురుదీక్ష

చీరాల నిత్యగాయత్రీ యజ్ఞశాలలో శ్రావణ బహుళ ఏకాదశినాడు నలుగురికి గురుదీక్ష ఇచ్చారు.

శ్రావణ పౌర్ణమినాడు రక్షాబంధన్, యజ్ఞోపవీత పరివర్తన జరిగాయి. సెప్టెంబరు 9 కృష్ణాష్టమినాడు గోద్రవ్య సమర్పణ జరిగింది. చిరంజీవి బైసాని వెంకటలీలా మనోహర్ జన్మదిన సంస్కారం జరిగింది. శ్రీకూనిశెట్టి రాంబాబు, శ్రీమతి కుమారి దంపతుల వివాహదిన సంస్కారం జరిగింది.

అక్టోబరు 11న శ్రీమతి అమరా సునీత పుంసవన సంస్కారం జరిగింది.

పై కార్యక్రమాలకు శ్రీయుతులు శ్రీరాం ఉమామహేశ్వరరావు, కె.వి.ఎస్.ప్రసాద్ ఆధ్వర్యం వహించారు.

భీమిలిలో 24 లక్షల గాయత్రీ

మంత్రలేఖన సంకల్పం

భీమిలిలోని శ్రీదుర్గా గాయత్రీ శక్తిపీఠంలో శరన్నవరాత్రి మహోత్సవాల సందర్భంగా అక్టోబరు 23న డాక్టర్ మారెళ్ళ శ్రీరామకృష్ణ 24 లక్షల గాయత్రీ మంత్రలేఖన సంకల్పానికి శ్రీకారం చుట్టారు.

అక్టోబరు 15 నుండి 23 వరకు డా॥మారెళ్ళ శ్రీరామకృష్ణ ఆధ్వర్యంలో లఘు అనుష్ఠానం జరిగింది.

ఉదయం 5:30 నుండి 8 వరకు ఆసన, ప్రాణాయామముల శిక్షణ; ఉదయం 10 నుండి 12 వరకు డా॥శ్రీరామకృష్ణ ప్రవచనం; సాయంత్రం 2 నుండి 4 వరకు సామూహిక గాయత్రీ మంత్ర జపం; సాయంత్రం 6 నుండి 8 వరకు డా॥శ్రీరామకృష్ణ ప్రవచనం-ఈ కార్యక్రమాలు ప్రతిరోజూ జరిగాయి.

22న పూర్ణాహుతి సందర్భంగా 300 మందికి సామూహిక గాయత్రీ మంత్ర దీక్ష ఇచ్చారు. 6 ఉపనయన సంస్కారాలు, 3 పుంసవనాలు, 3 విద్యారంభాలు జరిగాయి. డా॥శ్రీరామకృష్ణ వీటిని నిర్వహించారు. 23న గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది.

శ్రీమతి జి.భారతి, డా॥చంద్రశేఖరం కార్యక్రమాలను పర్యవేక్షించారు, శ్రీయుతులు కె.ఆర్.శర్మ, వి.కె.మహేశ్వరి, అవతారం రాజు దంపతులు, పి.వి.పండా దంపతులు, రామకృష్ణ, గణేశ్, సత్య తదితరులు సహకరించారు.

టాటానగర్, తగరపువలస, మూలకుద్దు, విశాఖపట్టణం,

మిత భోజనం అతిహాయి.

విజయవాడ, రాజమండ్రి, శ్రీకాకుళం మున్నగు స్థలాలనుండి వచ్చిన సాధకులు మహోత్సవంలో పాల్గొన్నారు.

పెందుర్తి సుజాతనగర్‌కు చెందిన శ్రీగుత్తా సాయికిశోర్ మహోత్సవానికి సహాయ సహకారాలు అందించారు. సుజాత నగర్‌లోని తమ కళ్యాణ మండపంలో అక్టోబరు 20,21లలో డా॥శ్రీరామకృష్ణ ప్రవచనాలు, ఆసన ప్రాణాయామములలో శిక్షణకూడా శ్రీసాయి కిశోర్ ఏర్పాటు చేశారు. ఆ రెండు రోజులూ సాయంత్రం 5 నుండి 7 వరకు ఈ కార్యక్రమాలు జరిగాయి.

విశాఖపట్టణం సుజాతనగర్‌లో కూడా ఈ కార్యక్రమాలు జరగడం విశేషం.

విశాఖపట్టణంలో సంచార గ్రంథాలయం

విశాఖపట్టణం గాయత్రీ పరివార్ ప్రజ్ఞామండలి సంచార గ్రంథాలయాన్ని నిర్వహిస్తూ యుగ సాహిత్యాన్ని ప్రజలకు పరిచయం చేస్తోంది.

సెప్టెంబరు 3న పాతగోపాలపట్టణంలో గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. సెప్టెంబరు 23న ఆంతోనీనగర్‌లో ఉదయం గాయత్రీ యజ్ఞం, సాయంత్రం విశేష దీపయజ్ఞం జరిగాయి. సెప్టెంబరు 24న మహారాణీపేటలో గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. నిర్వహణ శ్రీ పి.మహేశ్. దేశపాత్రునిపాలెంలో భూమిపూజ సందర్భంగా శ్రీరాకేష్ ప్రతాప్ సింహ్ గాయత్రీ యజ్ఞం నిర్వహించారు. 27న డాబా గార్డెన్స్‌లో దీపయజ్ఞం జరిగింది. 28న మాతాజీ వర్షంతి సందర్భంగా కార్యాలయం ఆవరణలో విశేష దీపయజ్ఞం జరిగింది. 29 న వెంకటేశ్వర మెట్టవద్ద గాయత్రీ యజ్ఞం జరిగింది. ఆగస్టు 5న కార్యాలయంలో జన్మదిన సంస్కారం జరిగింది. 20న చిన్నవారేరులో శ్రీమతి వసంత, శ్రీహేమచంద్రరావుల నూతన గృహప్రవేశం సందర్భంగా శ్రీయుతులు రాకేష్ ప్రతాప్ సింహ్, ఉపేంద్ర ఖత్రి, లింగారెడ్డి గాయత్రీ యజ్ఞం నిర్వహించారు. వందమంది అతిథులకు యుగ సాహిత్యం వితరణ చేయబడింది.

జూలై 12న పోతినమల్లయ్యపాలెంలో గాయత్రీ యజ్ఞం, జన్మదిన సంస్కారం జరిగాయి. 15న కార్యాలయంలో యజ్ఞం, జన్మదిన సంస్కారం జరిగాయి. 16న ఉక్కునగరం సెక్టర్ 9లో జన్మదిన సంస్కారం జరిగింది. 25న ద్వారకానగర్‌లోని శ్రీఎమ్.కె.మహేశ్వరి గృహంలో రోజంతా అఖండ గాయత్రీ జపం, దీప యజ్ఞం జరిగాయి.

శ్రీమతులు సావిత్రి, వసంత, విమలకుమారి, శ్రీహేమచంద్ర రావు పై కార్యక్రమాల నిర్వహణలో సహకరించారు.

పొదలకూరులో పంచకుండి గాయత్రీ మహోత్సవం

నెల్లూరుజిల్లా పొదలకూరులోని శ్రీవాసి కన్యకాపరమేశ్వరి దేవస్థానంలో అక్టోబరు 24 ఉదయం పంచకుండి గాయత్రీ యజ్ఞం, సాయంత్రం 5000 దీపాలతో దీపయజ్ఞం జరిగాయి.

అక్టోబరు 26 సాయంత్రం నెల్లూరులోని ఎస్.ఆర్.కె.హెమ్మూల్

మాగుంట లేఅవుట్‌లో భారతీయ సంస్కృతి విస్తరణ ప్రవచనం, 5000 దీపాలతో దీపయజ్ఞం జరిగాయి. కరస్పాండెంట్ శ్రీటి.కృష్ణమూర్తి సహకరించారు.

అక్టోబరు 27 సాయంత్రం నెల్లూరు విజయామహల్ సెంటర్ నేతాజీ పైలెట్ స్కూల్‌లో శ్రీఎమ్.వి.సుబ్బారెడ్డి సహాయంతో భారతీయ సంస్కృతి విస్తరణ ప్రవచనం, 5000 దీపాలతో దీపయజ్ఞం జరిగాయి.

అక్టోబరు 28 సాయంత్రం నెల్లూరు సరస్వతి నగర్‌లోని మాడరన్ హైస్కూలులో భారతీయ సంస్కృతి విస్తరణ ప్రవచనం, 5000 దీపాలతో దీపయజ్ఞం జరిగాయి. శ్రీవిజయ కుమార్ రెడ్డి సహకరించారు.

డాక్టర్ తుమ్మూరి, శ్రీయుతులు ఓ.సిద్దారెడ్డి, ఏ.ఆర్.గుం, చీరాల గాయత్రీ పరివార్ కార్యకర్తలు పై కార్యక్రమాలలో ప్రత్యేకంగా పాల్గొన్నారు.

గుడివాడలో పంచకుండి గాయత్రీ మహోత్సవం

గుడివాడలోని ఆర్యవైశ్య కళ్యాణ మండపంలో అక్టోబరు 3న 17వ బ్యాచ్ యోగశిక్షణ తరగతి సందర్భంగా పంచకుండి గాయత్రీ యజ్ఞం అత్యంత వైభవంగా జరిగింది. “యోగమిత్ర” శ్రీకె.డి.వి.ఎన్.శ్రీనివాస్ ఆధ్వర్యం వహించారు. భారత వికాస్ పరిషత్ సహకరించింది. 150 మంది ఆహుతులు సమర్పించారు. శ్రీయుతులు కె.శ్రీనివాసరెడ్డి, కె.సూర్యనారాయణ, పి.వి.నరసింహారావు, కె.హేమసుందర్, ఎన్.సీతారాములు, వై.గుర్నాథం, ఆర్.వెంకటేశ్వరరావు, కె.డి.వి.రంగారావు, కె.దామోదరరావు సహకరించారు. ఆ సందర్భంగా సమయదానం ఇవ్వడానికి పలువురు పరిజనులు ముందుకువచ్చారు.

జగిత్యాలలో శరన్నవరాత్రి లఘు అనుష్ఠానం

జగిత్యాలలో శరన్నవరాత్రుల సందర్భంగా అక్టోబరు 14 నుండి 22 వరకు గాయత్రీ లఘు అనుష్ఠానం జరిగింది.

14న శ్రీ ఆదేవు గంగారాం కలశ స్థాపన, గాయత్రీ హవనం చేసి కార్యక్రమాన్ని ప్రారంభించారు. శ్రీయుతులు పి.లక్ష్మీ నారాయణ, కాసం అశోక్ కుమార్ గుప్త, గడ్డం బుచ్చిరెడ్డి, డి.ఎల్.ఎన్.చారి, గట్ల లక్ష్మణ్ నిత్యహవనం నిర్వహించి గాయత్రీ లఘు అనుష్ఠానం జరిపారు.

22న మున్సిపల్ కమిషనర్ శ్రీబాదాం ప్రకాష్ సతీసమేతంగా పూర్ణాహుతి నిర్వహించారు.

సెప్టెంబరు 28న జగిత్యాల శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు దరూర్ క్యాంప్ రామాలయంలో సూపరింటెండెంట్ శ్రీ గజవాడ రామలింగము ప్రోత్సాహంతో శ్రీ ఆదేవు గంగారాం యజ్ఞం నిర్వహించారు. 200 మంది పాల్గొన్నారు. శ్రీయుతులు కాసం అశోక్ కుమార్ గుప్త, పడకంటి లక్ష్మీనారాయణ, డి.ఎల్.ఎన్.చారి, గడ్డం బుచ్చిరెడ్డి, గట్ల లక్ష్మణ్ సహకరించారు. HHH

ఒకసారి తింటే యోగి, రెండు సార్లు తింటే భోగి; మూడు సార్లు తింటే రోగి.

యుగశక్తి గాయత్రీ కేంద్రంలో

దేవ మానవుల ఆవిర్భావానికి దోహదంచేసే గ్రంథాలు

1. ధైర్యం విడవకండి	2.00	27. మరణం తర్వాత మన స్థితి ఏమిటి	5.00
2. మానసిక సతులనము	2.00	28. ప్రజ్ఞా పురాణ కథలు	8.00
3. మన గౌరవ గరిమ	2.00	29. గో సంరక్షణయే మన సంరక్షణ	8.00
4. సద్గురు వచనామృతం	2.00	30. గాయత్రీ హవనవిధి	8.00
5. గాయత్రీ ఉపాసన	2.00	31. ప్రార్థన ప్రత్యక్ష చమత్కారాలు	8.00
6. గాయత్రీ రామాయణము	2.00	32. క్రాంతి శిఖరం	8.00
7. గాయత్రీ స్మృతి	2.00	33. యుగ యజ్ఞ పద్ధతి	10.00
8. ఆరోగ్య జీవన రహస్యం	3.00	34. నేను ఏమిటి	10.00
9. నిత్యజీవితంలో తులసి	2.00	35. ఏకాంత సహచరులు	10.00
10. సంస్కారాల పుణ్య పరంపర	4.00	36. కల్ప సాధన	12.00
11. మార్పు యొక్క మహత్తర క్షణాలు	4.00	37. ఆత్మకథ	25.00
12. సందేహాలు సమాధానాలు	4.00	38. నారీ మహత్య ప్రకరణము	15.00
13. గృహలక్ష్మి ప్రతిష్ఠ	4.00	39. శ్రీమద్భాగవత కథ	18.00
14. ప్రాణాంతక వ్యసనాలు	4.00	40. కుండలినీ మహా విజ్ఞానము	18.00
15. పవిత్ర జీవనము	2.00	41. గాయత్రీ మహా విజ్ఞానము మొదటి భాగం	24.00
16. ఋగ్వేద భూమిక	4.00	42. గాయత్రీ మహా విజ్ఞానము రెండవ భాగం	24.00
17. గాయత్రీ మంత్ర లేఖనం	5.00	43. గాయత్రీ మహా విజ్ఞానము మూడవ భాగం	22.00
18. గహనో కర్మణో గతిః	5.00	44. అమృతకలశం	25.00
19. చాలీసా చిత్రావళి	5.00	45. వేదముల దివ్య సందేశము	40.00
20. ప్రతిభావంతులారా లేవండి ముందుకు రండి	5.00	46. 24 శక్తి ధారలు	30.00
21. మూలికా చికిత్సా శాస్త్రము	5.00	47. సూర్య విజ్ఞానము	18.00
22. స్వాతంత్ర్య సంగ్రామ సేనాని	5.00	48. తల్లి దీవెన	2.00
23. సమయదానమే యుగధర్మం	5.00	49. ఉపాసన సాధన	10.00
24. జీవన సాధనకు బంగారు సూత్రాలు	5.00	50. కర్మఖాండ భాస్కర	80.00
25. యజ్ఞం ఒక సమగ్ర శాస్త్రము	5.00	51. మాతాజీ దివ్యచరిత్ర	40.00
26. గురుదీక్ష	5.00		

పోస్ట్ జి, ప్యాకింగ్ అదనం.